Reo-Bankowned Properties

From Sanjose to Sacramento

Call Master of Winners in Multiple Offers

510-304-9292

JASSI GILL

Broker/Owner

GOLDEN STATE REALTY

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

SUPER 8

Kansas

50 Units, Interior Corridor

Manager's Apartment

Grossing-$815,000

Asking– 3.4 Times

Jas Randhawa 510.406.5056

Bob Seth 408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ

Kuldip Singh Dhariwal

Attorney At Law

Tel: (510) 744-1280

Fax: (510) 744-4192

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ

3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538

E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

Tenth Year in Publication | ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ | Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

Email:punjabtimes1@sbcglobal.net

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 20, 16 May, 2009 | 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 | Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਸਿਆਸੀ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਟੇਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣਗੇ। ਸਿਆਸੀ ਜੋੜ ਤੋੜ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸਹੀ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਟੇਕ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ, ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਪੜਾਅ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲੇਗਾ? ਇਸ ਸਾਰੇ ਰਾਜਸੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ 170 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਇਸ 'ਚ 25 ਸੀਟਾਂ ਹੋਰ ਜੋੜ ਦੇਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਹੂੰਝਾ ਫੇਰ ਕੇ 30 ਸੀਟਾਂ ਬਟੋਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਲੂ-ਮੁਲਾਇਮ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲੋਂ 30 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਾ 255 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ.ਐਮ.ਐਮ. ਅਤੇ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਮਿਲ ਕੇ ਜੇ ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ 272 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਦੇ ਵਿਗੜਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਤਦ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਵਿਚ 100 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰੂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਈਵਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਸ ਸੂਰਤ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੱਸੀ ਖੰਘੂੜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ

ਕਾਂਗਰਸ ਲਿਜਾਵੇਗੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ

ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਪੜਾਅ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਬਹੁਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਨਤੀਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਤਾਂ ਕਰ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਅਨ ਅਤੇ ਕਿਆਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਤੇਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਬਾਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸਾਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਬਕਿਆਂ, ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਦਲਿਤ ਤਬਕਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚੋਂ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਗਏ ਹਨ।

ਉਂਝ ਭਾਵੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਕਾਰ, ਘਰ, ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਿਜਨਸ

ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

Truck Insurance

Liquor Store/Gas Stations

Workers Compensation

Manjit Gill

Prisident

CA Lic#OB23990

Civil Service Employees

CSE Insurance Group

Gill Financial & Insurance Services

510-415-2368

209-524-4008

www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

Raja SWEETS & INDIAN CUISINE

LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS

TOLL FREE 1-866-FOR RAJA

ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

Raja Indian Cuisine & Bar

Ph: 510-264-9300

1275 W Winton Ave

Hayward, CA 94545

Wholesale and Retail

Ph: 510-489-9100

Fax:510-489-9111

31853 Alvrado Blvd

Union City, CA 94587

ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।

Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party

Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of Manpreet S. Gahra

*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ

*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ

*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ

Manpreet S.Gahra

Attorney At Law

Berkeley Office

2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley

Ph. 510-841-4582

Fax: 510-217-6847

Sacramento Office

Call For Appointments

Ph. 916-924-1617

Email:manpreet@gahralaw.com

ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ:ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮੀ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਪੰਜਵੇਂ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਦੀ 25 ਵੀਂ ਦੁਖਦਾਈ ਯਾਦ 'ਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਲਿੰਕਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11:30 ਵਜੇ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਪਰੰਤ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੂਰੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਚੱਲ ਕੇ ਆਏ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੇ। 1:45 ਵਜੇ ਲਿੰਕਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਰੋਸ ਮੁਜਾਹਰੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਪੰਥਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 202-337-1904 'ਤੇ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਮਿਰ ਕਸਾਬ ਉਪਰ 86 ਦੋਸ਼ ਆਇਦ

ਮੁੰਬਈ:ਇਥੋਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਸਾਬ 'ਤੇ 26 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਛੇੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ।

ਮੁੰਬਈ 'ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੇ ਇਕੋ-ਇਕ ਬਚੇ ਹਮਲਾਵਰ ਖਿਲਾਫ 86 ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਕਸਾਬ ਨੇ ਪੂਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਉਪਰ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਐਮ.ਐਲ. ਟਹਿਲਿਆਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਭ ਗਲਤ ਹੈ, ਮੁਝੇ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਕਸਾਬ ਨੇ ਭਾਵੇਂ 26 ਨਵੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ 72 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਉਪਰ 166 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੀ.ਟੀ. ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਾਮਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕਸਾਬ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿਚ 166 ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜੱਜ ਟਹਿਲਿਆਨੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕਸਾਬ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਰਦੂ ਦੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ। ਕਸਾਬ ਇਸ ਪੂਰੇ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਤਨਾਅ-ਮੁਕਤ ਜਾਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਝੱਟ ਕਿਹਾ 21 ਸਾਲ! ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਦੇ ਮਸ਼ਕੂਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਫਾਹੀਮ ਅੰਸਾਰੀ ਤੇ ਸਬਾਉਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ:ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਮਰਹੂਮ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਇਕ ਰਾਹ ਦਰਸਾਵਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦਾ ਰਾਹ ਦਰਸਾਇਆ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਮਰਹੂਮ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਜੈਰੀ ਬਰਾਊਨ ਨੇ ਆਖੇ। ਉਹ ਮਰਹੂਮ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਿਆ ਹੈ।

ਰਿਚਮੰਡ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਏ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਏਕੋ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ਦੇ ਮਹਾਵਾਕ ਦੇ ਉਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ ਮਰਹੂਮ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਬਰੇ ਟਾਊਨ ਦੀ ਮੇਅਰ ਗੀਨਾ ਪਪਨ, ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਦਾ ਮੇਅਰ ਸੈਪੀ ਰਿਚਰਡਸਨ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰਟਿਨ ਲਾਅਲਰ, ਲੈਥਰੋ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਸੰਨੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਦੇ ਦੂਰ ਦਰਾਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਹੁਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੁਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤ, ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਵਰਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੀਆਂ ਨਿਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਇਛਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂ ਸਨ ਜੋ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸਮਾਲ ਬਿਜਨਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਟਰੇਡ ਐਂਡ ਕਮਰਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਤਰਾਂ ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂਤ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਰਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁੱਤਰ ਜਗਦੇਵ ਰਾਮ ਤੇ ਅਜੇਪਾਲ ਰਾਮ ਅਤੇ ਧੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਰਾਮ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂਤ ਨੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦਆਰਾ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਫਰੀਮਾਂਟ:ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ 6 ਮਈ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਤੋਂ ਰਾਤ ਦੇ 11.30 ਤਕ ਚਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਸੰਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਊਨਾ, ਸੰਤ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਸਰ ਕੁਰਾਲੀ, ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਾ ਟਿਵਾਣਾ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਪ੍ਰੋ. ਪਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪ੍ਰੋ. ਭਾਈ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ, ਕਵੀਸਰੀ ਜੱਥਾ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ, ਭਾਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਰੇਡੀਓ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉਪਰ ਸਿਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 11 ਭੱਟਾਂ ਅਤੇ 4 ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 15 ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ 5 ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇਕ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 8 ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਇਸ ਤਿੰਨ ਰੋਜਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਫਰੀਮਾਂਟ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

10 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਬਾਬਾ ਜਵਾਹਰ ਦਾਸ ਨਮਿਤ ਸਮਾਗਮ 17 ਮਈ ਨੂੰ

ਲਿਵਿੰਗਸਟਨ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਵਾਹਰ ਦਾਸ ਪਿੰਡ ਸੂਸਾਂ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਵਾਲਿਆਂ ਨਮਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਐਤਵਾਰ 18 ਮਈ ਨੂੰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੀ ਸਟਰੀਟ, ਲਿਵਿੰਗਸਟਨ) ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਦਾ ਆਰੰਭ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਜੂਰੀ ਰਾਗੀ ਕਥਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ। 17 ਮਈ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤਕ ਸੱਜਣਗੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੋਨ: 209- 394-3160 ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦੌਰ:ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਸਿੱਖ ਪੱਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਟੱਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਚੋਣ ਅਮਲ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ 13 ਮਈ ਨੂੰ 86 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਮਗਰੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 457 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਆਖਰੀ ਗੇੜ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪੱਤਾ ਖੇਡਿਆ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਐਨ ਡੀ ਏ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੋਢੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜ਼ਹਰੂਦੀਨ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ, ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਅੱਬਾਸ ਨਕਵੀ, ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਟੀ.ਆਰ. ਬਾਲੂ, ਏ. ਰਾਜਾ, ਦਯਾਨਿਧੀ ਮਾਰਣ ਅਤੇ ਐਮ.ਕੇ. ਅਜ਼ਾਹਗਿਰੀ, ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਵਾਈਕੋ, ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀਆਂ 39, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 4, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ 2, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 9, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 14, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ 11, ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀਆਂ 5 ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਦੀ 1-1 ਸੀਟ ਲਈ ਕਲ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਲਗਭਗ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੇ ਪੂਰੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਅਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 86 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ

ਦੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਲਈ 1432 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ 10.78 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਅਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ।

ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮੋਗਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੋ ਫੀ ਸਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇੰਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਅਗੇ ਲਗਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਉਂਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਉਧਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੀ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਉਹ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਖਿੰਡੇ ਖੱਪਰੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਐਨ ਡੀ ਏ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹਾਲਤ ਬੇਹਤਰ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪੱਤੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਸੱਚ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਗੇ।

ਐਨ ਡੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਖੋਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:ਅਡਵਾਨੀ

ਮਜੀਠਾ (ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ): 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਐਨ ਡੀ ਏ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਉਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਵਲੋਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮਜੀਠਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜਦੂਰਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕ ਸਮਰਥਾ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਚਾਈਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਐਨ ਡੀ ਏ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਨਵਜੋਸਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਗੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਮਜੀਠਾ ਵਿਖੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਰਾਈ ਗਈ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ (ਹੇਠਾਂ) ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ

ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦਿਲੀ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧੂ ਵਲੋਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਜ ਭਾਜਪਾ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ 1975 ਦੀ ਅਮਰਜੈਸੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਉਹਨਾਂ 1998 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਜੀਠਾ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਦੂਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਾਉਣਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ 16 ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹੀ ਕੌਮਾਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਵਕਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਜ ਤੋਂ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਐਸ ਈ ਜੈਡ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ।

ਜੈਨਕੋ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 16 ਮਈ ਨੂੰ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜੈਨਕੋ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮੀਂ 7 ਵਜੇ ਸਨੇਹਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਸੰਨੀਵੇਲ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕ ਕਲਾਕਾਰ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਸੁੱਖੀ, ਨਿਸ਼ਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਰਿਸ਼ਬ ਅਤੇ ਲਾਲੀ ਸੰਧੂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਰਪਾਲ ਅਟਵਾਲ ਫੋਨ 408-835-7712 ਜਾਂ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਫੋਨ 408-219-6532 ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘੇ ਲਈ ਚੋਣ ਵਾਇਦੇ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ: ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਜਕਲ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਉਤੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ 3.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਵਾਇਦੇ ਉਤੇ ਫੁਲ ਚੜ੍ਹਾਉਣਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਦਾ ਸ. ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ-ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 3.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਂਘਾ ਬਣਨ ਨਾਲ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਵਡੀ ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ 17 ਵਰ੍ਹੇ ਗੁਜਾਰੇ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨਜੂਰੀ ਦੇ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੀ ਇਹ ਆਖ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੇ ਲਾਂਘਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਦਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਕਸਬੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉਤੇ ਆਏ ਸ. ਗਿੱਲ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਵੀ ਗਏ ਜਿਥੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਲਈ ਲਾਂਘੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਵਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ, ਕੁਪਕਲਾਂ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦਿਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣ ਕੇ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਾਹ ਪੱਧਰੇ ਕਰੇਗਾ।

Matrimonials

Gursikh Family seek well educated professional match MD/Lawyer/Businessman for their 27/5'5", slim, fair, beautiful daughter with strong family values. Working as a Telecom Engineer in a reputed Telecom Company on H1B Visa. Contact:Mobile: 847-414-7033, simran.alliance@gmail.com

Suitable, educated Jatt US citizen/Green Card/H1B holder for jatt sikh girl 5'7" 26yr studying Phd in USA. Call-704-930-1734. sandhu_rajpal@hotmail.com

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬੈਂਸ, ਕੱਦ 5'9'', 24 ਸਾਲ, ਐਮ.ਏ. ਬੀ ਐਡ, ਮਲਟੀਪਲ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 847-852-6912

House for rent

House for rent for $1400 a month, including 3 bedrooms, 2 bath. It is near Elementary and Middle School. Available June 1st. ***Contact Us at 209-640-5003***

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੱਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
- ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼

ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
- ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370
• ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY

CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR.
SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538

ਬਠਿੰਡਾ ’ਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਪਰਚੇ ਦਰਜ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਬਠਿੰਡਾ : ਜਨਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਪਿੰਡ ਲੇਲੇਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਫ਼ਾਇਰਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307,148,149 ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਦਸ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਕੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕੁਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਐਨ ਆਖ਼ਰੀ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤਹਿਤ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਲੇਲੇਵਾਲਾ ਦੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਏ.ਕੇ. 47 ਰਾਈਫ਼ਲ ਤੋਂ ਹੋਈ ਅੰਨੇਵਾਹ ਫ਼ਾਇਰਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਵਸਨੀਕ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਜੋ ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੱਡੀਆਂ ‘ਤੇ ਆਏ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਉਪਰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮੁਦੱਈ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇਟ ‘ਤੇ ਧਰਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਿਵਲ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

* ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ

ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਆਖ਼ਰ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੋਧਪੁਰ ਰੋਮਾਣਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ, ਹਮਲਾ ਕਰਨ, ਜ਼ਬਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਮਲਾ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਿਆ, ਸਗੋਂ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਲਵੰਡੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਏਜੰਟ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜੀਠੀਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁੰਡਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਉੱਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਨਕੁਆਰੀਆਂ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ 107/150 ਅਧੀਨ ਜਮਾਨਤਾਂ ਭਰਾਉਣ ਦੇ ਆਡਰ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ।

ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ

ਚੋਣ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਮੇਤ ਕਈਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚੇ ਦਰਜ

ਮਾਨਸਾ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ‘ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਸਮੇਤ ਦਰਜਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸਪਾ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਝੜਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਝੜਪ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਸ ਝੜਪ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ‘ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ਿਰ ਸਥਾਨਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ (ਭੀਖੀ) ਵਿਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗਾਗੋਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਮਾਨਸਾ ਖੁਰਦ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਭਜਾ-ਭਜਾ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ।

ਉਹ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਨਸਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਦੇ ਇਹ ਲੋਕ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਸਾ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਟਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਲੋਕ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝ ਪਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮਾਲਸਰ ਵਿਖੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬਸਪਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋਈ। ਇਸ ਝੜਪ ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਚੌਕ ਵਿਚ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ, ਹਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣ ਅਮਲ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿੱਦੜ ਕੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਐਚ.ਐਸ. ਮੱਤੇਵਾਲ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਇਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਇਹ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੱਠਮਾਰ ਮਝੈਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੁੱਚੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੋਣ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਐਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ‘ਤੇ ਲੱਠਮਾਰ ਮਝੈਲਾਂ ‘ਚੋਂ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਏਕਲਗੱਡਾ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਈਆ, ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਠਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਥਾਣਾ ਨਥਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

REAL ESTATE

Specialize in Bay Area

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279

forhomes@yahoo.com

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES

ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਕਿਰਾਏ ’ਤੇ ਘਰ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Best Time to Buy Bankowned, Foreclosure and Short Sale Properties

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ:

209-996-1681

SBA Loan

HOME LOANS

Sacramento and Central Valley

JAG BHANGU Call: 916-759-1923

Attention Homes Buyer & Realtor

Get qualified for loan before looking for a house.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ 8000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ

ਮੈਂ ਜਿਸ ਲੋਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਘਰ ਲਈ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ 10,000 ਡਾਲਰ ਵੀ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ’ਤੇ ਝੱਟਪਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। -ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

ਜੈਗ ਭੰਗੂ

408-598-9605

916-759-1923

Purchase home with 3.5% Down FHA

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

Direct Mortgage Lender Rates Are LOW Now

CA DRE Lic 01364174

DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS LOAN AVAILABLE

UNITED MORTGAGE & REALTY

Self Employed OK First Time Home Buyers OK

Loan Available For Bank Owned Properties

ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਢੀਂਡਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੁਗਤੇ

ਸੰਗਰੂਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰਲੀ ਧੜੇਬੰਦੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭੁਗਤਣਾ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਲਈ ਮਹਿੰਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਜੇਕਰ ਵੋਟਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਤੱਕੜੀ ਵਲ ਸੀ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਰਜ ਕਰਾਈ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਟੈਂਟਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਰੌਣਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਢੀਂਡਸਾ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਧੜਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਭੁਗਤਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1999 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਧੜੇ ਨੇ ਇਸ ਹਾਰ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਸਿਰ ਭੰਨਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚਲਦੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਾਜਸੀ ਕੁੜੱਤਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਮਾਹੌਲ ਬੜਾ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵੋਟਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੂਥ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਕਈ ਪਿੰਡ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੰਡੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਹਲਕੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਿਆ ਕਿ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਉਂਜ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿੰਗ ਵਲੋਂ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਸਵੰਦ ਜਾਪੇ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਹੌਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਿਛਾਂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੇਂਡੂ ਵੋਟਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਜੱਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਨਾਮ ਦੇ ਇਕ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਧੜੇਬੰਦੀ ਸਦਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਲਾਉਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ।

ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਪਣੇ ਅੱਡ ਰਹਿੰਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 'ਚ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 406 ਤੇ 420 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਂਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਨੂੰ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅੱਡ ਰਹਿ ਰਹੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੜਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਨੱਸ ਜਾਣ ਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦਾਜ ਪਿੱਛੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੀ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਕੇਸ ਪਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ 29 ਮਾਰਚ, 2006 ਤੋਂ ਅੱਡ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ : ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ : 1985 ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਬਦਨਾਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੱਬ ਲਈ ਸੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਚੀ ਗਈ। ਕਨਿਸ਼ਕ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਸੰਘੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਰਾਇਨ ਮੁਲਰੋਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ, 1985 ਤੇ 1986 'ਚ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਬਾਅ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਚੀ ਗਈ।

ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਮਾਊਂਟ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੱਢੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਕੋਲ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਰੈਡ ਡੋਉਸੈਟ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਬ ਲਈ।

CALIFORNIA SHINE DENTAL
3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148
Ph:408-223-9600
www.californiashinedental.com
Email:info@californiashinedental.com
Certified Invisalign Provider
$2500 Off Invisalign
Free Sonicare Toothbrush
Free Dental Exam
Free Teeth Whitening
with treatment $399 value
Cash Patients 50% Off

Dr. Gagan Sandhu, DDS

- New Patients Welcome
- State of the art dental equipment and technology
- Easy Payment Plans available
- Same Day Emergency Service
- Open 7 Days 9am to 7:30pm

Please do call us for second opinion
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸ਼ਾਈਨ ਡੈਂਟਲ
3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰੀਬ

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਕਾਂਗਰਸ ਲਿਜਾਵੇਗੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਆਖ਼ਰੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ, ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ, ਪੋਲ ਬੂਥਾਂ ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਢੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਠਿੰਡੇ ਸਬੰਧੀ ਨੇੜਿਓਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਚੋਣ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਜੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਧੂਹ ਕੇ ਪੁਆਈ ਗਈ ਵੋਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨੇੜੇ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 19-21 ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿੱਤ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਲਟੀ ਅਣਹੋਣੀ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 80 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਈ ਵੋਟ ਵੀ ਫਰਕ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਲੀਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਕੀ ਬਚਦੀਆਂ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਠੰਡੀ ਜਿਹੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਵੱਡਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਧਾਰ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਨਾਲ ਗਿਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੀ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵੜਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਖਿਲਾਫ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਂਝ ਵੀ ਬਾਜਵਾ ਇਕ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰ ਵਾਲਾ ਆਗੂ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹੱਥ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਅੱਧ-ਪਚੱਧ ਵੋਟ ਵੀ ਟੁੱਟੇਗੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਤਬਕਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇਗਾ।

ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਘਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰੈਲੀ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿੱਖ ਪੱਤਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪੱਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਣਾ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਿੱਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਨਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਸਿਟਿੰਗ ਐਮ.ਪੀ. ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਲਵੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਪੂਰੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਟੱਕਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹੀ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਟੱਕਰ ਤਕਰੀਬਨ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਓ.ਪੀ. ਸੋਨੀ ਸਮਰੱਥ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੇਂਡੂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਲਮੀਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੂੰ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਇਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਜਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਵੀ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਫੈਕਟਰ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਬੂਥ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ। ਨੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ। ਪਰ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਅਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਉਂਝ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਨੌਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੀ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸੀਟਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਨੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਬਾਹਰਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਸਹਿਣ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਯੂਨਿਟ ਪਾਟੋਧਾੜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਮੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦਾ ਅਕਸ ਵੀ ਇਕ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਆਗੂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਪੱਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਇਥੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵੋਟ ਖਿੱਚਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇਸ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਜਾਗਰ ਹਨ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਵੀ ਕੋਈ ਅਣਹੋਣੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

***

ਸਿਆਸੀ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ

(ਸਫਾਂ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬਾਹਰੋਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ 'ਚ ਹੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ੋਖ਼ਿਮ ਲੈ ਕੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਵੇਗੀ।

ਰਾਜਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਇਸ ਸੂਰਤ 'ਚ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 200 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹਮਾਇਤ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਜੋ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ, ਜੈਲਲਿਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਗਠਜੋੜ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੌਮੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਭਾਜਪਾ 150 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ), ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਸ 'ਚ 50 ਸੀਟਾਂ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ 30 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਆਸ ਬੱਝ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਆਸ ਨੂੰ ਬੂਰ ਤਦ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਜੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 10-11 ਸੀਟਾਂ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਸੁਪਰੀਮੋ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 272 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਲੇ ਘੱਟ ਹੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 2004 ਵਿਚ 138 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਏਨੀ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੈਰ ਉਖੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ 'ਚ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਧਿਰ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਖਾਤਰ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਨਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੁੱਟਣ-ਜੁੜਨ ਦੀ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਭਾਵੀ ਗਠਜੋੜਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

16 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ ਪੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮਤੀ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਤੇ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਵੱਖਰੀ ਸੁਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਹੇ ਸੁਣੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲਾਲੂ-ਪਾਸਵਾਨ-ਮੁਲਾਇਮ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਪਾਠੀ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਆਏ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਠੰਢਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਪਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਉੱਤੇ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਮਦਮੀ

ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ-ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ

ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾ ਵਲੋਂ ਨੰਗੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਹੱਈਏ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਬਣ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਰਮ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ ਸੰਨੀ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸ਼ਿਵਾਲਾ ਕਾਲੋਨੀ ਬੀਤੀ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਲ ਦੀ ਇਕ ਕੈਨੀ ਭਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਣੀ ਬੀੜ ਅਤੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਾਂ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੋ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅੜੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਅਖੀਰ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗੜਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਂਚ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਧਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਲਈ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਿਤ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜੇ।

ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪੀਪੀ ਵਿਚ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਸੁੱਟਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਮੈਕ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੜੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਲੈਣ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਕੇਤ

ਪਟਿਆਲਾ : ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਜਾਣ ਦਾ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਪੰਥਕ ਰਹੁ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਲੰਘੀ 9 ਮਈ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛਾਉਣੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮਰਹੂਮ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਈ ਗਈ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰ ਵਲੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰਾ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਖਿਲਾਫ ਹਰ ਹਾਲਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਚਰਚਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵਾਕਈ ਹੀ ਉਹ ਡੇਰੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ 'ਕਾਰਵਾਈ' ਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੁੜੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨਿਹੰਗ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਤਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਜੋ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਣਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਡਟਕੇ ਲੋਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

Real Estate and Loans Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3.5% down.

Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.

Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

Reo-Bankowned Properties

Serving from Bay Area to Sacramento

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area

It's a Great time for Investors and first time buyers to buy their dream home.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

Sam (Sohanpreet)Chahal

CA Lic. 01504071

Realtor/Notary Public

e-mail:sam@jassigill.com

We Help You Buy/Sell Business & Homes

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Price $119,000
3Bed, 2Bath, 1500 SQFT
Built in 1990 in Sacramento 95828

Sale Price $104,000
3Bed, 2Bath, 1230 SQFT,
Sacramento

Sale Price $369,900
5Bed, 3Bath, 4097 SQFT,
Elk Grove

Sale Price $143,900
3Bed, 2.5Bath, 1736 SQFT,
Sacramento

Sale Price $168,000
3Bed, 2Bath,
Elk Grove

Sale Price $115,900
3Bed, 2Bath,
Sacramento

Golden State Realty

Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624

Tel: 916-612-5773 Fax: 916-689-5707

ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਸੰਗਤ ਪਾਟੋਧਾੜ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨੌਂ ਮੈਂਬਰੀ ਬੋਰਡ ਨੇ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਸਮੇਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੁਕਸਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਧੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹਰ ਕੰਮ ਬਾਕਾਇਦਾ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਇਆ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਵੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ, ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੋਰਡ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਮੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ 27 ਸਾਲ ਤੋਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕੰਟਰੈਕਟ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਖਾਤਰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੈਰ-ਖਵਾਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਭਾਈ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਟੱਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ਸਾਧਾਰਣ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰੌਲੇ ਨੂੰ 'ਅੰਨੀ ਭਾਈ-ਭਗਤੀ' ਜਾਂ 'ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਧੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ-ਭਗਤ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ। ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਉਧਰ ਹੀ ਜਾਏਗਾ ਜਿੱਧਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ-ਸੁੱਧ ਉਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲ ਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ।

ਭਾਈ-ਭਗਤ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੀ 5 ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੋਰਮ ਹੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਤੇ ਅਮਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਮਲ ਕਮੇਟੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 9 ਦੇ 9 ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸ. ਸੰਧੂ ਜੋ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਏਜੰਡਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਿੰਗ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੋਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਜੋ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਕ ਸਿਸਟਮ ਅਪਨਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਇੰਨੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੰਨ 2002 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਕਾਰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਹੋਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਦਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਉਰਟੀ ਨੰਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਤੰਬਰ 11, 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਨ ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਪਾਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਡਿਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਨਖਾਹ ਉਤੇ ਕੋਈ 1099, ਕੋਈ ਡਬਲਿਊ-2 ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਸਿੱਧ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1998 ਤੋਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੋਈ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ 1998 ਤੋਂ 2008 ਤਕ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ? ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ? ਭਾਈ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ 'ਆਪਣੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ' ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਭਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਹਨ।

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਟੱਲ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਅਟੱਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਲੋਂ ਸੱਦੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਐਗਜੈਕਟਿਵ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਸੱਦੀ ਜਦੋਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਤੇ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸੱਦੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਈ ਅਟੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਉਠੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਤਫਸੀਲ ਨਾਲ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਇਦੇ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਹੱਈਏ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਵੀ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਟਰੈਫਿਕ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਖਤੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, 'ਬੇਇਨਸਾਫੀ-ਬੋਰਡ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਵੇ', 'ਬੇ-ਇਨਸਾਫੀ-ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੋ'। ਉਹ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬੈਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਨਿਯਮ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਗਈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਕੋਈ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?

ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਧੜੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਮੀਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਇਰਵਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਘਾਤਕ' ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬੋਰਡ ਉਤੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਤੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਰਡ ਉਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪੰਥਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਵੱਈਆ ਅਪਨਾਉਣ, ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਉਤੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਉਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਿਰੁਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ 'ਬੋਰਡ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਧੜੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਸਗੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਗਰਦਾਨਦਿਆਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।'

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਵੀਰਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸੰਗਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਚਾਰ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ. ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ, ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਟੱਲ, ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਭੈਅ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਦਕਾ ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜੁੰਡਲੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ।'

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਰੀਮਾਂਟ, ਹਿਊਸਟਨ, ਡੈਲਸ, ਅਟਲਾਂਟਾ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੰਡੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

When business is great but you still need cash, YOU CAN BANK ON ME.

I help small and medium sized companies with the cash flow they need to grow and prosper!

I can turn your invoices into cash-instantly!

For Excellent service and reasonable rates contact:

Dr. Amul Purohit
Global Capital of Northern California Inc.
Ph:530-750-2585, Cell:530-400-1106
Fax: 530-750-2585
e-mail: apurohit@liquidcapitalcorp.com
www.liquidcapitalcorp.com/apurohit

ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਕੈਸ਼ ਫਲੋਅ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ

Liquid Capital
FINANCING SUCCESS

ਬਿਜਨਸ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੈ, ਕੈਸ਼ ਲੱਗਾ ਥੱਲੇ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨਗੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

-ਬੀ.ਕੇ. ਚੰਮ

ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਕਈ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਮੀ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 2 ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀਟਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਥੇ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੇ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਚੋਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਚੋਣ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਚਾਰਾਂ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਭਾਵ 79 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ? ਜਦਕਿ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ 61 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੋਲਿੰਗ ਲਈ ਦੋ ਕਾਰਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੇ। ਇਕ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਤਿੱਖੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਇਸ 'ਤੇ ਇਕ ਨੇੜਲੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ

ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੀ 'ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ, ਪਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦਣ 'ਚ ਹੱਥ ਉਪਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਮਾਨਸਾ (ਬਠਿੰਡਾ) 'ਚ ਹਰੇਕ ਵੋਟਰ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 200 ਰੁਪਏ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਸੁਖਾਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੜਬੜੀ ਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਾਲਵਾ 'ਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਰਹੇ। ਇਕ-ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਦੂਜਾ ਜਿਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਹੇਠ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਗੜਬੜੀ ਤੇ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਤੀਜਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕੈਂਪੇਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ 2002 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ 2005 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਇਨੈਲੋ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਚੌਟਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨੈਲੋ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਰੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਇਸ ਸੀਟ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਫਰਕ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕਾਰਕ ਪਟਿਆਲਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ।

ਜੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖਾਮੋਸ਼ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ।

ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਸੱਟ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਕਸ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਕਸ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇਗੀ। ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਹਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਣਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹਰਿਆਣਾ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹਾੜ੍ਹੀ ਦੇ 2009-10 ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 106 ਲੱਖ ਟਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦ 106.07 ਲੱਖ ਟਨ ਰਹੀ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 105.98 ਲੱਖ ਟਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 2001-02 'ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇਵਰਾਜ ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ, "ਕਣਕ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਮਦ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਤੋਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਹੈ, ਕਣਕ ਦੀ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਹ 107 ਲੱਖ ਟਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਪਿਛਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 105.83 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ, ਚਾਲੂ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁਲ ਆਮਦ 65 ਲੱਖ ਟਨ ਤਕ ਪੁੱਜ ਗਈ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2001-02 'ਚ ਇਹ 64.61 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ।

MRP TRAVEL
Lowest International and Domestic Fares
FLY ANY AIRLINE OF YOUR CHOICE
Providing the lowest Airfare, Cruise and Travel Packages to Asia, Africa, Europe, the Middle East and North America
408-929-8005
E-mail:jkulwant@sbcglobal.net
2123 Port Way, San Jose, CA 95133
CST: 2097308-40

Asiana Airlines THAI KOREAN AIR malaysia SINGAPORE AIRLINES Emirates
We Also Offer Notary Service

B & Sons Travel
➢All Airlines ➢International and Domestic
➢Wholesale Fares Around the World
We Will Beat or Match any Fare !
Office Hours
Mon-Fri: 9am -6pm
Saturday 9am-5pm

CST. REG. # 2092042-40
President : Avtar Singh
Tel:707-703-1451, Cell:707-688-6094
Fax : (707) 427-6573, Email:bsonstravel@yahoo.com
1652 West Texas St. Suite 205, Fairfield, CA 94533
We Also Have Special Vacation Packages
Contact any time from anywhere

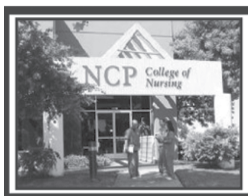

NCP College of Nursing
A DIVISION OF NURSING CARE PROVIDERS, INC.
Celebrating over 25 years of Excellence in the Health Care Industry
START A CAREER IN NURSING
Become an LVN in 12 months or a CNA in just 21 days!
100% NCLEX-PN Pass Rate for 2008 (4 Consecutive Qtrs) SSF Campus
PROGRAMS OFFERED:
• (LVN) VOCATIONAL NURSING PROGRAM (Full-time Program & Part-time Classes)
• PRE-REQUISITE COURSES FOR THE LVN PROGRAM ANATOMY & PHYSIOLOGY, GENERAL PSYCHOLOGY
• CNA NURSING ASSISTANT TRAINING
• CNA ACUTE CARE TRAINING*
• IV THERAPY AND BLOOD WITHDRAWAL* CERTIFICATION COURSE
• NCLEX-PN 5 DAYS TEST PREPARATION WORKSHOP*
*offered By Nursing Care Providers, Inc.
Affordable payment plans as low as $10.00 per month§
"Job Placement Assistance"
NOW IN TWO LOCATIONS TO SERVE YOU:
SSF Campus: 257 Longford Drive Rm#5 South San Francisco, Ca 94080 Tel# (650) 871-0701 • 1-800-339-5145
Hayward Campus: 21615 Hesperian Blvd. Suite A Hayward, Ca 94541 Tel# (510) 785-0454 • 1-800-611-4054
Visit us online at: www.ncpcollegeofnursing.com
§on approved credit
NCP COLLEGE OF NURSING IS APPROVED AND ACCREDITED BY THE CALIFORNIA BOARD OF VOCATIONAL NURSING AND PSYCHIATRIC TECHNICIAN AND DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH. NCP IS APPROVED UNDER THE PROVISIONS OF TITLE 38, UNITED STATES CODE, TO TRAIN VETERANS AND THEIR ELIGIBLE DEPENDENTS. NCP IS AN APPROVED CALIFORNIA TRAINING PROVIDER FOR ADULTS AND DISLOCATED WORKERS THROUGH THE WORKFORCE INVESTMENT ACT (WIA)

FARMERS INSURANCE GROUP Symbol of Superior Service
FARMERS®
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
*Auto *Home *Life *Umbrella
*Business Work Comp.
Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672
ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਜਲੰਧਰ : ਸੂਬੇ 'ਚ 15ਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਗੇੜ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਲਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਡੰਗ ਟਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 218 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 49 ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 22.48 ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਸ ਕਰੋੜਪਤੀ ਕਲੱਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦਸ ਦੇ ਦਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 100 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੌਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 69.23 ਹੈ। 112 ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਕਰੋੜਪਤੀ ਕਲੱਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੀ 60 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ 42 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ 35 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਜੈਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਵੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੀ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 14 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 34 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਵੀ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ 14 ਕਰੋੜ ਨੂੰ ਢੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਮ.ਐਲ. ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਮਰੇਡ ਤਰਸੇਮ ਜੋਧਾਂ ਵੀ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਦਸ ਕਰੋੜ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅੱਠ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਪੰਜ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਪੰਜ ਕਰੋੜ, ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀ.ਕੇ.ਐਨ. ਛਿੱਬਰ ਚਾਰ ਕਰੋੜ, ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ ਸਤਾਰਾਂ ਕਰੋੜ, ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੋ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ, ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੋ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੋ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੋਣਾਂ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 409 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 244 ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 59.66 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 10 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 100 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇ 396 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 165 ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 41.67 ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਨੇ 52 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 5.77 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨੇ 64 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 4.69 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬਸਪਾ ਨੇ 442 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 134 ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 30.32 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਖੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਰੋੜਾਂ 'ਚ ਹੀ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਰ, ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਨ, ਗਹਿਣੇ, ਕਾਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਘਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਫ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪਰੋਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੱਖ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ 18 ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰੇ ਕੁੱਲ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 18 ਹੀ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ, ਜਦਕਿ 4 ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾਕਟਰੇਟ ਹਨ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਉਮੀਦਵਾਰ 7 ਹਨ। ਸਿਰਫ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ 21 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ 25, ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ 43, ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ 27, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ 29, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ 7 ਹਨ। 27 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, ਚਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਦੋ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਦੋ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਦੋ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਦੋ ਡਾਕਟਰੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

112 ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 16 ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, 15 ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ, 24 ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, 12 ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ, ਅੱਠ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਤਿੰਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, 6 ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 17 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ, ਦੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਚਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਦੋ ਡਾਕਟਰੇਟ ਹਨ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਦੋ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਮ.ਐਲ. ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਹੈ। ਲੋਕ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 11 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ, ਦੋ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ, ਤਿੰਨ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਚਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਅਤੇ ਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹੈ।

ਨੈਨੀ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼:ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਬਰੈਂਪਟਨ ਸਮਰਿੰਗਡੇਲ ਤੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਰੂਬਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਵਾਵੇਲਾ ਉਸਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਸਾਰਾ ਹਫਤਾ ਉਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੜੇ ਨਿੱਘੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਦੇਖ ਭਾਲ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋਹਮਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਖਫਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਰੂਬੀ ਦੇ ਮਿਸੀਗਾਸਾ ਵਾਲੇ ਘਰ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਨੈਨੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਧੱਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਗੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਹਾਵਰਡ ਲੈਵੇਟ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐਮ.ਪੀ. ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਹਿੰਮਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਖ਼ੁਦ, ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੋਹਵੰਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਧੀ ਹਾਂ- ਜੋ ਖ਼ੁਦ ਇਕ ਇੰਮੀਗਰਾਂਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਤਰਫਾ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਰਤਾ ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਉਹਲਾ ਬਖਸ਼ਣ। ਇਹ ਪ੍ਰੈਸ ਮਿਲਣੀ ਉਸ ਦੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚਲੇ ਹਲਕਾ ਦਫਤਰ 'ਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੈਨੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ। ਆਉਂਦੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਉਹ ਅਟਾਵਾ ਵਿਚ ਹਾਊਸ ਦੇ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖੇਗੀ, ਜਿਥੇ ਕਥਿਤ ਧੱਕੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਨੈਨੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੀਨੇ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਲਾਕੇ ਬਰੈਂਮਪਟਨ-ਸਪਰਿੰਗਡੇਲ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਫ਼ਿਲਪੀਨੀ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਰਤਾਅ ਕਰਨ, ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਤੇ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਲੈ ਲਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੂਟ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਲਟੀਕਲਚਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਯੂਥ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਟਿਕ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਨੈਨੀਜ਼ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤਰਵਿੰਦਰ ਢੱਲਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਟਿਕ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਈਕਲ ਇਗਨੈਟੀਅਫ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਇਕਦਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਐਮ.ਪੀ. ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ

***ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤਾਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਜੇ ਭਾਰਤ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਸਾਵਾਂਗੇ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ**

-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖੋ! ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖ ਲਿਓ।

***ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਲਏ ਫੇਰੇ ਤੇ ਡੋਲੀ ਵੇਲੇ ਮੁੱਕਰ ਗਈ**

-ਲਾੜੀ ਨੇ ਫੇਰਿਆਂ ਵੇਲੇ ਈ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੋਟ ਕਾਰਨ ਲਾੜੇ ਦੇ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵੇਖ ਲਏ ਹੋਣੇ ਆ...।

***ਚਾਂਦ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਹੋਈ ਫਿਜ਼ਾ**

-ਫਿਜ਼ਾ-ਚਾਂਦ ਦੇ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਬੜੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੇ ਵਿਚਾਰੀ ਨੇ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਾਲ ਗਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

***ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕੀ**

-ਲਟਕਦੀ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ 'ਚ ਵੀ ਐ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ '84 ਵਾਲਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੋ ਜਾਏ।

***ਕਿਹੜਾ ਜੰਮ ਪਿਆ ਸੂਰਮਾ ਜਿਹੜਾ ਜੱਟ ਦੀ ਬੜ੍ਹਕ ਨੂੰ ਰੋਕੇ**

-ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.

***ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਅਫੇਅਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ।**

-ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਾ ਕਰਵਾ ਲਿਓ!

***ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ੍ਹਿਆ।**

-ਲਉ ਦੇਖ ਲਉ! ਇਸੇ ਹੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਮਸਾਲੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਮਾਂਜ ਲੈਣੇ ਆ।

ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਕਸਬੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੱਛਮ-ਉਤਰ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮੀਆਂ ਇਫਤਿਖਾਰ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨਿਮਰੋਜ ਖਾਨ ਨੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਦਦ ਰਾਸ਼ੀ ਵੰਡੀ।

ਸਟੋਰ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ

Convenience Store For Lease

Convenience store + Delly + Gas and Liquar Store in Linzey, TX

426 West 43 Highway 82 Corner 82 and F.M. 1199

ਸਟੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਵਧੀਆ ਸੇਲ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸੰਭਾਵਨਾ

Call: Tom-214-727-5957

Rana-469-767-8448

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਦੋ ਪੜਾਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਈ ਪਈਆਂ ਭਰਵੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਰੌਂਅ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਧੀਆਂ ਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਵੋਟ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਦੋ ਹਲਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਡੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 68.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 79 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 71.43 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਨਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2004 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਭਰਵਾਂ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 61.63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ 59.31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਪਈ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ 79 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 68.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟ ਭੁਗਤੀ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 67 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਵਧੇਰੇ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ ਧੁੱਪ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੁਲ 72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1980 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ 64.72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਪਈ ਸੀ। 1985 ਵਿਚ 68.54 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰ ਅੱਗੇ ਆਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1989 ਵਿਚ 66.40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਸਾਲ 1992 ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੇਵਲ 26.45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 1996 ਵਿਚ 63.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 10 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਹੋਈ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਇਕ ਕਰੋੜ 20 ਲੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 64 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ-ਦੋ ਥਾਈਂ ਵਾਪਰੇ ਹਿੰਸਕ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਂਝ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੱਠੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਈ।

ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਕਾ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਚ ਥਾਨੇਸਰ ਦੇ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਦੇ 2600 ਦੇ ਲਗਭਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਚੋਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੈਲਜਾ ਤੇ ਰਾਓ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਨਅਤਕਾਰ ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਅਰੋੜਾ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਚੌਟਾਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਤੇ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਸ਼ੋਕ ਤੰਵਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਹੋਈ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਬਠਿੰਡਾ		ਭਦੌੜ	63	ਸਨੌਰ	61
ਲੰਬੀ	82	ਬਰਨਾਲਾ	65	ਸਮਾਨਾ	63
ਭੁੱਚੋ	70	ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ	71	ਸ਼ੁਤਰਾਨਾ	66
ਬਠਿੰਡਾ (ਦਿਹਾਤੀ)	75	ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	70	**ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ**	
ਬਠਿੰਡਾ (ਅਰਬਨ)	60	ਧੂਰੀ	65		
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	70	ਸੰਗਰੂਰ	70	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰੀ	65
ਮੌੜ	70	**ਪਟਿਆਲ**		ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ	80
ਮਾਨਸਾ	76			ਗੁਰੂ ਹਰਸਹਾਏ	78
ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	85	ਨਾਭਾ	71	ਜਲਾਲਾਬਾਦ	78
ਬੁੱਢਲਾਡਾ	67	ਪਟਿਆਲਾ (ਦਿਹਾਤੀ)	64	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	65
ਸੰਗਰੂਰ		ਪਟਿਆਲਾ (ਅਰਬਨ)	53	ਅਬੋਹਰ	52
ਲਹਿਰਾ	65	ਰਾਜਪੁਰਾ	58	ਬੱਲੂਆਣਾ	63
ਦਿੜਬਾ	75	ਡੇਰਾ ਬਸੀ	70	ਮਲੋਟ	76
ਸੁਨਾਮ	70	ਘਨੌਰ	65	ਮੁਕਤਸਰ	75

ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਸੱਦਾਮ ਨੇ, 'ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਾ ਹੋਵੇ'

ਲੰਦਨ: ਹਜਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਰਾਕ ਦਾ ਪੂਰਵ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੱਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਉਸ ਨੇ 2003 ਵਿਚ ਜੇਲ ਤੋਂ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਣ। ਸੌਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਗਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਰਾਕ 'ਤੇ 24 ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰੂਰ ਸ਼ਾਸਕ ਸੱਦਾਮ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਕੋਠਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ। ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ "ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇ।"

ਖ਼ੁਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ : ਖਤ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਇਨਸਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਮੇਰੀ ਕੋਠਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਖਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੁਣੋਗੇ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖੇਗਾ। ਖ਼ੁਦਾ ਮਹਾਨ ਹੈ...ਖ਼ੁਦਾ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਜਨਤ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸਭ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗਾ।" ਯਾਦ ਰਹੇ ਦਸੰਬਰ 2006 'ਚ ਸੱਦਾਮ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ
Toll Free No. (866) 933-3038
*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟੇਰਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
Call: Kashmir Singh
916-564-3455
4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

For Honest and Reliable
Real Estate Services
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.
Nand S. Brar
Broker Associate
DRE Lic No: 01816328
(916) 501-3974
(916) 344-5453
WestCo Realty
A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP
Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

Reliable and Experienced
Real Estate Professional
ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ
ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869
*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay
We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes
ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
We Do Loan Modification and Credit Repair to Save Your Home From Forclosure
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ
Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers
REALTY WORLD Millennium
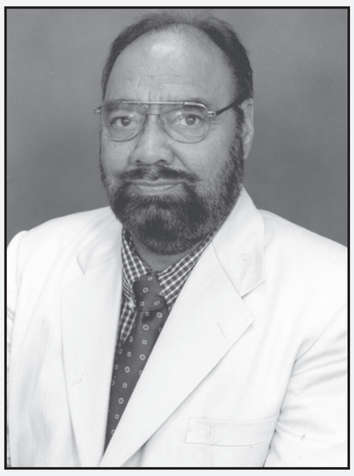
Gurbans Singh Gill
Realtor
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com
Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com
Gurbans Gill 209-815-1869

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ’ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਾਦੂ ਚੱਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੱਤੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਮਨ ਬਣਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਕੁੱਲ 12 ਲੱਖ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 2 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰ ਜੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਇਕਤਰਫਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਿਆ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ 11 ਮਈ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੀ ਦਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗਿਆ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੱਢਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਨਗੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਝੁਕਾਅ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦੇਣਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਚੈਂਬਰ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਸੀ.ਆਈ.ਆਈ. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ‘ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਵੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸ਼ਰੀਫਪੁਰਾ ਰਾਣੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ‘ਚ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੇਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ‘ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ (ਸਿੱਧੂ) ਇਕ ਸਿੱਖ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਕੰਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ‘ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਦੀ ਜੋ ਸ਼ਾਨ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਚੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਹੌਲਦਾਰ ਦੀ ਛੇੜਖਾਨੀ ਤੋਂ ਅੱਕੀ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਲੋਂ ਖੁਦਕਸ਼ੀ

ਬਟਾਲਾ: ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦੀ ਮਹਿਲਾ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਇਕ ਹੌਲਦਾਰ ਵਲੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾੜ ਲਿਆ। ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ‘ਚ ਸੜੀ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ 9 ਮਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਮਹਿਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਮਹਿਲਾ ਹੌਲਦਾਰ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ‘ਮੈਲੀ ਅੱਖ’ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਜਾ ਕੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦਾ 14 ਸਾਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਘਰ ‘ਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਮਹਿਲਾ ਹੌਲਦਾਰ ਨੇ ਨਿੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਲਈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਸਵਰਗਵਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੂਬਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਮਿਊਨਿਸਟ, ਦੇਸ਼ਭਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਦਾ ਲੰਘੀ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6.00 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ 85 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਕਾਮਰੇਡ ਸਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਸਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਵੀਨ ਦੇਵੀ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਰਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਾਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਉਘੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਸਤਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਰਵ ਉਚ ਉਸਰਈਆ ਸਨ।

ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਉਹ ਉਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਆਪਣੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਸਦਕੇ ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਛੇਹਰਟਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਆਗੂ ਰਹੇ।

ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਜਥਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ : ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਤਹਿਤ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਜਥੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ ਤੂਤਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਗਿਆਰਾਂ ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਥਾਣਾ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂਗ ਪੁਸ਼ਾਕ ਤੇ ਕਲਗੀ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਮੇ ਇੰਸਾਂ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਡੇਰਾ ਵਿਖੇ 2 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਾਰਚਰ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ, ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ ਅਤੇ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਮੰਗੇ।

ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਡੀਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਕੰਢੇ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਤਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਵਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ, ਖਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਹਾਊਸਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਹਿੰਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮੰਗੇ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਗਰਣ ਨੇ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਦੇ ਜਰਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਪੈਕੇਜ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਭਾਸਕਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਸਕਰ ਗਰੁੱਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮ ਕੇ ਕਵਰੇਜ ਮਿਲੇ। ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਜਸਕਰਨ ਨੇ ਧਵਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬਲੈਕ ਮੇਲ ਨਾ ਕਰਨ।

ਹਰਮੋਨ ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਵਰੇਜ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜਨ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਕੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨਾ ਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਸ ਚੌਥੇ ਥੰਮ੍ਹ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਨਿਲਾਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਕ ਗਈਆਂ ਕਲਮਾਂ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਲੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਵਿਚ ਵਿਕ ਗਿਆ ਤੇ ਕੋਈ ਥੋੜੇ ਵਿਚ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਣੇ ਸੱਪ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੈਸਾ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ-ਟਾਵਾਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦੈ। ਨੋਟ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੀ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਵੱਗਦੀ ਗੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਧੋ ਲਏ ਜਾਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗੰਗਾ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਿੱਖ ਪੁਲਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਖ਼ਤਰੀ ਪੱਗਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੰਡਨ : ਇਥੋਂ ਦੀ ਨਵਸਥਾਪਤ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਦਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੱਗ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈਲਮਟ ਨਾ ਪਹਿਨਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਪੱਗਾਂ ਲਈ ਬਖ਼ਤਰੀ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਧਰ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਮਲੇ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਾਰਜੈਂਟ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਹਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲੇ ਅਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਜਿਥੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।" ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਨਫ਼ਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਮੈਟਰੋਪੌਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਉੱਪਰੋਂ ਪਹਿਨੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਹੈਲਮਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦਾ ਵਾਧੂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੱਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ।

ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਬਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ 'ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬੇਫਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ।' ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਦਿਖ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Declare your independence with Solar

Go Solar Today and Save Tomorrow!

With a Grid-Tie System you'll reduce or eliminate your electricity bill, protect against future rate increases, and receive free electricity after your system pays for itself

Call:1800-780-0032

SUPER TRAVEL

847-676-9090

E-mail: supertravel2003@yahoo.com

Lowest Fares With Excellent Service

AMERICAN AIR, CONTINENTAL AIR

JET AIRWAYS DELTA, AIR INDIA, KLM, LUFTHANSA.

For Emergency Call anytime at 847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

India $545
London $250

ਡਾਇਮੰਡ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਸਲੂਨ

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਮਾਰਟ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਧੀਆ ਦਿਖਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੱਖ ਹੋਰ ਸੋਹਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਮਿਸਟਰ ਟੋਨੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਯੂ ਕੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਬਾਰਬਰ ਨੇ।

For men, women & Children

Make-up
Hair cut
Perm
Hair styler

Color
Facial, Threading
Bridal Make-up
Body Art (Henna)

TONY
26655 Mission Blvd.
Hayward, CA 94544

Wednesday thru Monday 10 am to 7pm, Sunday 11 am to 6.00 pm Tuesday closed

Ph: 510-582-2472 Cell: (510) 825-0820

Realtor & Mortgage Specialist
Bay Area & Central Valley

ਚੰਗੀ ਜੁਗਤਤ-ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤਤ

ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੋ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਘਰ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖ਼ਤ' (ਸੇਵਾ 10 ਡਾਲਰ)

ਘਰ, ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਿੱਕਰ ਸਟੋਰ, ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਬਿਜਨਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ-ਵੇਚਣ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

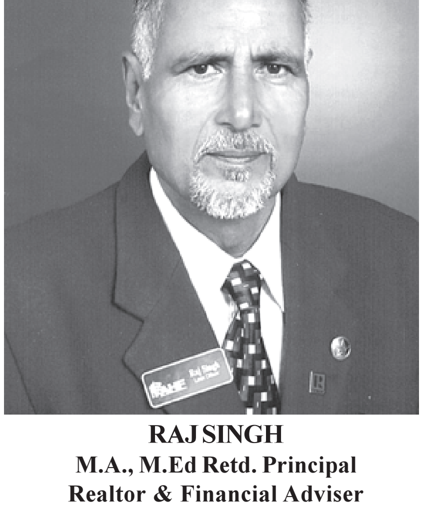

RAJ SINGH
M.A., M.Ed Retd. Principal
Realtor & Financial Adviser
Lic#01776459 & OG22467

ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜੇ ਜ਼ਬਤ ਘਰ ਤੇ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਵਾਲੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Refinance, Home Loan, SBA Loan
(All at Best Rates)

RAJ SINGH

Notary Free

Cell:510-452-7370

30 ਸਾਲਾ ਲੋਨ 10 ਜਾਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇਤੀ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

MISSIONPEAK BROKERS, INC.
PEAK OF EXCELLENCE

46560 Fremont Blvd.
Suite #111 Fremont,
CA 94538
singhrajpaul@yahoo.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 16 ਮਈ, 2009

ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਏਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਕਰੇ- ਇਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਗੇੜ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ। ਸਮੁੱਚੇ ਨਤੀਜੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਉਭਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 79 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਸ ਵਧਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖਾ ਅਤੇ ਬੜਬੋਲਾ ਸ਼ਰੀਕਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਸ ਵਧਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਂਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੱਚਾਈ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵਧ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਝੋਕ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ ਤੱਕ ਢੋਈਆਂ ਵੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਵੀ। ਉਂਜ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਪਰ ਹੀ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੀ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 64 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਇਸ ਗੇੜ ਵਿਚ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 1315 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਫੀਸਦੀ 57 ਰਹੀ। ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ 25, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 7, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ 10, ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 3, ਪੰਜਾਬ 'ਚ 4, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 18 ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ 17 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਭਰਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਰਹੀ ਵੋਟਿੰਗ ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਜਿਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਂਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਕੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਧੱਬਾ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਦੂਰ ਖਿਸਕ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਨੇ ਵੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਪਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਦਵ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਹੜਾ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਐਨ.ਡੀ.ਏ., ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ-ਵਾਅਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਉਂਜ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕ ਨਾਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਕਲਫ ਦੀ ਕਲਾ

ਮਾਡਰਨਇਜ਼ਮ ਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਵਾ' ਪੁੱਠੀ,
ਵਿਚ ਕਲੇਜੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਹੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੋੜ ਕਾਨੂੰਨ-ਕਾਇਦੇ,
ਦੀਵੇ ਹੋਣੇ ਨੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਗੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਬੀਬੀ-ਭੈਣ ਜੀ ਕਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੱਦੇ,
ਭੁੱਲੇ ਵਿਸਰੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ।
ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਨੇ,
ਕਾਲੇ ਕੇਸ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਤੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਕਲਾ ਕਲਫ ਨੇ ਕੈਸੀ ਵਰਤਾਈ ਇਥੇ,
ਮਾਤਾ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਗਏ ਬੁੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ!

ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਖ਼ੂਹ ਹੈ ਭਾਰਤ

-ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਕਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਸ਼ਿਅਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਓਕੱਦ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ। ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ-ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਐਨ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਦਮਗਜੇ ਮਾਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਥੈਲਿਉਂ ਬਾਹਰ ਆ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਦੇਰ-ਸਵੇਰ। ਜੋ ਰਕਮ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 2006 ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰੀ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ 1456 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਰੂਸ 470 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ 390 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਯੂਕਰੇਨ 100 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਚੀਨ 96 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਕਤਾਰ 'ਚ ਹੈ।

> ***ਜੋ ਰਕਮ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 2006 ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰੀ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ 1456 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਰੂਸ 470 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ 390 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਯੂਕਰੇਨ 100 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਚੀਨ 96 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਕਤਾਰ 'ਚ ਹੈ।***

ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਇਹ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਦੇ 45 ਕਰੋੜ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ 45 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆ ਜਾਣਗੇ।

ਇਕੱਲੇ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ ਯੂ.ਬੀ.ਐਸ. ਵਿਚ ਹੀ ਡੇਢ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ (ਪੰਦਰਾਂ ਖਰਬ ਡਾਲਰ) ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਰ-ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਜਨੱਤ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼, ਕੋਸਟਾਰਿਕਾ ਅਤੇ ਉਰੂਗੁਏ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਰ ਕਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਮਾਰਿਸ਼ਸ, ਸਾਈਪਰਸ ਹਨ, ਜੋ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਤੀਜੀ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦੇ ਲੀਡਰ, ਅਫ਼ਸਰ, ਵਪਾਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਲੈਕ ਮਨੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਤੱਥ ਦਿਲਚਸਪ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਧਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਰਾਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਸਾ ਜਗਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੁਪਈਆ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਫੈਦ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਰਿਪੋਰਟ 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਗ਼ਰੀਬ (28.6 ਕਰੋੜ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ 'ਫੋਰਬਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਪਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਪਾਨ ਦੇ 24 ਅਰਬਪਤੀ ਤਾਂ ਮਹਿਜ਼ 64 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ 36 ਅਰਬਪਤੀ 191 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਵੈਲਥ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ 2003 'ਚ 61 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ, 2004 'ਚ 69 ਹਜ਼ਾਰ, 2007 'ਚ 8 ਲੱਖ ਅਤੇ 2009 'ਚ 16 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਨੇ 1991 ਤੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਧਨਾਢਾਂ, ਕਰ-ਚੋਰਾਂ, ਵੱਡੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਧਨਾਢ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ, ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ, ਭਾਵ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਫ਼ੀਸਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਤੰਗੀ ਦੀ ਚੱਕੀ 'ਚ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਇਹ ਧਨ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਗ਼ਰੀਬੜੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਪਲਾ ਗਊ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ, ਥੁੜ੍ਹਾਂ-ਤੰਗੀਆਂ, ਘਾਟਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜੇ, ਮਕਾਨ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਸੜਕਾਂ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਫਿੱਟ ਹੋਣ ਨਾਲ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ, ਜਿਹੜਾ ਕੇਵਲ 20 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਖੇਡੇਗਾ, 39 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ, ਜਿਹੜੇ ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਸਕਣਗੇ। ਫਿਰ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਰ ਔਸਤਨ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੱਛੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ., ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ. ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪੂੰਜੀ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਉਣਾ-ਧਮਕਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੂੰਜੀ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਉਹ ਸਫੈਦ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੈਕਸ ਛੋਟ, ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਝੰਜਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਆਦਿ ਉਪਾਅ ਕਾਰਗਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਅੰਕੜੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੁਫ਼ਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ (ਜੀ ਡੀ ਪੀ) ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਦਸ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਵਿੱਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਟੈਕਸ 6.3 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਹਿਸਾਬ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਨ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਧਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸੌੜੇ, ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਓਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਕਾਲਾ ਧਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਵੇਲੀ ਹੀ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਖੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਗੇ? ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਰ ਹੀ ਪਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਆਪਣੇ ਬਲ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਧਨਾਢਾਂ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਬੇਪਰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਤਾ ਦੀ ਖ਼ੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਿਤਿਸ਼ 'ਤੇ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੇ ਆਗੂ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਅੱਖ ਟਿਕਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲ ਹਨ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਤੇ ਐਲ.ਜੇ.ਪੀ. ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡੋਰੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਉਚ ਸੱਤਾ 'ਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਾਲੇ ਬਰਕਰਾਰ

ਸੁਧੀਂਦਰ ਕੁਲਕਰਨੀ

ਮੇਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਭੁੱਲ ਤਜ਼ਰਬਾ 1985 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸੀ। ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਰੂਸੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾ ਖਾਨ ਅਬਦੁੱਲ ਗੱਫਾਰ ਖਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਗਾਂਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦਾ ਰੂਪ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਅਹਿੰਸਾਤਮਕ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪਠਾਨ ਨੇਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਠਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, "ਪਠਾਨੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਖੰਡਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਠੋ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਓ। ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੋ।"

ਪਠਾਨਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਮੇਂ ਉਹ 95 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ 41 ਸਾਲਾ ਗਾਂਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਖਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਖਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਜੀਵੰਤ ਆਦਰਸ਼ ਸਨ ਤਾਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ। ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਮਿਸਟਰ ਕਲੀਨ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

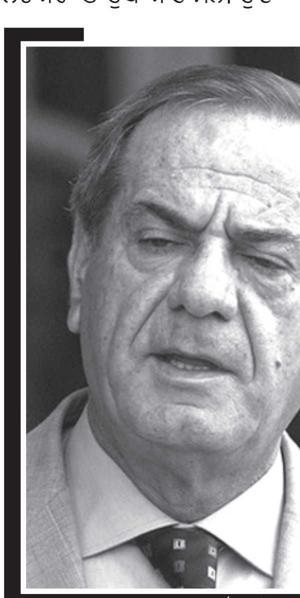

ਕਵਾਤਰੋਚੀ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਆਸੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਭੁੱਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਖ਼ਰਾਬੀਆਂ ਕਿਉਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਲੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਲਾਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਹਾਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਮੰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਉਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸੌੜੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆ ਗਏ ਹਾਂ।"

ਇਹ ਇਕ ਦੁਵਿਧਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਖ਼ੁਦ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਏ ਜਿਹੜਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਕੈਂਡਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਸਰਗਰਮ ਸਨ। ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਦਲਾਲ ਸੀ ਇਕ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਟਾਲੀਅਨ ਏਜੰਟ ਓਟਾਵੀਓ ਕਵਾਤਰੋਚੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹਿਮ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਇਟਾਲੀਅਨ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਾਫੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਬੋਫਰਜ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਕੈਂਡਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿਸ ਜਨਤਾ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 1984 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 400 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿਤਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ 1989 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਉਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਗੱਲ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਸ ਇਟਾਲੀਅਨ ਏਜੰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਫਰਜ਼ ਘਪਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ 22 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਛਪੀ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਇੰਟਰਪੋਲ ਤੋਂ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦਾ ਨਾਂ 'ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ' ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਰੈਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। (ਉਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਅਜੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ।)

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 1993 ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਦੌੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ 1999 ਵਿਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, "ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬੋਫਰਜ਼ ਸੌਦੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।" ਉਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਕਿ ਚਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਤਿੰਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ) ਨੇ ਬੋਫਰਜ਼ ਘਪਲੇ ਵਿਚ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਬੋਫਰਜ਼ ਦੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ। ਬੋਫਰਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਘੋੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵ. ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਕਹੇ ਗਏ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - "ਆਖਿਰ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਕਿਉਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?"

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

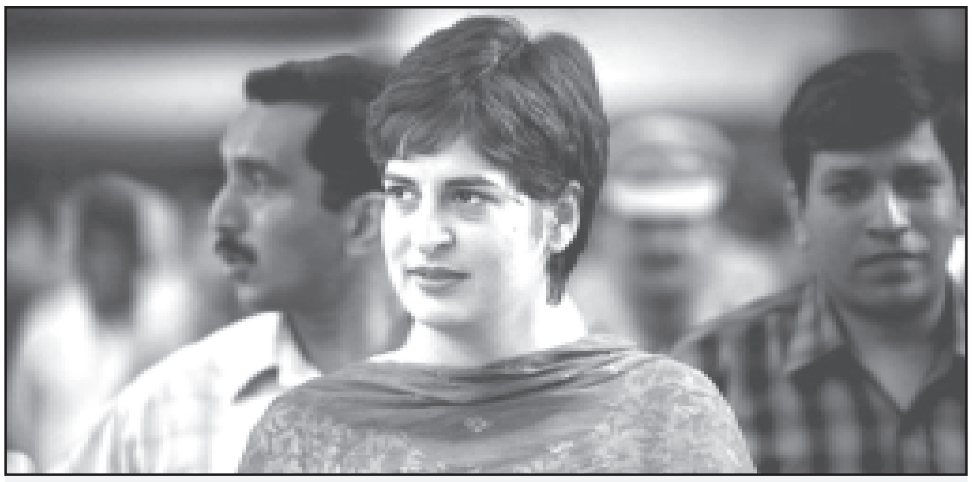

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ

ਰਾਜਦੀਪ ਸਰਦੇਸਾਈ

ਸਾਲ 1999 ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ 'ਅਸਲੀ' ਰਾਜਨੇਤਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੁਭਾਵਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਈ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅਮੇਠੀ ਦੇ ਤੂਫਾਨੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਗੁਡ ਲੁਕਿੰਗ, ਜਵਾਨ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਟਨ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੀ ਖਾਸ ਝਲਕ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਹ ਕੈਮਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਹਿਜ ਸੀ।

ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਉਸੇ ਮਨਮੋਹਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਦਾ ਬਹਾਰ ਮੁਸਕਾਨ ਤੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। 1999 ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਲਈ ਅਮੇਠੀ ਤੇ ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਦਾ ਦੂਹਰਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਸੋਨੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿਸ ਅਟੁੱਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗਾਂਧੀ, ਵਰੁਣ 'ਤੇ ਉਠੇ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਟੋਰੀਆਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋ ਟੂਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਹਿਜ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੀਵਾਨਗੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦੋਸ਼-ਦਰਸ਼ੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖੂਬੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਿਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਾਤਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਇਕ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਰਹੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਅਮੇਠੀ-ਰਾਇਬਰੇਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਰਿਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਭੱਜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗੀ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾੜੀਆਂ ਵੀ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਜ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। 1999 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ 10 ਸੀਟਾਂ ਜੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ 15 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜੀਆਂ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। 2004 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਮਹਿਜ਼ ਨੌਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ 12 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਆਈਆਂ। 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 22 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। ਦੁਰਭਾਗਪੂਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ 2009 ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇਥੇ ਮੁਲਾਇਮ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਬੀ' ਟੀਮ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਹਸਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਜਾਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਜਗਾਉਂਦਾ। ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ, ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਸਲੀਮ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਜਿਹੇ ਸਪਾ ਦੇ ਬਾਗੀ ਨੇਤਾ ਹਨ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਤੋਂ ਰਾਜਨੇਤਾ ਬਣੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜ਼ਹਰੂਦੀਨ ਜਿਹੇ 'ਬਾਹਰੀ' ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ। ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਠ ਦੱਸ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ 80 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੱਬੇ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰੁਵੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 1996 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਦਾ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਉਭਰਦੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਤੀ ਤੇ ਸਾਂਪ੍ਰਦਾਇਕ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਨ ਫੂਕਣ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਸਾਲ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਨੂੰ ਆਪਣੀ 'ਕਰਮਭੂਮੀ' ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਈ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਜੋਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਜਿੱਤ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨੋ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਬੁੰਦੇਲਖੰਡ ਦੇ ਦਲਿਤ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਅਨੂਠੇ ਬਹੁ-ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਦੌਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਢੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਦੁੱਭਰ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਕਿ 2007 ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਦਲਿਤ-ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਗੇੜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫਾਇਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪੁਨਰਜੀਵਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਜਨਰਲ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਜਿਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟੀਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਦੀ ਕਲਕੱਤਾ ਨਾਈਟਰਾਈਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ ਗੰਭੀਰ, ਕਰਮਠ ਰਾਜਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਬੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੁਲਾਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ' ਨੇਤਾ ਬਣਨ ਲਈ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਮੈਦਾਨ, ਜੋ ਅਮੇਠੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਡਟਿਆ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਪਰਿਵਾਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸ਼ੁਗਲ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ।

ਬੁੱਝੋ ਭਲਾ! ਇਹ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਕੌਣ ਹੋਇਆ?

'ਲੇਖਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹੋ।' ਢੇਰ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਉਕਤ ਕਥਨ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਪੇਂਡੂ ਮਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੜ ਬੰਨ੍ਹੀ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਵਾਹ ਲਗਦੀ, ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੁਝ ਪਲ ਫੁਰਸਤ ਦੇ ਸਨ। ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੇ-ਤਰਤੀਬੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਈਟਲ-ਪੇਜ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਰਕੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਸੈਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਸਫੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਘੁੰਮਦੀ ਘੁੰਮਦੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਿਅਰ ਉਤੇ ਜਾ ਟਿਕੀ-

ਇਹਦਾ 'ਕੱਲਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਵੇਖੋ,
ਮੂੰਹ ਅੰਦਰਲੇ ਦੰਦ ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਮੀਸਣੀਆਂ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਓਹਲੇ,
ਜੋ ਜੋ ਚਾੜ੍ਹੇ ਚੰਦ ਵੀ ਦੇਖੋ।

ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਇਹ ਸ਼ਿਅਰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਰ, ਕਮਾਨੋਂ ਛੁਟੇ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪਰਿੰਟ ਤੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ, ਰੋਜ਼ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਚਿਆਂ-ਕੜਛੀਆਂ ਦੀ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਉਕਤ ਸ਼ਿਅਰ ਨਾਲ ਜਾ ਟਕਰਾਈ।... 'ਇਹਦਾ 'ਕੱਲਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਦੇਖੋ।' ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧ- 'ਮੀਸਣੀਆਂ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਓਹਲੇ।' ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਿਸਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ-ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ 'ਘਾਗ ਸਿਆਸਤਦਾਨ' ਦਾ ਮੀਸਣੇ ਹਾਸੇ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

'ਅਹਿ ਤਾਂ ਯਾਰ ਇਉਂ ਲੱਗਦੈ, ਜਿਵੇਂ ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ (ਕਵੀ) ਨੇ ਇਹ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਸਤਰਾਂ, ਸਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ 'ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ' ਦੀ 'ਸ਼ਾਨ' ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣ?'

ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਉਸਲ ਵੱਟੇ ਲੈਂਦੀ ਇਹ ਪੰਕਤੀ ਮੇਰੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲਦੀ, ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣ ਲਈ। ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਸਾਂ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਕਤ ਸ਼ਿਅਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨ ਦੇ ਚਿਤ੍ਰ-ਪਟ 'ਤੇ ਉੱਘੜ ਆਈ 'ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੇ, ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਇੰਜਣ ਹੋਰ ਹੀ ਲੀਹ ਉੱਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਸੋਚ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਫੁਰਨਾ ਹੋਰ ਫੁੱਟ ਪਿਆ- 'ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਅਹਿ ਜਿਨੀਆ ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਿਤਰਤ, ਖਾਸੀਅਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਚੁਣ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਏ?' ਜਚ ਗਈ ਗੱਲ! ਉਂਘੇ ਕਵੀਆਂ ਮਾਣਯੋਗ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਨੂੰ, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ 'ਮੋਮਿਨ', ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ 'ਬੈਂਸ' ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਲਫਤ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਰੌਸ਼ਨ, ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਪਦਮ ਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਚੀ।

ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਭ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ਿਅਰ, ਮੇਰੇ ਸਫਿਆਂ 'ਤੇ ਗੁਣ ਗਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੋਝੀਵਾਨ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਰੌਚਿਕਤਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ਗੁੰਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਟੋਟੇ ਅਤੇ ਦੋ-ਸਤਰੀਏ ਸ਼ਿਅਰ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ-ਭਾਵ, ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ 'ਇਕੋ ਵੇਲ ਦੇ ਤੂੰਬੇ' ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਗਲੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸਾਰਾ ਮਸੌਦਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿਹੜਾ 'ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ' ਮੈਂ ਚਿਤਵਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ 'ਅਸਲ ਨਾਂ' ਲੱਭਣ ਲਈ, ਥੋੜਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ! ਪਾਠਕ ਜੀਓ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਚਿੱਤਰ-ਵੇਰਵਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜਾਉ, ਲੁਤਫ ਉਠਾਉਂਦੇ ਜਾਉ ਅਤੇ ਸੋਚਦੇ ਜਾਉ-ਪਰ ਪੜ੍ਹਿਉ ਅਖੀਰ ਤੱਕ। ਲਉ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜੀ-

"ਪਖੰਡੀ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲਾਰੇ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

* ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਈਏ,
ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਈਏ ਪੂਰੇ।
ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਲਈ ਤਰਲੇ ਕਰੀਏ,
ਜਿੱਤ ਕੇ ਮੁੱਕਰ ਜਾਈਏ!

"ਭੈੜਾ ਆਦਮੀ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਭੈੜਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ 'ਸੰਤ' ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਵੇ!"

* ਘੁੱਗੀ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ,
ਨੀਯਤ ਉਕਾਬ ਰੱਖ!
ਸਿਆਸਤ ਇਹੋ ਹੈ
ਸੱਚ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਨਿਕਾਬ ਰੱਖ!!

"ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਗ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਖੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ, ਪਰ ਪੱਲੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਵੇ!"

* ਸਾਧਾਂ ਵਾਂਗੂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀਏ,
ਚੋਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਚਾਲਾਂ।
ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੇ
ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਖਾਈਏ!

"ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਭੈਅ-ਭੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪ ਇਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਨਾ ਹੋਈਏ!"

*ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਹਤੇ ਲੁਟਾ ਚਮਨ ਬਾਗ ਥਾਂ,
ਕੈਸੇ ਮਾਨੂੰ ਕਿ ਤੁਮਾਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਾ ਥਾ?

"ਕਈ ਲੋਕੀਂ ਗੱਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਕਿਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ!"

*ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ,
ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣ ਵੀ ਗਾਈ ਜਾਹ।
ਮੋਮਨ ਕੀ ਤੇ ਕਾਫਰ ਕੀ,
ਸਭ ਨੂੰ ਰਗੜੇ ਲਾਈ ਜਾਹ!

"ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੱਜਾ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਹੋਣ!"

*ਇਕ ਨਾ ਸੁਣੀਏ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੱਲ,
ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈਏ।
ਲੀਡਰ ਬਣਕੇ 'ਲੀਡਰ' ਵਾਂਗੂ,
ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁੜ ਖਾਈਏ।

"ਕੁਝ ਲੋਕ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ, ਪਰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬਲਵਾਨ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

*ਉਹ ਬਣਿਆ ਬਾਗ ਦਾ ਰਾਖਾ,
ਜਿਦ੍ਹੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਆਰੀ ਹੈ।
ਮਸੀਹਾ ਉਹ ਹੈ ਅੱਜ ਸਾਡਾ,
ਜਿਦ੍ਹੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਟਾਰੀ ਹੈ।

"ਬੇਈਮਾਨ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਵੀ ਮਾਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਕੁਸ਼, ਧਨੁੱਖ, ਸੱਪ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਝੁਕ ਕੇ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

*ਵੋ ਖ਼ੁਸ਼-ਗੁਫਤਾਰ ਹੈ,
ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਉਸਕੀ ਅਦਾਕਾਰੀ
ਜੜ੍ਹੇਂ ਭੀ ਕਾਟਤਾ ਹੈ,
ਦੋਸਤੀ ਕਾ ਦਮ ਭੀ ਭਰਤਾ ਹੈ।

"ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਿਰ-ਖਪਾਈ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਭ ਥੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ-ਉਹ ਵੀ ਕੇਵਲ ਮੋਹਰੀ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ।"

*ਜਾਂਵੀ ਭਾਵੇਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਿਰਵੇ,
ਤੂੰ ਫੜ ਫੜ ਜੇਬ੍ਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਹ।
ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਰੱਖ,
ਜਜ਼ਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਈ ਜਾਹ।

"ਸਭਿਅਤਾ, ਉਦੋਂ ਖਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਕਦੀ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!"

*ਜਿਨ ਪੱਥਰੋਂ ਕੋ ਹਮਨੇ
ਅਤਾ ਕੀ ਥੀਂ ਧੜਕਨੇ,
ਉਨ ਕੋ ਜ਼ੁਬਾਂ ਮਿਲੀ,
ਤੋਂ ਹਮੀ ਪਰ ਬਰਸ ਪੜੇ!

"ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ!"

*ਤਿਲਕ ਲਗਾਉ, ਜਨੇਊ ਪੁਆਉ ਬੇ ਸ਼ੱਕ,
ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮੁਕਟ ਸਜਾਉ ਬਾਬਾ।
ਦੇਖ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਅਉਗੁਣਾਂ ਨੂੰ,
ਐਸਾ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉ ਬਾਬਾ।

"ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਹੈ ਮਗਰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੈਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੋਜ਼ਖ ਦੀ ਚਾਬੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ!

*ਦੋਧੇ ਬਸਤਰ ਉੱਜਲੇ ਚਿਹਰੇ,
ਬਗਲੇ ਵਾਂਗ ਅਡੋਲ ਖੜ੍ਹੇ।
ਵੇਖ ਪਛਾਣ ਲਵੀਂ ਤੂੰ ਆਪੇ,
ਨਕਲੀ ਮੂੰਹ 'ਗੁਰਮੁੱਖਾਂ' ਦੇ!

"ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ 'ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ' ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦੈ। ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ!"

*ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਦੱਸੋ
ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਅਰਥ ਦੇਵਾਂ ਹੁਣ?
ਮਖੌਟੇ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ
ਜਿਹਨ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!

"ਜੋ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

*ਭਟਕੇ ਰਹਿਬਰ, ਭਟਕਿਆਂ ਦੇ ਦਰ
ਭਰਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ,
ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ, ਐਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ
ਭਾਲੇ ਰਹਿਬਰੀਆਂ?

"ਜੋ ਹਕੂਮਤ, ਖਿਆਲ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ, ਅੱਜ ਹੀ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਦਿਉ!"

*ਅੱਜ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ
ਕੁਸਕਣੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰਕ ਰਹੇ,
ਉਂਜ ਦੱਬੀ ਗਾਈ ਜਾਂਦੇ
ਕੌਮ ਦਾ ਉਭਾਰ ਪਹਿਲਾਂ!

"ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

*ਸੱਚੇ ਨੂੰ ਕਰੇ ਝੂਠਾ,
ਝੂਠੇ ਨੂੰ ਕਰੇ ਸੱਚਾ
ਹਰ ਖਚਰੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ
ਹਾਸਲ ਇਹ ਮੁਹਾਰਤ ਹੈ!

"ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਆਦਮੀ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ 'ਬੇ-ਸ਼ਰਮ' ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ!"

*ਨ੍ਹੇਰ ਨਾਨਕਾ!
ਲਿਖੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਚੋਣ-ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ,
ਤੇਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ,
ਹਾਕਮ ਵੱਢੀ ਖੋਰ!

"ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਫੈਲੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਚੰਗਾ ਤੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਵੀ ਹੋਵੇ!"

*ਐਵੇਂ ਕਾਹਨੂੰ ਨੀਰ ਵਿਰੋਲੇਂ,
ਕੁਝ ਵੀ ਆਉਣਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ
'ਮੱਖਣ' ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਏਂ,
ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੱਗਾਂ ਨੇ।

"ਜਿਵੇਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੇ ਲੋਭ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾ ਕੇ ਠਗ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

*ਸਿਪਾਹੀ ਮੋਰਚੇ ਸੇ
ਉਮਰ ਭਰ ਪੀਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਤਾ।
ਸਿਆਸਤਦਾਂ ਜ਼ੁਬਾਂ ਦੇਕਰ
ਬਾ-ਅਸਾਨੀ ਪਲਟਤਾ ਹੈ।

"ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਤਨੇ ਚਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਾਰੇ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

*ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਬਗਲੇ,
ਬਗਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੰਸ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ
ਅਸਾਡੇ ਰਾਹਨੁਮਾਓ ਬਈ,
ਸਾਨੂੰ ਉੱਲੂ ਨਾ ਬਣਾਵੋ!

"ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦੁੱਖ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ।"

*ਸ਼ੋਹਰਤ ਕੀ ਬੁਲੰਦੀ ਭੀ,
ਪਲ ਭਰ ਕਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਹੈ।
ਜਿਸ ਸ਼ਾਖ ਪੇ ਬੈਠੇ ਹੋ,
ਵੋਹ ਟੂਟ ਭੀ ਸਕਤੀ ਹੈ!

ਲਉ ਜੀ ਕਦਰਦਾਨੋ, ਮਿਹਰਬਾਨੋ, ਮੇਰੀ ਚੰਗੇਰ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁਭ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਗਏ ਨੇ ਮੁੱਕ। ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਮੁੱਕਣ ਬਾਅਦ ਸਾਫ ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਚਿੱਟੇ, ਮਟ ਮੈਲੇ ਤੇ ਜੰਗਾਲੇ ਜਿਹੇ ਬੱਦਲ ਉਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਨਿਆਣੇ ਉਡਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ-ਮਿਟਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਂਦੇ- 'ਔਹ ਦੇਖੋ ਘੋੜਾ ਬਣਿਆ'- 'ਉਹ ਦੇਖੋ ਹਾਥੀ ਬਣਿਆ' ਜਾਂ 'ਔਹ ਦੇਖੋ ਚਿੱਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ!' ਦੀ ਡੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ- 'ਇਹ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਬੱਦਲ ਉੜਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕਾ ਐ।' ਬੱਦਲ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ 'ਚ 'ਬਾਦਲ' ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ! ਦੇਖਿਉ ਤਾਂ ਜ਼ਰਾ 'ਬੱਦਲ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਗਿਆ?...ਜੀ ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ...ਏਹੀ ਤਾਂ ਹਨ ਸਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ 'ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ!'

ਲਿਖਤੁਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਕ ਖ਼ਤ

ਆਪਣਾ ਸੋਹਣਾ ਦੇਸ਼ ਸੱਜਣਾ
ਵੇਖ ਜ਼ਰਾ ਤੂੰ ਆ ਕੇ
ਅੱਜ ਪਖੰਡੀ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ
ਕਿੰਜ ਬੈਠੇ ਨੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਕੇ।

ਕਿਧਰੇ ਡੇਰਾ, ਸਤਿਸੰਗ ਕਿਧਰੇ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਠਾਠ ਬਣਾਇਆ
ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਲੁਕਾਈ ਤਾਈਂ
ਕਿੰਜ ਪਿੱਛੇ ਹੈ ਲਾਇਆ।

ਨਾਲ ਪਖੰਡਾਂ ਦੋਹੀਂ ਹੱਥੀਂ
ਏਹ ਦੁਨੀਆਂ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ
ਚੰਗਾ ਖਾਵਣ ਮੰਦਾ ਬੋਲਣ
ਭਉ ਨ ਰੱਬ ਦਾ ਖਾਂਦੇ।

ਧਨ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁਟੀ ਜਾਵਣ
ਮੌਜਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕਰਦੇ।
ਹਾਕਮ ਅਫਸਰ, ਵਿਚ ਮੁਠੀ ਦੇ
ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਡਰਦੇ।

ਲੀਡਰ ਸਾਰੇ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ
ਸਭ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ
ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਣ ਬਾਬੇ ਅੱਗੇ
ਸਭ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦੇ।

ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਰਲ ਕੇ
ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਚਲਾਏ।
ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ
ਪੁੱਠੇ ਕੰਮੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਏ।

ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਅਰਾਮ ਵਾਸਤੇ
ਵਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ
ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ
ਜਦ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਆਵੇ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਭੁੱਕੀ ਦਾ
ਐਸਾ ਧੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਲਾਇਆ।
ਸੋਫੀ ਕੋਈ ਰਹਿਣ ਨ ਦਿੱਤਾ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਲਾਂਬੂ ਲਾਇਆ।

ਰੱਖੇ ਪਾਲ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ
ਥਾਂ-ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਠਾ ਕੇ।
ਖਬਰ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਰਦੇ ਸਾਰੀ,
ਬੁਰਕੀ ਖਾਵਣ ਪੂਛ ਹਿਲਾਕੇ।

'ਬੇਦੀ' ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ
ਅਜ ਗਈ ਸਰਾਪੀ ਜਾਪੇ।
ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਨ ਦਿਸਣ ਦੋਨੋਂ
ਕਿਥੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਛੁਪ ਛੁਪਾ ਕੇ।

-ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ

ਦੋ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ

ਪਿਆਰ ਵੰਡਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ,
ਨਾਲੇ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।
ਇਸ 'ਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਨਫਰਤ ਤੇ ਈਰਖਾ ਲਈ,
ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੈ।
ਛਲ ਕਪਟ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਡੋਬ ਦਿੰਦਾ,
ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਵਣਜ ਹੀ ਤਾਰਦਾ ਹੈ।
ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਖ਼ਸ਼ਦਾ ਉਸ ਤਾਈਂ,
ਧੜ ਤੋਂ ਸੀਸ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ।
ਗਲੇ ਕੱਟਣਾ ਕਰਮ ਹੈ ਕਾਫਿਰਾਂ ਦਾ,
ਕੰਮ ਮੋਮਨਾ ਦਾ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।
ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ 'ਇਹ' ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦਾ,
ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਰਦਾ ਹੈ।

ਖੁਦ ਵੀ ਜੀਓ
ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀਉਣ ਦੇਵੋ,
ਰਲ ਕੇ ਰਹੋ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਧਾਓ ਵੀਰੋ।
ਨਫਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ,
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਪਿਆਰ ਵੀ ਪਾਓ ਵੀਰੋ।
ਛੱਡੋ ਰਾਗ ਅਲਾਪਣਾ
ਈਰਖਾ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਦਾ,
ਨਗਮੇ ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵੀ ਗਾਓ ਵੀਰੋ।
ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਹੋਣੇ
ਐਵੇਂ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਲੀਕਾਂ ਨਾ ਪਾਓ ਵੀਰੋ।

-ਮਾਸਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ' ਰਿਲੀਜ਼

ਜਲੰਧਰ: ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ' 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ,

ਲੇਖਕ ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ (ਸੱਜਿਓਂ ਦੂਜੇ) ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਕਾਮਰੇਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਫ਼ਨਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਚਿਤਵਣਾ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ ਵਰਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਾਮਰੇਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟਹਿਣਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦਫ਼ਤਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮਸਾਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ-ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ 'ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ' ਪੁਸਤਕ ਇਸ ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣੇ ਦੀ ਰੀਸੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰੋ: ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਦੁਰਕਾਰੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਡਾ. ਜੱਸ ਮੰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਮਿਹਨਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਵਿਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਸਫ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲ਼ੇ 'ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ' ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿਕਰਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। 'ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਰਿਕਾਰਡਜ਼' ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਜਗ ਬਾਣੀ' ਤੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਦੇ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਵਧੀਆ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲੇ ਵਿਸਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਆਰਟੀਕਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਫਤਾਬਾਰੀ ਅਖਬਾਰ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼', ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ' ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 'ਹਮਦਰਦ' ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਾ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਆਰਟੀਕਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਭੇਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ' ਵਿਚ ਕੁੱਲ 22 ਕਲਾਕਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਚਰਖਾ, ਅਮਰ ਨਾਥ ਤਾਨਸੈਨ, ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸਰੂਪ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋਮਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆ, ਪ੍ਰਗਣ ਤੇਜੀ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲੇ ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।'

ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਟਹਿਣਾ ਮਿਹਨਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਐਸ.ਪੁਰੇਵਾਲ, ਜੱਸੀ ਸੋਹਲ, ਪ੍ਰੀਤ ਹਰਪਾਲ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਸਨ, ਗੀਤਕਾਰ ਝਲਮਣ ਸਿੰਘ ਢੰਡਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

SINGH PINLESS COMMUNICATION

NO Hidden Charges / Connection Fee / Montly Fee / Rental Fee / Other Charges

www.singhpinless.com
(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ) ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜੀ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕ ਮਿੰਟ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਕਾਲ ਹਿਸਟਰੀ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

$100 ਵਿੱਚ 79 ਘੰਟੇ
2.1¢ Per Minute
ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ
ਇੰਡੀਆ ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਤੇ 2.4 ਸੈਂਟ (69 ਘੰਟੇ 30 ਮਿੰਟ)

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

Bob Lynn Edwards, Jr.
Attorney at Law

Over 17 Years Handling Family Law Cases in Fremont, California, All Aspects of Divorce Including Child Support, Child Custody, Spousal Support, Property Division, Restraining Orders, Modification of Support, Etc.

Free Initial Consultation
Ph:510-770-0500
www.BobEdwards.com
3869 Peralta Boulevard, Fremont CA 94536-3712

Attention Business Owners!!
Are You Worried About Your Business When You`re Not There?
Are Worries Keeping You Awake?
Watch Your Business AnyTime Any Place.
NO PAYMENTS For 3 Months
Financing & Lease Options For 12, 24, 36 Months Available.
For A Free Estimate Call Sidhu 209-495-3905

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ, ਸਹੀ ਕੰਮ
ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਿਜਨਸ 'ਤੇ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਸਿਸਟਮ ਲਵਾਓ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
DVR UNLIMITED
Sidhu 209-495-3905 www.dvrunlimited.com

M.K. Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

Laser Dentistry
No shots, No Drill, No Pain.
Family Dentistry
Cosmetic Dentistry

Esthetic Crowns, Bridges & Dentures Teeth Whitening * Oral Surgery Root Canal Treatments
Treatments & Prevention of Gum Diseases New Patients & Children Welcome

510-794-7058
WWW.DRNIJJAR.COM
(Across From Washigton Hospital & Bart)
1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖੂਬ ਭਰਿਆ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ

ਸੈਨ ਹੋਜੇ: ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨ੍ਰਿਤ ਆਈਟਮਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ, ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਅਖਾੜੇ, ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਤਕ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਲਈ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੌਕੀਨ ਬੀਬੀਆਂ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਤਕ, ਮੇਲਾ ਮੇਲੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਮੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ। ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਫੇਅਰ ਗਰਾਊਂਡ 'ਚ ਲੱਗੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਖਰਾਬ ਮਾਲੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਵੱਧ ਮੇਲੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਸ਼ੈਦਾਈ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਹੋ ਕੇ ਵਧੀਆ ਰੇਡ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਵਧੀਆ ਜੱਫਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਡਾਲਰ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਨਡੋਰ ਹਾਲ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਕੋਈ 20 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨਿਕੇ ਨਿਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਜੇ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇ ਡਾਂਸ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਅਜੇ ਭੰਗੜਾ ਅਕਾਡਮੀ ਦੀਆਂ 8 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਵਖ ਵਖ ਆਈਟਮਾਂ ਵਿਚ ਰੌਕਿੰਗ ਕੁੜੀਆਂ, ਸ਼ੇਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁੱਤ, ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਖੀ ਗਭਰੂ ਆਦਿ ਵਖ ਵਖ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਜੈਕੀ ਥਿੰਦ ਦੇ ਐਂਪਾਇਰ ਭੰਗੜਾ ਜੂਨੀਅਰ ਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਨ ਐਨ ਜੇ ਡਾਂਸਰਜ਼, ਸੋਲੋਨੋ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰਸਾ, ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਦੀਆਂ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਜੇ ਭੰਗੜਾ ਅਕਾਡਮੀ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨ ਸੋਹਲ ਦੀ ਮਹਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗਿੱਧਾ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਨੱਚ ਨੱਚ ਧਰਤੀ ਪੁਟਣੀ ਲਾ ਦਿਤੀ।

ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਪਿੜ ਵਿਚ ਮਨੀ ਦਿਓਲ, ਲਾਲੀ ਸੰਧੂ, ਜੱਗੇ, ਸੁਖਵੰਤ ਸੁਖੀ ਅਤੇ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸੱਤੀ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਦਾ ਮੁਖ ਗਾਇਕ ਸੀ-ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣਵੇਂ ਗੀਤ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਮਨਵਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗੀਤ ਨਰਿੰਦਰ ਬੱਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂਕਿ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ ਤੋਂ ਆਏ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਭਲਵਾਨੀ ਗੇੜਾ ਦੇਣ ਆਏ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਸਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਟੇਟ ਅਟਾਰਨੀ ਜੈਰੀ ਬਰਾਊਨ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਚੱਕ ਰੀਡ ਅਤੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਐਸ਼ ਕਾਲੜਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਜੈਰੀ ਬਰਾਊਨ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਚੱਕ ਰੀਡ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਉਸਾਰੂ ਰੋਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਕੱਤਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੈਂਗਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਅਟਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮੇਲੇ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹਿੱਸਾ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਮੈਚ ਸਨ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਉਘੀ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਰਹੀ। ਇਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਜਿਥੇ ਓਪਨ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਕਬੱਡੀ ਅੰਡਰ-18 ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਦਾਰੀ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ।

ਓਪਨ ਕਬੱਡੀ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਛੇ ਟੀਮਾਂ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ-ਮਾਡੈਸਟੋ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ, ਲੱਛਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਲਾਸ ਬੈਨੋਸ, ਬੇ-ਏਰੀਆ ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ। ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਲੱਛਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਟੀਮ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ। ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਜੂਨੀ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਰੇਡਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅੰਡਰ-21 ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਛੇ ਹੀ ਟੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕਬੱਡੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਡਾਇਮੰਡ ਕਲੱਬ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜੇਤੂ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕਬੱਡੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ। ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਰੇਡਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਅੰਡਰ-18 ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਕੁਲ ਦੋ ਹੀ ਟੀਮਾਂ ਸਨ।

ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨੋਂ ਲੱਛਰ ਭਰਾ-ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਲੱਛਰ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਲੱਛਰ ਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਛਰ ਆਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਆਏ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਬਲਜੋਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤੇ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾ ਰਹੇ। ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚੰਗੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸੌ ਸੌ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਨਾਲ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਨੀ ਕੰਦੋਲਾ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਗਾਖਲ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਭਰਵੇਂ ਰੂਪ 'ਚ ਸਲਾਹਿਆ। ਲੱਛਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕਾਲੇ ਮੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਲੈਰੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 26 ਉਤੇ)

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ?
ਪਿੱਠ ਤੇ ਗਰਦਨ ਦਰਦ
ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਸਿਰ ਦਰਦ
ਮਸਲ ਦਰਦ
ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ
★ Arthritis ★ Back & Neck Pain
★ Carpal Tunnel Syndrome ★ Headaches
★ Join & Muscle Pain ★ Strains & Sprains Sciatica
ਡਾ. ਜਿਗਨੇਸ਼ ਭਕਤਾ (DC)
Limited Time Offer
$39
Complete Spinal Exam
Complete Spinal Xrays
Full Computer Analysis
ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ
YUBA CITY
530-315-5220
1670 Sierra Ave Ste., 302
Yuba City, CA 95993
Advanced Family Chiropractic & Rehab
SACRAMENTO
916-689-3200
7850 Stockton Blvd. Ste. 170
Sacramento CA 95823
Dr. Jignesh Bhakta (DC)

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ
Tandoorie Wok
Fusion Indian Cuisine
Tandoorie Wok Restaurant
Starting $1 per dish
Call for Details
CATERING FOR ANY OCCASION
ਕੇਟਰਿੰਗ, ਲੰਚ, ਬਫੇ ਵੱਡਾ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲ
Big Party Hall, Lunch Buffet
www.tandooriewok.com
Punjabi-Indo, Chinese Restaurant
FREE Parking Upto 2 Hrs.
50% OFF* Second Entre
with a purchase of any one entre of equal or greater value
*No valid on seafood items
Free 2 Hour Validated Parking
Lunch and Salad Buffet
with over 18 Items
Free 2 Hour Validated Parking
$8.95
Ph.: 916-441-2008
403 J Street, Sacramento CA

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ 'ਚ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਮੋਟੇ ਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਚਾਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਦੋ ਜਣੇ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ।

85 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਮੀ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਅਮਲ ਚੱਲਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 1315 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਦੰਗਲ 'ਚ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਔਸਤਨ 57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਰਾਜਸਥਾਨ (25), ਦਿੱਲੀ (7) ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ (10) 'ਚ ਪੂਰੇ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਬਿਹਾਰ 'ਚ 40 'ਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ 18 ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ 17 ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਧੜਿਆ ਸਮੇਤ ਲੜਾਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸ੍ਰੀਨਗਰ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਆਖਰੀ ਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਣ ਹਿੰਸਾ 'ਚ ਤੇ ਦੋ ਵੋਟਰ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਹਲਕੇ ਜੰਗੀਪੁਰ 'ਚ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ 28 ਸਾਲਾ ਵਰਕਰ ਕਾਸ਼ੀਨਾਥ ਮੰਡਾਲ ਬੰਬ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ-2009

ਹਮਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਐਸ.ਪੀ.ਬੀ.ਐਲ. ਮੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਰੋਆਲੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬਣੇ ਬੂਥ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਘਰੇ ਮੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਸਨਸੋਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਬਰਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਕ ਵੋਟਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕੰਨਿਆਪੁਰ ਬੂਥ 'ਤੇ ਹੋਈ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਕਾਰਨ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਭੀੜ ਨੇ ਪਾਰਕ ਕੀਤੇ ਵਾਹਨਾ ਤੇ ਨੇੜੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੈਪਿਡ ਐਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਏ। ਕੰਠੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਦੋ ਵੋਟਰ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ। ਜੰਗੀਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਰਘਨਾਥਗੰਜ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨਾਲ ਹੋਏ ਟਕਰਾਅ 'ਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. 'ਤੇ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਥਾਈਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਨਾਕੁਲ, ਗੋਘਾਟ, ਆਸਨਸੋਲ 'ਚ ਕੰਨਿਆਪੁਰ, ਨਾਬਾਗ੍ਰਾਮ, ਸਾਗਰਡਿਘੀ ਤੇ ਕ੍ਰੋਮਕਾਲ (ਮੁਰਸ਼ਦਾਬਾਦ) ਜਿਹੇ ਗੜਬੜਗ੍ਰਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਉਡੀਕ

-ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜ ਪੜਾਵੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਲੱਗਭਗ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ।

ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ

ਉੱਝ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂ ਪੀ ਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਐਨ ਡੀ ਏ ਗਠਜੋੜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੰਡ ਖੱਪਰ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਚੋਣ ਅਮਲ ਸਿਰੇ ਲੱਗਿਆ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਅਤੇ ਹੈਸੀਅਤ ਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਇਸਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨ ਡੀ ਏ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਆਣ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾ ਲਈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਐਨ ਡੀ ਏ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਸਿਰਜਣ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਫੈਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਰਜੰਦ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣਿਆ।

ਸਮੁੱਚੇ ਚੋਣ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉੱਭਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਘੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਲਫਜ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਝ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਪਰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਗਠਜੋੜ ਹੀ ਉਭਰੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂਪੀਏ, ਦੂਜਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਐਨ ਡੀ ਏ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਐਨ ਡੀ ਏ ਅਤੇ ਯੂ ਪੀ ਏ ਵਿਚ ਆਏ ਖਿੰਡਾ ਕਾਰਨ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਜ0 ਵੀ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਵੱਡੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਖਿੰਡ ਰਹੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲਾ ਸਮੁੱਚਾ ਮੀਡੀਆ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਦੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੁੜ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਤਕਰੀਬਨ 170 ਸੀਟਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 272 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨਿਤਿਕ ਧਿਰ, ਲਾਲੂ-ਮੁਲਾਇਮ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ।

ਉੱਝ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 155 ਕੁ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵੀ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।ਉਹ 130 ਤੱਕ ਮਸਾਂ ਅੱਪੜ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਜੈਲਲਿਤਾ, ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲ ਵੀ ਝਾਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੈ ਲਲਿਤਾ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜੇ 100 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਯੂਪੀਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਵੀ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਡਾ.ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਜੇ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਉੱਤਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਈਟਡ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ, ਜੈ ਲਲਿਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ, ਅੰਨਾ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਉਠ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਹਾਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉੱਝ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਫਲਾਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਸੇ ਉਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੀ ਭਾਰੂ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੋੜ ਤੋੜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਦਾਅ ਵੀ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਭਾਵੇਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਦੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨਰਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੁੱਧਾ ਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਈ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਲਈ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨਰਮ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਗੁਣਾ ਪਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ 40 ਤੋਂ 60 ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਮੋੜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਨੂੰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਰੁਧ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲ ਵਧਵੇਂ ਝੁਕਾਅ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ, ਗਰੀਬੀ, ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾੜੇ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਧਨਾਢ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੋੜ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਵਲ ਮੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਕਲਿਆਣ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉੱਕਾ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਨਸਧਾਰਣ ਦੇ ਇਨਾਂ ਆਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤੋਰੀ ਗਈ ਬਹਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬਹਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਕ ਬਹੁਰੰਗਾ, ਬਹੁ-ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਬਹੁਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਲਕ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦਾ। ਇੰਝ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਿਆਸੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਵੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਜੇ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਜੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਹੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਹੀ ਹਨ।(ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਵਾਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।)

ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਿਲਕਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਾਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਕੌਮੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੱਗ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋੜਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਯੇਚੁਰੀ/ਕਾਰਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ/ਸਮਰਥ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਥੱਲਿਓਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰੇਗੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੂੰਖਾਰ ਬਘਿਆੜਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸੈਕੂਲਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਅਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਫਾਸ਼ੀ/ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਛ ਤਾਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕਦੀਆਂ।

ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਉਲਝਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਅਮਰੀਕੀ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਵਿਚ

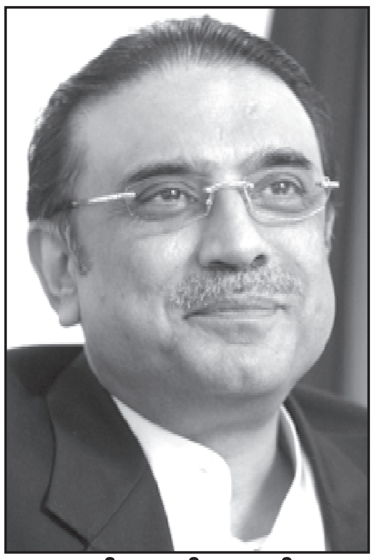

ਅਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਇੰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਨਵੀਂ ਹਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਤੇ ਸੀ ਆਈ ਏ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਐਨ.ਬੀ.ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਹੁਣ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਵਾਤ ਖੇਤਰ 'ਚੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਯੁੱਧ ਸਬੰਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਪਾਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 'ਦਿ ਨਿਊਜ਼' ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੰਮਲ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਿਲਾਨੀ ਦਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸਾਡੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਤੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਸਵਾਤ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਖੇਤਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਮਕਬਰੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਹੈ।

ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਰਥਕ ਮਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਨਾਬ ਕਰਜ਼ਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਅਫ਼ਗਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫਰਾਹ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ 100 ਤੋਂ ਵਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਾਬ ਕਰਜ਼ਈ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਹਮਲੇ ਕਰਨਾ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਗਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ 850 ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਦੇ 851 ਵੋਟਰ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 49-ਓ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਕੰਡਕਟ ਆਫ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 178 ਵੋਟਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਖਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ।" ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 164 ਵੋਟਰ, ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 153, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 130 ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 50 ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 46 ਵੋਟਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰ 17-ਏ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਸਤਬੀਰ ਸਿਲਾਸ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 49-ਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਵਾਕਈ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੋਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।"

ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਫੀ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ।" ਯੂਥ ਫਾਰ ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਜਿਹੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਕਈ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance.
SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent
GLOBAL HAWK INSURANCE CO.
RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :

1-800-917-2639

3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਰਾਹੁਲ ਤੇ ਵਰੁਣ ਦੀਆਂ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਹਿੱਲੀ

– ਵਰੁਣ ਵਲੋਂ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਵਾਂਗ ਜਬਰੀ ਨਸਬੰਦੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ
– ਰਾਹੁਲ ਵਲੋਂ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਹਨ। 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 150 ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 145 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਬੜਬੋਲੇ ਗਾਂਧੀ, ਮਤਲਬ ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਹਨ। ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ। ਸੰਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਨਕਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਵਰੁਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਾਲ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਸੋਨੀਆ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੀ। ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਰਾਹੁਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਿਹਾ ਇਸ ਵਾਰ।

ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਂਧੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜੋ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ 10 ਪੈਸੇ ਹੀ ਅਸਲੀ ਗਰੀਬ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 100 ਰੁਪਏ ਚੋਂ ਸਿਰਫ 10 ਪੈਸੇ ਹੀ ਗਰੀਬਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਖਤਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਠਜੋੜ ਲਈ ਸਾਰੇ ਬਦਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਖਿਆਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ।"

ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮਮਤਾ, ਲਾਲੂ, ਪਾਸਵਾਨ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀ। ਆਖਰ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੰਡੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੇਨਈ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਉਥੇ ਗਈ।

ਨਾਰਾਜ਼ ਲਾਲੂ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਂਧਰਾ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਸ਼ੇਖਰ ਰੈਡੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਖੁੱਲ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲੱਗੀ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿੱਪਾਪੋਚੀ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਦੱਸਣ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਧਰ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਲੀਭੀਤ 'ਚ ਹੋਈ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁਧ ਬਹੁਤ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸੁਕਾ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਛੁੱਟ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਸੁਕਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਰਾਸੁਕਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਯੂ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰੁਣ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਵਰੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਖਬਾਰ 'ਦਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਨ ਮੁੜ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸਬੰਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲ ਸਕਾਂਗਾ।"

ਇਸ ਬਿਆਨ ਕਾਰਨ ਵਰੁਣ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਘਿਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ। ਮਗਰੋਂ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਮੱਥ ਦਿੱਤਾ।

ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲਿਆਂ ਆਪਣਾ ਕੁਨਬਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਚ ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਾਜਗ ਵਲੋਂ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਰੈਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ਼ਰਦ ਯਾਦਵ ਨਾਲ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇਤਾ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਮੋਹਨ ਪਟਵਾਰੀ, ਇਨੈਲੋ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਰਾਜਗ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਵੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਾ. ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਧੂਮਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਵੀ.ਐਸ. ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਭੁਵਨਚੰਦਰ ਖੰਡੂਰੀ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨੇ ਇਸ ਰੈਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਾਜਗ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਵੀ ਹੋਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਟੁੱਟ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਚ ਬਿਹਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਿਹਾਰੀ ਰਾਜਗ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ।"

ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

ਹੁਣ ਜਦੋਂ 86 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕੇਗਾ, ਇਹ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਉਸ 'ਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਘਬਰਾ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਹੁਲ ਵਲੋਂ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮਖਿਆਲੀ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਾਂਝੀ ਰੈਲੀ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਨਿਤੀਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਲੂ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ, ਪਰ ਲਾਲੂ ਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਦਾ ਗ੍ਰਾਫ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਣ ਵਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਚੌਥੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਸਪਾ ਹੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਜ਼ਮ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਜ਼ਮ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਬੌਸ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਆਜ਼ਮ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸਪਾ ਨੇਤਾ ਅੱਬੂ ਆਜ਼ਮੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਜ਼ਮ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਲਾਇਮ ਤੇ ਅਮਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ 'ਆਜ਼ਮ ਖਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪੇ, ਮੋਹਰ ਲਗੇਗੀ ਹਾਥ ਪੇ' ਵਰਗੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਗਾਏ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਛੱਡ ਕੇ ਸਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੁਲਾਇਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਪਾ ਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਜ਼ਮ ਖ਼ਾਨ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਆਜ਼ਮ ਖਾਨ ਸਪਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹਨ।

ਝੂਠੇ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ!

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜਨਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲਈ ਭਾਰੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਲਾਂ ਜਾਂ ਜਨਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਜੀ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਜਸਟਿਸ ਅਰੀਜੀਤ ਪਸਾਇਤ ਅਤੇ ਪੀ. ਸਤਸ਼ਿਵਮ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਰੁਣ ਰਾਠੀ ਦੀ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲੱਗ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨ੍ਹਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬੰਗਲੌਰ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਅਤੇ ਬਫੈਲੋ ਨੂੰ ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿਚ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਜ਼ਿੱਦ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਵੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਲੱਡੂ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ।

ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨ੍ਹਾ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੂਣੇ 'ਚ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਕੇਸ ਮਿਲੇ

ਪੂਣੇ : ਸਪੇਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਸੂਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦੇ ਮਾਮਲੇ 22 ਤੇ 37 ਸਾਲ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲ ਵਲੋਂ ਸੈਸੂਨ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਗਏ ਸਨ।

ਸੈਸੂਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡੀਨ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਜਾਮਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਨਾਇਡੂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਵਾਇਰੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਪੂਣੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਦੀ ਲੰਘ ਗਈ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ

-ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

16 ਮਈ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸਲੋਂ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੱਥਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਕਮਾਨ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗੀ? ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਡੌਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੁਰਾਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗੀ ਟੁੱਟਣਗੇ ਤੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਅੱਗੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੁਣ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਅਸੂਲ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਮੱਲਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਹਰ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਗੈਰ-ਯਕੀਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਅਣਗੌਲੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਛੋਹਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ, ਵੇਈਆਂ, ਚੋਆਂ, ਦਰਿਆ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰਨ ਲਾ ਛੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੰਦ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਦੇ ਵਹਿਣ ਸਾਂਭਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਗੰਦਗੀ ਸਾਂਭਣ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮੱਦ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਏਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਐਨੇ ਲੱਖ ਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ, ਸਕੂਟਰ ਬਣਾਏ ਤੇ ਵੇਚੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਆਮ ਮਿਆਦ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵੀਹਾਂ ਵਾਲੀ ਉਮਰ ਹੰਢਾ ਚੁੱਕੀਆਂ, ਤੇ ਕਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ, ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਕਚਰਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਾੜ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰਹਿ ਕੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਗੰਦ ਜਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਰੈਪਰਾਂ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਦੀ-ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਮੁੱਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਅਗਲੇ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦ ਦੇ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਅਣਗੌਲੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਛੋਹਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ, ਵੇਈਆਂ, ਚੋਅ, ਦਰਿਆ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰਨ ਲਾ ਛੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੰਦ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਦੇ ਵਹਿਣ ਸਾਂਭਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਇਕ ਤੀਸਰਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਂ 1973 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵੇਖਿਆ, ਇਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵੀ ਲੰਘਾ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੰਘ ਕੇ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਚੌਕ ਤੋਂ ਬਾਈਪਾਸ ਤੱਕ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਸਨ ਤੇ ਜੇ ਬਾਈਪਾਸ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਬਾਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਵੀਂ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਅੱਠ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਤੇ ਏਨੀ ਕੁ ਚੌੜਾਈ ਨਾਲ ਮਸਾਂ ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰਫ਼ਲ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੂਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਪਰਾਗਪੁਰ ਤੱਕ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮਾਂ ਤੇ ਉੱਤਰ-ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖੇ ਤੋਂ ਲਾਂਬੜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਉਹੋ ਸੱਠ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਢਾਈ ਸੌ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਛੱਤੀ ਸਾਲ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਜੇ ਛੱਤੀ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਹ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਛੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਫਗਵਾੜਾ, ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਸਾਰੇ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸੌ ਸਕੇਅਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਘਟਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਘਟਦੀ-ਘਟਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ੀਰੋ ਤੱਕ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧੀ ਹੈ, ਵਧਣੀ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਰੁਕੀ ਪਈ ਹੈ। ਕੰਮ ਚੱਲਦੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ, ਕਮਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਦਾਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਏਨੇ ਕੁ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਉੱਪਰੋਂ ਕਮਾ ਕੇ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇੰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਬਥੇਰੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਉਸੇ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਸੁਖਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੇ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੋਜ਼ ਖਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚੀਆਂ, ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲਈ ਓਨੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ, ਜਿੰਨੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਤਰੱਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ, ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਐਨੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਧ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਹ-ਵਪਾਰ ਦੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਇੰਜ ਹੀ ਅਗਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੌਲਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਮੰਨ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਤੋਂ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ 'ਬੱਚੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ' ਗਿਰੋਹ ਫੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਭੀਖ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਵੇਚ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਗਿਰੋਹ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ।

ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹਿੱਕ ਚੌੜੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ।" ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਬੱਚੇ ਕਿੰਨੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ?" ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, "ਇਕੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।" ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਰੇਦਿਆ ਕਿ "ਉਹ ਗਰੋਹ 'ਬੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ' ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 'ਬੱਚੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ' ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ?" ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਕਹਿ ਬੈਠਾ, "ਹਾਂ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਇਹੋ ਸੀ।" ਮੈਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ "ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਕੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੇਚੇ ਹੋਏ ਉਹ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ?" ਏਥੇ ਜਾ ਕੇ ਫਸ ਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਗਿਆ ਕਿ, "ਏਨੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਸੀਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਪੁਲਸ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ।"

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਚੌਕਾਂ ਵਿਚ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਲੀਡਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਲੂੰਧਰਦਾ। ਕਾਰਨ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਗਰੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਧੰਦਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਛਣਕਾਰ ਸੁਣਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ।

ਤਦ ਫਿਰ ਹੁਣ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਦਿਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰਾਤੀਂ ਸੁਫ਼ਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦੇਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਲੀਡਰ ਨੇ ਫਲਾਣੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਸੇਕਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਾਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਹੀ ਅਗਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਅਗਲੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਵਹਿਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰੁਖ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰਨੇ।

Homeopathic Systems for Health Treatment

When you are tired of all treatments for any disease at any age

Try homeopathic, systems of treatment

ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ

You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.

www.homeomedicine.net

Consultant/Practitioner

GURDIP SINGH SANDHU

DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience

Working as per ACT.SB-577 State of CA.

CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO

(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691

E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage

License# 0D79587

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?

LIABILITY
GENERAL LIABILITY
PHYSICAL DAMAGE
CARGO
BONDS

*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

New Ventures Are Welcome

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ

Ph: 209-474-2771

Fax: 209-474-0215

7746 Lorraine Ave.#214

Stockton CA-95210

SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL

- Flexible down payments
- Excellent customer service
- Committed to each individual client's needs
- Experienced, knowledgeable & professional staff

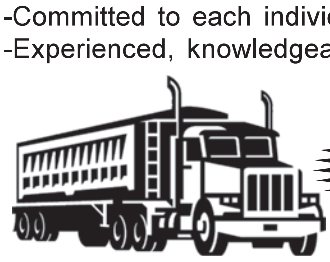

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:

- License plates
- IFTA *Fuel tax return
- DOT, ICC-MMC
- Single state registration services
- *New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry

Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988

Ph: 209-982-9996,

Fax:209-982-9997

13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਬਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਛੜੇਵੇਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ

ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੈ, ਜ਼ਰਾ ਸੋਚ - ਸਮਝ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣਾ, ਸਾਰੇ ਢਿੱਲੇ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਜਰਾ ਬੁੱਧੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਦੇਣਾ।

ਅਜੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਇਕ ਦਮ ਬੁੱਧੂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁੱਲ੍ਹ ਢਿੱਲੇ ਕਰਕੇ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਕੇ ਭਰਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੀਹ - ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ (ਹੁਣ 62 ਸਾਲ) ਇਉਂ ਹੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਿਆਂ ਲੰਘ ਗਏ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਾਡੀ ਅਬਾਦੀ ਇਕ ਅਰਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ (ਹੁਣ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ) ਨਾ ਭੋਜਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਵਸਤਰ ਹੋਣਗੇ, ਨਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਤੀਤ (ਬੀਤੇ) ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ, ਜੈਸੀ ਕਿ ਦੇਖਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਪੈਂਦੀ।

ਚੋਣਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਜਨ, ਹਰੀਜਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ? ਖੱਤਰੀ ਖੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ - ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਮਹਾਂਰਾਸਟਰੀਅਨ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਈ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਜੋ ਵਾਅਦੇ (ਲਾਅਰੇ)ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਦੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਵਾਅਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਸਿਰਫ ਵਾਅਦੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਮਜ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੀ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪਿੱਟ ਕੇ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਰਭਾਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਡਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਤਾਨ-ਸੰਜਮ ਨਿਯਮ ਬਣਾਵਾਂਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਹਾਰ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਸੰਤਾਨ ਸੰਜਮ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਭਾਈ ਰਿਸ਼ੀਆਂ-ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚਲਾਵਾਂਗੇ-ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਇਕ ਦਮ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

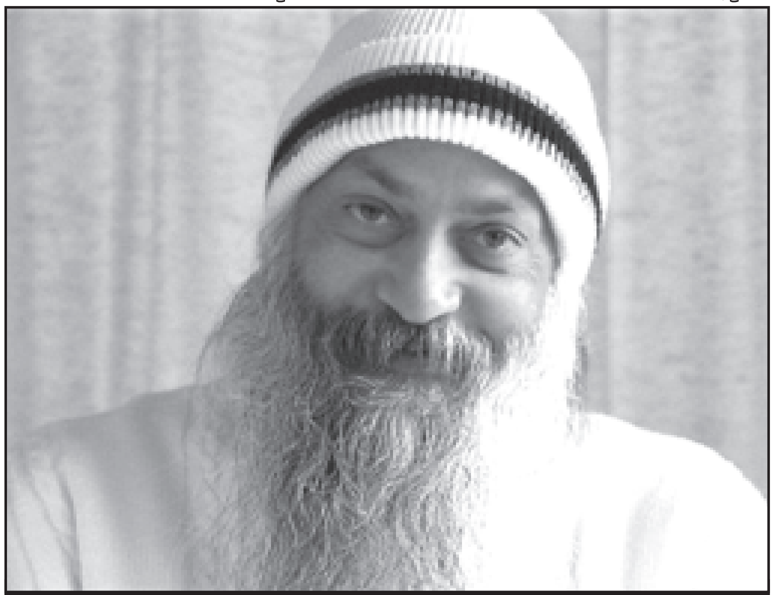

ਮੁਸਲਮਾਨ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਜਨ, ਹਰੀਜਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ? ਖੱਤਰੀ ਖੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ -ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀ ਹੈ। ਮਹਾਂਰਾਸਟਰੀਅਨ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਜੋ ਵਾਅਦੇ (ਲਾਰੇ)ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ । ਕਦੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੁਸੀ ਉਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਵਾਅਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਿਰਫ ਵਾਅਦੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਮੁੱਲਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਕਹਿਦਾ ਹੈ ...ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਗ੍ਰਾਡਨ ਗ੍ਰਾਡਨ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ। ਇਕ ਦਮ ਗਾਰਡਨ-ਗਾਰਡਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੂਰਖਤਾ ਪੂਰਨ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹੀ ਜਾਵੇ, ਬੱਸ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੰਤਾਨ ਸੰਜਮ ਦੀ ਕੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ? ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੋਂ ਰੋਕਣਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਛੋਟ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ।

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ, ਨਾ ਫੈਕਟਰੀ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਬਚੇ ਜੰਮਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਖੋਜੋਗੇ? ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਤਰ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜਵਾਬ-ਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਇਕ ਆਦਮੀ ਜੇਕਰ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਕ ਹੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਏਨੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਬੜੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿਓਗੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖਣ, ਠੀਕ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜੇਕਰ ਵੋਟ ਲੈਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸਾਧਦੇ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਨ।

ਹੋਰ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਤੁਸੀਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਸੀ। ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ (ਲੜਕੀ) ਬ੍ਰਹਮ ਪਿਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਸ ਉਪਰ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਖਾਕ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀਆ ਸਾਧੋਗੇ। ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀਆ ਨਾਮ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀ ਸਾਧਿਆ ਗਿਆ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ 'ਤੇ ਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਦਮ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਬੇਟੀ ਘਬਰਾਈ, ਉਹ ਗਾਂ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਫੌਰਨ ਬਲਦ (ਸਾਹਨ) ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਭੱਜ ਭੱਜ ਕੇ ਬਚਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਮੱਝ ਬਣੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਝੋਟਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਭੱਜਦੀ ਹੀ ਚਲੀ ਗਈ ਬਚਦੀ ਹੀ ਗਈ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਧਾਰਦੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜਿਹੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੂਬ ਜਚਦਾ ਸੀ, ਖੁਦ ਪੰਜ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਗਏ, ਫਿਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਜਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ। ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵੀ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕੋਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਧਾਰਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦੇਵੇ, ਬੱਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੱਲ ਜੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰਤ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਗ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੋਵੇ ਤਦ ਹੀ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣੋ। ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀ ਵਿਵੇਕ (ਧੀਰਜ) ਨਾਲ ਚੁਣੋ, ਹੋਸ਼ ਨਾਲ ਚੁਣੋ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਪੂਰਵਕ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਰੂੜੀਗ੍ਰਸਤ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਜੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੋਣ ਦਿਉਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਲਟ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਵੋਟ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਹੋਂ ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜੋ ਇਕ ਵਾਰ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਨੀ ਹਿੰਮਤ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਬਲਿਦਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਚਿਪਕੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਸੋਚੋ, ਖੂਬ ਸੋਚੋ। ਇਹ ਪਲ ਸੋਚਣ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਫੈਸਲਾ (ਨਿਰਣਾ) ਕਰ ਲਉ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਨਿਰਣਾ (ਫੈਸਲਾ) ਲਵੋਗੇ, ਉਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ - ਓਸ਼ੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ - ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ-ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮੂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ

ਜੰਮੂ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਜੰਮੂ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਸਮੇਤ ਰਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ 22 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ 'ਜੰਮੂ ਬੰਦ' ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਜੰਮੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ਾਰ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਟੋ, ਮੈਟਾਡੋਰਾਂ, ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਿਆ।

ਤੜਕੇ ਹੀ ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਲ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਘੱਟ ਰਹੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਾੜ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਵੇਰੇ ਡਿਗਿਆਣਾ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕੇ ਜੰਮੂ-ਪਠਾਨਕੋਟ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਹਮਾਰਗ 'ਤੇ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਨੀਲ ਸੇਠ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੈਂਕੜੇ ਵਕੀਲ ਜਾਨੀਪੁਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਕਰਮ ਚੌਕ ਪਹੁੰਚੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜੰਮੂ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਦਾ ਜੰਮੂ ਬੰਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਮਚਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ

ਲੰਦਨ : ਹੁਣ ਚਮਚਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੀ ਬਾਲਿਗ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨਾਲ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਜਦ ਉਹ ਚਮਚ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਇਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਉਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਚੱਲ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਹੈ। 'ਦ ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਹਿਲਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਇਹ ਬਿਲ ਨੈਨੀਨੋਜਬੇਸਟ ਬਲਾਗਸਪਾਟ.ਕਾਮ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੈਬਸਾਈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮਹਿਲਾ ਗ੍ਰਾਹਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਹੈਲੀਫੈਕਸ ਸਥਿਤ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਚਮਕ ਨਾਲ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਬਾਲਿਗਾਂ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ 'ਚ ਪੈਣਗੀਆਂ ਐਤਕੀਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਦੇਸ਼ ਦੀ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 'ਚ ਪੈਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਚੋਣ 'ਚ ਹੋਏ ਕਰੀਬ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲੋਂ ਵੀ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚੀਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇਹ ਖਰਚ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਹ ਖਰਚ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਮੀਡੀਆ ਸਟੱਡੀਜ਼' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਇਹ ਖਰਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਖਰਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਰਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੁਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਪ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 4500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਖਰਚ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 1300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫੋਟੋ ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ ਤੇ ਚੋਣ ਬੂਥ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨੇ ਗਏ ਖਰਚ ਦਾ 20 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦਾ 1650 ਕਰੋੜ ਉਸ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਮੁੱਲ ਲੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਖਰਚ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਵਣਗੇ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 4350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਰੋੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਾਲ 2004 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਹ ਕੁੱਲ ਖਰਚ 4500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ 1998 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਹ ਖਰਚ 3200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1996 'ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਖਰਚ 2200 ਕਰੋੜ ਅਨੁਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਰ ਹਰਬਾ ਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਜਾ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ

-ਜੋਗਿੰਦਰ ਯਾਦਵ

ਜੇਕਰ ਵੋਟਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮਹਿਜ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਸਮੇਤ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਪਵਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਸਲਬਾਜੁਡਮ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਪਿਸ ਰਹੇ ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਘੱਟ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ, ਪੂਰਬੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਇਲ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਖਬਰਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅਮਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਦਨਾਮੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਆਏ ਹਾਂ। ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਗੜਬੜ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਰ ਮਸ਼ੀਨ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਹਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਿਣੇ-ਚੁਣੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਤਾਕਤ, ਸਾਖ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਬਕਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਟੱਕਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲੱਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਜੇਕਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਕੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਧਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਖਰਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਸਤੇ ਕੱਢ ਲਏ ਹਨ। ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਗਰੀਬ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੱਜ ਧਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੁਣਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਮਤਾਬਕ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 9 ਫੀਸਦੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 14 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 60 ਫੀਸਦੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 42 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਹਿਰ ਦੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਧਨਤੰਤਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਛਾਣਬੀਣ ਦੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਭੂਮੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ 30 ਫੀਸਦੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਸਪਾ ਦੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ 30 ਤੋਂ 40 ਕਰੋੜ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਵੀ ਥੈਲੀ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਂ ਨਾਲ ਲਾਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ ਚੀਨੀ ਲੋਕ

ਪੇਇਚਿੰਗ : ਚੀਨ ਦੇ ਲੋਕ ਪਿਆਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਸ਼ੂਕ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਇਕ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

'ਚਾਇਨਾ ਡੇਲੀ' ਦੀ ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਮਦਰਜ਼ ਡੇ' ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ 74.6 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਪਰ 25.5 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ, "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ" ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ।

ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ 67 ਫੀਸਦੀ ਨੇਮਾ ਲਈ ਤੋਹਫਾ ਤਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਹੈ। 70 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਇਸ ਲਈ (ਤੋਹਫਾ) 74 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਨਾ ਖਰਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। 51 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਘਰੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਮੌਕੇ ਫੋਨ ਸੁਨੇਹੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਸਰਵੇ ਵਿਚ 6000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਮਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣਾ ਮਹਿਜ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਹਾਰ ਵਲ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

"ਨਿਖੂਟੇ" ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ "ਬਲਹੀਣ" ਹੋ ਜਾਣਾ। ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਅਜੋਕੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਗੇ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1984 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਧਵਨ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 'ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇ ਗਏ, ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੁਸਤਕ "ਚੱਕਰਵਿਊ" ਦੇ ਸਫ਼ਾ 183 'ਤੇ ਛਪੀ ਹੈ।

30 ਜਨਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਮਿਸਟਰ ਕਾਓ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਚੇਤਾ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਪੁਰਾਣਾ ਨਕਸਲੀ) ਨੇ ਸੋਢੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਡਵਾਂਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ" ਦੇ ਸਫਾ 120 ਤੋਂ 140 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਪਣੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਧਵਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਫਸੀਲ ਵਿਚ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਵੇ।"

ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਮੇਜਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਲੈਣਗੇ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਨੀਕ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਨੀਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਫ਼ਾ 181 'ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ 'ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਆਰ.ਐਨ. ਕਾਓ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ -ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਫੌਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿੱਜੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਧੜਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਾਉਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਘਿਓ-ਖਿਚੜੀ ਸਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਦੋਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਵਿਉਂਤਾ ਬਣਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਕਿਥੇ ਰਹਿ ਗਈ? ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੇਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਏਨੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਨੁੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲੋਂ ਲਾਹੇ ਜਾਣ।

ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੋਗਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ, ਝੂਠੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਵੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਨੁਕਤਾ ਕੇਵਲ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਅੰਦਰ ਆਏ ਦਿਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਮੈਲ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਠੂ ਹੈ, ਵੀ ਚੋਰੀ ਛਿਪੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ 200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਿੱਲਤ ਲੈ ਕੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕੁਆਰਟਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਮਹਿਤਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਇਆਇਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਖੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਦਾ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਹਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਾਂਹ ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਤੋੜਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ "ਕੁੱਲਨਾਸ" ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਹਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਫਾਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਦੁਨੀਆ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚਾ ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਸਾਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਵਿਚ ਢਾਲ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦਬਾਅ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਮਰਨ ਲਈ ਲਾਵਾਰਿਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉੱਠੀ ਬਾਗੀ ਸੁਰ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਭਾਰੀ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰੁਚੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸਨ। ਮਗਰੋਂ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਸੀ, ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਛੇੜੀ ਗਈ ਜੰਗ, ਜਿਸ ਦਾ ਝੂਠਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ "ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਜੰਗ।" ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ, ਅਰਬਾਂ ਖ਼ਰਬਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵੀ ਹੋਈ। ਕੇਵਲ ਅਮਰੀਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ। ਅੱਜ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ/ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਯਤਨ ਆਰੰਭੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੇਠ ਨਾਟੋ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 26 ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਝੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲ ਬਣ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਘਾਟੀ, ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਆਰੰਭਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਲੱਖ ਲੋਕ ਉਜੜ ਕੇ ਰਫਿਊਜੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ 3 ਲੱਖ ਹੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਭੁੱਖੇ ਮਰਨ ਲਈ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਤੇ ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਘਰਾਂ ਉੱਤੇ ਡ੍ਰੋਨ ਨਾਂ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬੰਬਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸੱਦ ਕੇ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਖ਼ਾਤਮਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ? ਕੰਮ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿਰੜੀ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਲੜਨਾ। ਹਾਰ ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਲੋੜ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਕੰਬਲ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੰਬਲ ਏਨਾ ਗਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਰਖ ਹਾਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਤਿਅੰਤ ਹੈਂਕੜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮਾਰ ਖਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਖੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਜੋ ਫਾਸ਼ੀ ਰੁਚੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ, ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਰੰਪਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸ਼ਰੀਫ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਾ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਸਾਧਨ ਉਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਝੋਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖੁਰਾਕੀ, ਡਾਕਟਰੀ, ਵਾਹਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਉਥੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਰਕਤ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਗੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। 11 ਲੱਖ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਚੂਰ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਤ ਅੜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ, ਵੱਖਰਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲਤ ਹੈ ਨੇਪਾਲ ਜਿਹੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ 11-12 ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹਿਆ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਛਿੰਝੜੀਆਂ ਛੇੜਣ ਦੀ ਆਦਤ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਲੱਤ ਅੜਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਾਸੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ।

ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਫੂਕਾਂ ਉਡਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਖਾਏਗੀ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਿਹਾਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਆਦਿ ਆਦਿ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਹੋਰ ਵਧਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਲਈ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਖ਼ਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇਗਾ।

ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖ਼ੂਬ ਭਰਿਆ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ

ਨੇ ਸੱਟ ਵੱਜਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਖੇਡੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਪੱਤੜਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਖੇਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੱਲੀ ਮਹੇੜੂ ਵਾਲਾ, ਜੋਨੀ, ਮੌਊਲਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਨੀਲੋਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸੋਹਲ ਨੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦਿਖਾਏ।

ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਿਸਕਸ ਥਰੋ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਸਰਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਰੈਸਲਿੰਗ ਮੈਟ ਉਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ।

ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਹੋਰ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਵਿਚ ਫਰੀਮਾਂਟ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਐਸ ਪੀ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਅਟਾਰਨੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ (ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ), ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ, ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਰੀ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਹੇੜੂ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਅਤੇ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਮੇਲੇ ਦੇ ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ।

499 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ

**** 1100 ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ***

**** 'ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ' ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਝੰਡੀ***

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ 1100 ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 'ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ' ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਝੰਡੀ ਹੈ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਰੀਫਾਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 15.2 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 7450 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1140 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 114 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ 113 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 105 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ 55, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ) ਦੇ 20 ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ 7 ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ 499 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 43 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਕੇਸ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 41 ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 33 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ 188 'ਰੈਡ ਅਲਰਟ' ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 40 ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 33 ਹਲਕੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1205 ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 9 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਵਧ ਕੇ 16.3 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 261 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ, 177 ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਜਪਾ, 147 ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਸਪਾ ਅਤੇ 63 ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੈਨਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਰੇ।

ਇਸ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਜਗਦੀਪ ਕੋਛੜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ 2009 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 2004 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ 48.5 ਫੀਸਦੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵਧ ਕੇ 369 ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 214 ਸੀ।

ਜਰਮਨ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ

ਬਰਲਿਨ : ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਜਰਮਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਛੇ ਘੰਟੇ 34 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਬਸ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹਨ। 'ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇਕੋਨਾਮਿਕ' ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 18 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਫ੍ਰਾਂਸ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਘੰਟੇ 47 ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਲ 36 ਫੀਸਦੀ ਸਮਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਰਫ 28 ਫੀਸਦੀ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜੱਗੇ ਨੇ ਜੱਗ 'ਤੇ ਕੀ ਖੱਟਿਆ?

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਕੁਝ ਲੋਕ ਚੰਨ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਚੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਵੀ ਤੁਰੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਟ ਦੇ ਲਾਟੂ ਜਿੰਨਾ ਚਮਕਾਰਾ ਮਾਰਦੇ ਆ। ਇਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੱਚ ਕਰੇਲੇ ਵਰਗਾ ਕੌੜਾ ਬੋਲਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਲੂਣ ਜਿੰਨਾ ਸੱਚ ਨ੍ਹੀ ਝੱਲਦੀ, ਏਨਾ ਕੌੜ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਲਊ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਘੂਰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੱਟੇ ਮਾਰਦੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਏਦਾਂ ਦੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ 'ਭਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਝੁੱਕ ਗਈਆਂ, ਲੁੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਗਦੇ ਨੇ, ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ...।' ਜਿਸ ਜੱਗੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਤੋਰੀ ਐ, ਉਹਨੂੰ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਟਰੱਕ 'ਚ ਬਕਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲੱਦੀ ਇਕ ਬਰਾਤ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਛੇ ਐਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਧੂ ਜੱਗਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਵਸ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹਦੀ ਸ਼ਰੀਫਪੁਣੇ ਤੇ ਸੱਚਪੱਕੇ ਬੰਦੇ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹਦੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਸਰਪੰਚ ਭਰਾ ਬੰਤੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਭਵਨ ਕੀਤੇ। ਏਦੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਕਦੇ ਪਾਗਲਖਾਨੇ ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖਿਓ ਇਥੇ ਰੰਗਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਆਏ ਲੋਕ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, 'ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?' ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਦੀਆਂ ਬੁਰਕੀਆਂ ਨਿਗਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਾਗਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਜੱਗੇ ਜੱਟ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਹੈ, 'ਜੱਗਾ ਜੱਟ ਨ੍ਹੀ ਕਿਸੇ ਬਣ ਜਾਣਾ, ਘਰ ਘਰ ਪੁੱਤ ਜੰਮਦੇ... ਜੱਗਿਆ-ਤੁਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਗਿਓਂ, ਬੂਹਾ ਵੱਜਿਆ।' ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾ ਹਮਾਤੜ ਜੱਗਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰ ਲਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਬੂਹਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਕਦੋਂ ਦਾ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਭੁੱਖ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਤੇਹ ਜਾਗਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਇਸਤਰੀ ਸੋਹਣੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਤ ਵੀ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਦੋਂ ਕੂਹਣੀ ਮੋੜ ਕੱਟ ਲਵੇ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਲਗਦਾ। ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਕੀਹਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਕਦੇ ਤਲਾਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੈ?

ਜਦੋਂ ਮਾਲੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬਾਗ ਦੇ ਮਹਿਕਣ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਤਾਰ ਫਿੱਕੀ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਅਠਖੇਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣ ਤਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਪੈਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਲ ਨਹੀਂ ਪਰੀਹ ਕੇ ਦਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਲੇਮਾਣਸ ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਨੇ-

ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ
ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ
ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਪੈਂਦੀ ਏ
ਤਕੜੇ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ...।

ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸੱਚ ਤੇ ਦੋ ਦੂਣੀ ਅੱਠ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਜਿਸ ਜੱਗੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਉਹ ਜੱਗਾ ਜੱਟ ਜਾਂ ਸੂਰਮਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਆਦਮੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਰੱਬ ਕਰੇ ਏਦਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਨਸੋਅ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਜੱਗਾ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ਕਰੇਗਾ? ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਜੋ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰਵੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੱਸੋਗੇ ਜਾਂ ਤਰਸ ਕਰੋਗੇ...।

ਕਹਾਣੀ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਹੁ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਯਾਨਿ ਕਿ ਜੱਗਾ, ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੁ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੰਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਜੱਗਾ ਬੇਹੱਦ, ਸ਼ਰੀਫ, ਸਿੱਧ-ਪੱਧਰਾ, ਭੋਲਾ ਤੇ ਚੁਸਤ ਚਲਾਕੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ। ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਸਕੂਲ ਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਗਿਆ। ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਿਉ ਨੇ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਕਲੀਂਡਰ ਲਾ'ਤਾ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੰਗਾ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਹੁ ਦੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪੈਲੀ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀਹ ਕੁ ਕਿੱਲੇ। ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਜੱਗੇ ਦੇ ਕੰਨ 'ਚ ਕਹਿ ਗਿਆ 'ਪੰਜ ਕਿਲੇ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਤੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨੀ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਰਜਿਸਟਰੀ ਕੁੰਦਨ ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਚੁੱਕ ਲਵੀਂ ਪਰ ਦੱਸੀਂ ਨਾ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ।'

ਭਲੇ-ਮਾਣਸ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਦੀਨ-ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਮਰ ਦੀ ਬੱਤੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਵਿਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਹਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਕ ਬੋਹੜ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਬਚਨੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਟਿੱਚਰ ਕੀਤੀ 'ਜੱਗਿਆ ਤੀਵੀਂ ਲਿਆ ਦਈਏ?'

'ਤਾਇਆ ਸੱਚੀਂ ਦੀ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜੂ?'

'ਪਤੰਦਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਫੇਰ ਮਿਲ ਜੂ ਸੁਨੱਖੀ ਵਹੁਟੀ।'

'ਤਾਇਆ ਗੱਲ ਸੁਣ ਭਾਈਆ ਮਰਨ ਲੱਗਾ ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੁਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਆੜਤੀਏ ਕੋਲ ਪਈ ਐ। ਚੱਲ ਵਿਖਾਵਾਂ।'

ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਚਨੇ ਨੇ ਸਾਧਾਰਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਲਾਲੇ ਕੁੰਦਨ ਕੋਲ ਗਏ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਸੱਚ। ਕੁੰਦਨ ਨੇ ਬਥੇਰਾ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਜੱਗਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਉਧਰ ਬਚਨਾ ਲਾਲਚੀ ਹੋਇਆ ਫਿਰੇ। ਚਾਰ ਕੁ ਕੋਹ ਤੋਂ ਇਕ ਪਿਉ ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਆਂ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਲਭ ਲਈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਮਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮਲੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਕ ਕਿੱਲਾ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਦੇਵੇਗੀ।

ਖੈਰ! ਭੋਲੇ ਜੱਗੇ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀਆਂ 'ਚ ਲਾ 'ਤਾ ਗੂਠਾ। ਲੈ ਆਇਆ ਚੁੰਨੀ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ। ਉਧਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, 'ਕਮਲਿਓ ਵਸਣ ਦਿਓ ਇਹਦਾ ਘਰ। ਤੀਵੀਂ ਮਿਲੀ ਐ ਚੰਨ ਵਰਗੀ ਇਹਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਥਿਆਉਣੀ ਸੀ?' ਖੈਰ! ਜੱਗਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਫੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕੱਟਣ ਲੱਗਾ। ਤੀਵੀਂ ਪ੍ਰੀਤੋ ਸਮਝਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਅਮਲੀ ਰਹਿ ਗਿਆ 'ਬੇਗਾਨੀ ਸ਼ਾਹ 'ਤੇ ਮੁੱਛਾ ਮੁਨਾਉਣ ਵਾਂਗ।'

ਡੂਢ ਕੁ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗੇ ਦੇ ਘਰੇ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਬੀਲਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਲ ਛਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਤੋ ਦੀ ਛੋਟੇ ਬੰਤੇ ਨਾਲ ਅੱਖ ਲੜ ਗਈ। ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵਾਲੀ ਪੈਲੀ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੁ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਕੰਮ 'ਚ ਮਧੋਲਤਾ ਤੇ ਜਰ ਵੀ ਗਈ ਤੇ ਜੋਰੂ ਵੀ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤੋ ਨਾਲ ਚਾਦਰਦਾਰੀ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਜੱਗਾ ਫੇਰ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾ ਆਇਆ। ਬੰਤੇ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਟਰੱਕ ਪਾ ਲਏ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਜੱਗੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਬੰਤੇ ਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਨਰਸ ਲੱਗ ਗਈ।

ਬੜੇ ਚਾਅਵਾਂ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚੰਗੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਆਹ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲੋ ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆਉ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬੰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹਦਾ ਸਿੱਧਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਕੀ ਕਹਿ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਵਿਚ ਬੋਰੀ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਰੱਖਤੀ ਤੇ ਵੀਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗਾ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੇ ਆਣ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜੱਗੇ ਲਈ ਸੋਹਣੇ ਲੀੜੇ-ਲੱਤੇ ਸਵਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜੰਞ ਆਈ ਤਾਂ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੈ ਤੇ ਧੀ ਵੀ ਇਹਦੀ ਹੈ, ਕੁੜਮ ਨਾਲ ਇਹਦੀ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਕਰਾ ਦਿਉ।

ਵਾਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਧੁਨ ਕੱਢੀ ਤਾਂ ਜੱਗਾ ਬੋਲਿਆ, 'ਚੁੱਪ ਕਰੋ ਪਤੰਦਰੋ।' ਕੁੜਮ ਦੇ ਗਲ 'ਚ ਹਾਰ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਦੇਖੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਧੀ ਮੇਰੀ ਕਿੱਡੀ ਸੋਹਣੀ ਐਂ, ਪਰ ਥੋਡੀ ਕੁੜਮਣੀ ਬੜੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਐਂ। ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੁਆ ਕੇ ਚੁੰਨੀ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਸਹੁਰੀ ਦੀ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੰਤੇ ਦੀ ਬਣ ਗਈ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਓ।' ਪੈ ਗਈ ਭਸੂੜੀ, ਹੋ ਗਿਆ ਹੱਲਾ-ਗੁੱਲਾ ਸ਼ੁਰੂ, ਮਿਲਣੀ ਵਿਚਾਲੇ ਰੁਕ ਗਈ। ਮੁੰਡਾ ਅੜ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਤੋਂ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਖੱਪ-ਖਾਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਆਲੇ ਮੰਨ ਗਏ, ਪਰ ਬੰਤੇ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਸਾਰਾ ਫੁੱਟ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ ਬੜਾ। 'ਹੁਣ ਨੀ ਬੋਲਦਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਇਆ।

ਆਨੰਦ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ ਮੋਟੀ ਜਨਾਨੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਮੂਧੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜੱਗੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਝੱਗਾ ਫਸਿਆ ਹੋਇਐ। ਚੰਗਾ ਨ੍ਹੀ ਲਗਦਾ ਕੱਢ ਹੀ ਦੇਨੈ। ਉਹ ਹਾਲੀ ਉੱਠੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੱਗੇ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਝੱਗਾ ਕੱਢ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਠਾਕਰੀਏ ਘੱਟ ਖਾਇਆ ਕਰ ਬੱਕਰੇ ਵਾਂਗ ਪਲੀ ਜਾਨੀ ਐ। ਲੀੜੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਵਾ ਲਿਆ ਕਰ।' ਠਾਕਰੀ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ 'ਤੇ ਉਹਦੇ ਮੁੰਡੇ ਉੱਠੇ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਜੱਗੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਲਾਲ ਕਰਤਾ। 'ਯਾਰ ਮੈਂ ਇਹਦਾ ਝੱਗਾ ਹੀ ਕੱਢਤਾ ਕੁਛ ਕਿਹਾ। ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਜੁੱਤੀਆਂ।' ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਹੋਈ ਜਾਣ। ਪਰ ਕੁੜਮ ਕਬੀਲੇ ਕਰਕੇ ਚੁਪ ਰਹੇ। ਭਾਈ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਕੀ ਝੱਲ ਉੱਠਿਆ। ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਭਾਈ ਨਛੱਤਰਾ ਲਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੈਂ ਪਰ ਰਾਤੀਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੰਜੇ ਦੀ ਦੌਣ 'ਚ ਫਸਿਆ ਉਲਟੀਆਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹੈਂ, ਥੋੜੀ ਸ਼ਰਮ-ਸੰਗ ਕਰਿਆ ਕਰੋ।' ਭਾਈ ਦੇ ਦੋ ਜੁਆਕ ਉੱਠੇ, ਜੱਗਾ ਛੱਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਫੇਰ ਭੰਨਤਾ।

ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੱਦ ਈ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਘਰ ਛਡ ਆਏ। ਭਰਾ ਸੋਚਣ, ਕਿੱਥੇ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਬੀਕਾਨੇਰੋਂ ਲਿਆ ਕੇ। ਅੰਦਰ ਹੁਬੜਤਾ। ਜਦੋਂ ਬਰਾਤ ਦਾਰੂ ਸਿੱਕਾ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਜੱਗਾ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਿਆ। 'ਲਿਆਓ ਘੁੱਟ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦਿਉ' ਆਹੰਦਾ ਸੜ੍ਹਾਕ ਗਿਆ ਦੋ ਲੰਡੂ ਪੈੱਗ। ਫੇਰ ਉੱਚੀ ਦੇਣੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬੰਤੇ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਵੀ ਕੱਢੀ ਐ, ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਡਰੰਮ, ਲਿਆਵਾਂ ਉਹ ਵੀ, ਬੀਕਾਨੇਰੋਂ ਦੋ ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਵੀ ਲਿਆਇਆਂ। ਅਸਲੀ ਰਾਜਸਥਾਨੋਂ, ਲੈ ਜਿਓ ਬੋਰਾ ਖੰਡ ਤੇ ਪਾਈਆ ਪੱਕੀ ਨਾਗਣੀ (ਅਫੀਮ) ਜਿਹੜੀ ਲਿਆਇਆਂ, ਬੰਤੇ ਨੇ ਆਲੇ ਰੱਖੀ ਐ ਭਾਈਏ ਦੀ ਫੋਟੋ ਪਿੱਛੇ ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਪਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਤੂੜੀ ਹੇਠ।' ਕਿਸੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨਾਲ ਕਿੜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫੋਨ। ਫੜ ਲਿਆ ਜੱਗਾ, ਕਹਿੰਦਾ, ਥਾਣੇਦਾਰ ਮੈਂ ਮੁਕਰਦੈਂ, ਚੱਲ ਵਿਖਾਵਾਂ।' ਤੇ ਪੂਰੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ 'ਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ।

ਉਧਰ ਬਰਾਤ ਹਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਸੀਵਾਂ ਨ੍ਹੀ ਲੰਘੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਬੰਤੇ ਨੇ ਘੁੱਟ ਲਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਕਹੀ ਵੰਝਾ ਜੱਗੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ। ਖੋਲਤਾ ਕਪਾਲ। ਪੂਰੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਹੀ ਬਚਨਾ ਅਮਲੀ ਟੱਕਰ ਗਿਆ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, 'ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਚੱਲਿਐਂ ਤਾਇਆ?' ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿੱਲੇ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬਚਨਾ ਭਰਿਆ-ਪੀਤਾ ਉਲਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ। 'ਤੈਂ ਸਾਲਿਆਂ ਧਾਰਾਂ ਲੈਣੀਆਂ। ਨੰਦੋ ਬਾਹਮਣੀ ਮਰ ਗਈ ਉਹਦੇ ਅਫਸੋਸ ਨੂੰ ਚੱਲਿਐਂ।'

'ਹੈਂ! ਨੰਦੋ ਮਰਗੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਕੱਚ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਰਗੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਚਲਦੈਂ।'

ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਚੌਂਕੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਜੱਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਚੁਪ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨੰਦੋ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬਈ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਹੋਈ ਤੇਰੇ ਨਾਲ। ਹੁਣ ਤਾ ਨ੍ਹੀ ਵੇਖੀ ਸੀ ਨੰਦੋ, ਜੁਆਨੀ ਵਾਰੇ ਕਿਆ ਸੁਨੱਖੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਦੁਸਹਿਰੇ 'ਚ ਮੇਰੇ ਭਾਈਏ ਨਾਲ ਜਲੇਬੀਆਂ ਖਾਵੇ। ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸਾਂ। ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹਟ ਜਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਨੋ। ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਘੋਟਣਾ ਮਾਰੂੰ ਸਿਰ 'ਚ। 'ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਬਈ ਪੱਕੀ ਆੜੀ ਸੀ ਪਿੰਡ ਜਾਣਦੈ।' ਆ ਗਈ ਨੇਰ੍ਹੀ ਨੰਦੋ ਦਾ ਪੁਲਸੀਆ ਪੁੱਤ ਰਫਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੇ, ਦੂਜਾ ਕਿਰਪਾਨ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ। ਥਾਣੇ ਦੀ ਕੁੱਟ ਵਰਗਾ ਉਹ ਜੂਤ-ਪਤਾਣ ਜੱਗੇ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੂਰ ਵਰਗਾ ਸੁੱਜਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਘਰੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਤਾ ਪੀਲ ਪਾਵੇ ਨਾਲ। 'ਹੁਣ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦਿਖਾ ਪਤੰਦਰਾ ਬਾਹਰ। ਤੇਰੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵੱਢ ਦੇਣੀ ਐਂ।'

'ਬੰਤਿਆ ਮੈਂ ਕੋਈ ਝੂਠ ਕਿਹਾ। ਜਿੱਦਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਤੀਵੀਂ ਪ੍ਰੀਤੋ ਨੂੰ ਪੱਟਿਆ, ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਨੀ ਪੱਟੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ ਨੰਦੋ। ਸਾਲੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈਏ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਫਸੋਸ ਕੀਤਾ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਸੱਚੀ ਹੋਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੰਨਾ ਚੱਕ ਲਿਆ।'

'ਤੈਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਆਂ ਬੀਕਾਨੇਰ।' ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭੰਨੇ-ਹਾਰੇ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੁ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ।

ਹਾਲੇ ਸਾਲ ਕੁ ਨੀ ਲੰਘਿਆ ਹੋਣਾ। ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਇਕ ਧੰਨੇ ਸਮਗਲਰ ਨੇ ਜੱਗੇ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜੱਗਾ ਵੀ ਲੱਗ ਪਿਆ ਭੁੱਕੀ ਪੀਣ। ਇਕ ਆਥਣੇ ਧੰਨੇ ਨੇ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਮਖੌਲ 'ਚ ਪੁਛਿਆ ਜੱਗਿਆ, 'ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ ਲੈਣੈ।'

'ਮਾੜਾ ਲਗਦਾ ਲਿਆ ਫੜਾ।'

'ਐਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਪਿਆ।'

'ਨਾਲੇ ਆਪੇ ਹੀ ਕਹਿਨੈ?'

'ਵੇਖ ਟਰੱਕ ਤੂੰ ਚਲਾ ਲੈਨੈ। ਗੁੜ ਦਾ ਲੱਦਿਆ ਪਿਐ। ਵਿਚ ਤੀਹ ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਐ। ਬੱਸ ਬਾਰਡਰ ਲੰਘਾਉਣੈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲਾ।

'ਲੈ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ? ਲਿਆ ਪੁਚਾਈਏ ਤੇ ਫੜਾ ਟਰੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ।' ਤੇ ਗੱਲ ਉਹ ਫਿਰ ਸ਼ਰੀਫਾਂ ਵਾਲੀ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਫਸਾ ਲਿਆ ਜਾਲ 'ਚ।

ਜੱਗੇ ਨੇ ਪਾ ਲਿਆ ਟਰੱਕ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਤੋਂ ਅਬੋਹਰ ਨੂੰ। ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਹੱਦ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਡੀ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਨਾਕਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ। ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਖਿਸਕੇ ਪਏ ਸਨ। ਬਥੇਰੀਆਂ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਲਾਈਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਭਜਾਈ ਫਿਰੇ ਬੋਤੇ ਵਾਂਗ ਟਰੱਕ। ਰੋਕ ਲਿਆ, ਲਾਹ ਲਿਆ ਥੱਲੇ।

'ਸਿਪਾਹੀ ਕਹਿੰਦਾ, ਕਾਗਜ਼ ਪੂਰੇ ਆ।'

'ਹੋਰ ਅਧੂਰੇ ਆ?'

'ਚੱਲ ਫਿਰ ਅਹੁ ਬੱਤੀ ਆਲੀ ਕਾਰ ਕੋਲ। ਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ।'

'ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਉਹ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਸੌ ਰੁਪਿਆ। ਥੋਨੂ ਵੀ ਦਿਨੈ, ਪਰ ਟਰੱਕ 'ਚ ਗੁੜ ਹੇਠਾਂ ਤੀਹ ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਐ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਨਾ ਪੁੱਛੂ।'

'ਵੱਜ ਗਿਆ ਖਤਰੇ ਦਾ ਘੁੱਗੂ। ਫੜ ਲਿਆ ਜੱਗਾ। ਹੋਮਗਾਰਡੀਆ ਜੱਗੇ ਦੇ ਕੰਨ 'ਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਮੂਰਖਾ ਵੱਡਾ ਨਾਕਾ ਲੰਘ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਾਗਜ਼ ਪੂਰੇ ਨਾ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜ ਕੁ ਸੌ ਵਿਚ ਮੰਨ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਚ ਕੀ ਐ, ਕੀਹਨੇ ਦੇਖਣਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਆਪੇ ਚੋਰ ਬਣ ਗਿਆ।'

'ਯਾਰ ਤੂੰ ਕਮਲੈਂ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਐ। ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਵੀ ਲਿਐ।'

'ਤੇ ਹੁਣ ਖਾਈਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਵਾ।'

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਜੱਗੇ ਟਰੱਕ ਭਜਾਇਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਡਰਦੇ ਤੋਂ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਤਾ। ਟਰੱਕ ਖ਼ਤਾਨਾਂ 'ਚ ਜਾ ਵੜ੍ਹਿਆ।

ਜੱਗਾ ਸੱਚੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਧੰਨੇ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਕਤਲ ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਜੱਗੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਖੱਟਿਆ?...ਸਿਰਫ ਜੁੱਤੀਆਂ...ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ?

NirpalKaur.com
ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ
A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD
ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ
ਖਿੱਚੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ
VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM
HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ

''ਏਕ ਪਾਗਲ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ 12 ਬਜੇ ਰਹਤੇ ਹੈਂ'' ਇਹ ਲਫਜ਼ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਸਪੂਤ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਪੀਲੀਭੀਤ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕ ਸਿੱਖ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਕਹੇ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਪੁੱਤ ਹੈ। ਭਾਵ ਵਰੁਣ ਦਾ ਮਾਮਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਉੱਪਰ ਕਹੇ ਲਫਜ਼ ਇਕੱਲੇ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੀ ਬੀਮਾਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਰਵਾ ਈ ਇਦਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜਿੰਨਾ ਭੋਲਾ ਭਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਇਆ, ਮਤੇ ਸਿੱਖ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਜਾਣ ਜਿੰਦਣ ਇਹਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗਾ, ਉਦਣ ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨ 'ਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ। ਇਹ ਉਸੇ ਪਿਓ ਦਾ ਪੁੱਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਬ ਕੋਈ ਬੜਾ ਦਰਖਤ ਗਿਰਤਾ ਹੈ ਤੋ ਧਰਤੀ ਕਾਂਪਤੀ ਹੀ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਕਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਹੀ ਕਹਿ ਦੇਣੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਉਦਾਂ ਈ 12 ਵਜੇ ਪਏ ਆ। ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਜ਼ਾਕ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਦੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 12 ਵਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ-ਗਿਲਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਇਸਨੂੰ ਹਾਸੇ ਮਸ਼ਕੂਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਵੱਜਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਵਾਹਿਆਤ ਮਨਘੜਤ ਗੱਲਾਂ, ਚੁਟਕਲੇ ਸੁਣਾਉਣੇ, ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬੇਹੂਦਾ ਗੱਲਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਸਾਡੇ (ਸਿੱਖਾਂ) ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਦੋਂਕਿ ਉਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਵੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਪਰ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਵੱਜਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਮੰਦਭਾਵਨਾ ਭਾਰੂ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਗੁੱਝੀ ਚਾਲ ਰਹੀ। ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਬੇਗੈਰਤੀ ਜਾਂ ਹੀਣਤਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਉਸ ਵੱਡੇ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਨਿਵੇਕਲੇ, ਨਿਰਛਲ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਭਰੇ ਅਦੁੱਤੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਕੀ ਸੀ, ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਬੜੀ ਢੀਠਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਚੁਟਕਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰੋਸ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਛੋਕਰਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

ਹੁਣ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਲ ਆਈਏ ਕਿ 12 ਵਜੇ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ? ਆਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ

ਥਾਪੇ ਹਿੰਦੂ ਗਵਰਨਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਹਮਲੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਦੁਰਾਨੀ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਸਮੇਂ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਸੁਣਖੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਗਜ਼ਨੀ ਅਤੇ ਬਸਰੇ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਲਾ ਕੇ ਵੇਚਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਰੀ ਸੀ ਕਿ ਰੋਕੀਂ ਭਾਈ ਡਾਂਗ ਵਾਲਿਆ ਰੰਨ ਬਸਰੇ ਨੂੰ ਚੱਲੀ। ਡਾਂਗ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਕੋਈ ਡਾਂਗ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨੇਜਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਧਰਮ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਇੰਨੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਤੀਜੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਲੁੱਟੀ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਤੇ 2200 ਹਿੰਦੂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਗਜਨੀ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਝਨਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਘਰੋ ਘਰੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਚੁੱਕ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੁਸਤਾਖੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਬਾਕੀ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਬੀਬੀਆਂ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਉਮਰ ਖਾਲਸੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਬਣ ਕੇ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਰਚਾ ਲਏ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 1763 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਦੇ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਆ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤ ਕਸੂਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਤੇਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਜਦ ਭੰਗੂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਸੂਰ ਰਿਆਸਤ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਕਈ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਸੂਰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅਜੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਲ ਵਚਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਜਾਣਾ। ਉਸਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਦੂਜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ. ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਕਰਚੱਕੀਆ ਅਤੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾਕ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਮਤਾ ਸੋਧਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਫਿਲਹਾਲ ਰੋਕ ਕੇ ਕਸੂਰ 'ਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਬੀਵੀ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਤੋਂ ਛੁਡਾਈ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਡੀਕ ਦੇ ਕਸੂਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਕ ਸੂਹੀਆ ਪਾਰਟੀ ਉਸੇ ਵਕਤ ਕਸੂਰ ਨੂੰ ਘੱਲ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ 10 ਕੋਹ 'ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਸਿੱਖ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਫਰ ਕਰਕੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਮੜੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਨੂੰ ਮਿੱਥੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਸੂਰ ਵਿਚ 12 ਵੱਡੇ ਕਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਫੌਜ ਵੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਿਲਾ ਕੋਟ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਹਰਮ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਕਿਲੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸੂਹੀਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਸੂਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਤੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਭਿਣਕ ਨਹੀਂ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਦੱਸੀ ਕਿ ਰਮਜਾਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਮੇਤ ਫੌਜ ਰੋਜੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੌਥਾ, ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਚੜ੍ਹਦੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪਠਾਣ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਜਾਵੇ।

ਰਾਤ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੜਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਸੂਰ ਨੂੰ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਵੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਜਾਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜੋ ਕਸੂਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਠੀਕ ਦੁਪਹਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਚੀਤੇ ਵਾਲੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਕਸੂਰ ਦੇ 12 ਹੀ ਕਿਲਿਆਂ ਤੇ ਇਕਠਾ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕੋਟ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚਿੱਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਦਾ। ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਲਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਲਾ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੀਵੀ ਪਛਾਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ ਖੇਲ ਕੇ ਕਿਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਪੂਰੀ ਸੁਰਖਿਆ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਫਿਰ ਜੋ ਕੱਟ-ਵੱਢ ਹੋਈ ਉਸ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੱਦੀਨ ਖਾਂ ਵੀ ਵਢਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਕਿਲ੍ਹਿਆ ਵਿਚ ਵੀ ਪਠਾਣਾਂ ਦਾ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1763 ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਲੌਢੇ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਚੱਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪਠਾਣ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਕਰਵਾਈ। ਉਹ ਕਸੂਰ ਰਿਆਸਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਵੀ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਮੋਹਰੇ 4 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਗਈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ 'ਘਟਨਾ' ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 12 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਜੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਂਤੜੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ (1762) ਵਿਚ ਢਾਹੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਤਾਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੇਅਦਬੀ ਅੱਖਾਂ ਮੂਹਰੇ ਆਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜ ਛੱਡ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਣ ਖਾਲਸਾ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਾਸਤਾ ਖੂੰਖਾਰ ਪਠਾਣਾਂ ਨਾਲ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਆਹਲਾ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਅਬਲਾ ਨੂੰ ਕੈਦ 'ਚੋਂ ਛੁੜਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਕੋਈ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਟਾਉਣੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਰਤਣਾ ਕਿ ਹਨੂੰਮਾਨ ਨੇ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਲੰਕਾ ਫੂਕ ਦੇਣੀ ਤੇ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਉਣੀ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਉਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤਾਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ। ਉਸਨੇ ਤੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਿੰਦਾਂ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਅਦਬ ਦਿੰਦੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ। ਜੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦੜੀਆਂ ਵੀ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇ ਜਹਾਨ ਵੀ ਪਹੁਚਾ ਦਿੰਦੇ।

ਜੇ ਹੁਣ ਇਕ ਬੇਲਗਾਮ ਛੋਕਰਾ, ਜੋ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਉਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਖਲਣੇ ਵਿਚੋਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਹਕੂਮਤ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ (ਤੇ ਲਗਦਾ ਅਜੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਹੈ) ਕਹੇ ਕਿ 'ਏਕ ਪਾਗਲ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ 12 ਵਜੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ'। ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹੀਏ ਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਹੀਏ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੱਕੜਦਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਸਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਾਗਲਪਣ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਣਬੇ ਤੋਂ ਲਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 3 ਮਈ 1718 ਈ. ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬੱਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਆਹਲੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਹੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਸ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸ ਭਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਰਹੇ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ, ਫਾਰਸੀ, ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ।

ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਸ. ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਨਵਾਬ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦਲੇਰ, ਸੂਰਬੀਰ ਅਤੇ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਨ।

ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁਥਲੀ ਹਨ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਪੁੱਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਾਬ ਜੀ ਦਾ ਹਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਨਵਾਬ ਜੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੌਮ ਵਿਚ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੋਹ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜੱਥਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੀਲਾ ਰਣਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੱਥਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

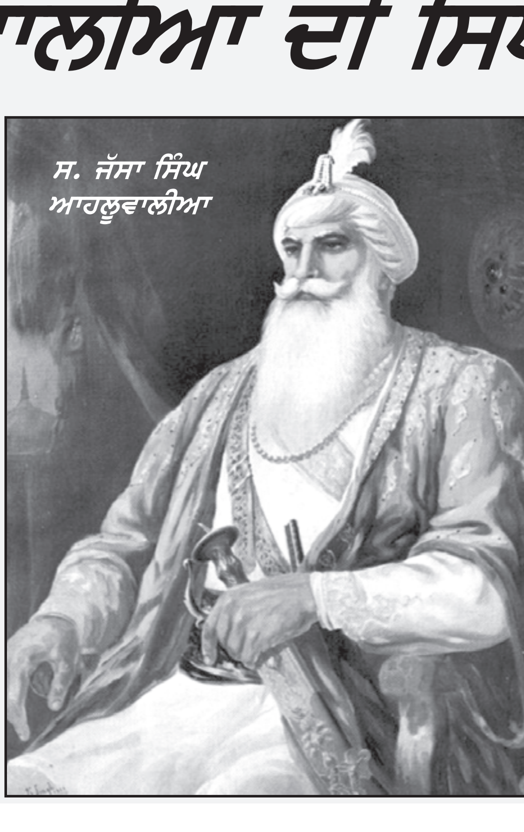
ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

1733-34 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਜੱਥਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ 1746 ਈ. ਅਤੇ ਫੇਰ 29 ਮਾਰਚ 1748 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੱਥਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ 65 ਜੱਥਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। 29 ਮਾਰਚ 1748 ਦੇ ਦਿਨ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੀਆਂ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਣੇ। ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਸਿੱਖ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜ ਦੀ ਝੜਪ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਰਾ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਝੜਪ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1749 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ। 1761 ਈ. ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਮਰਹਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ-ਧਨ ਅਤੇ 2200 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰੋ-

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 32 ਉਤੇ)

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਭਾਗ - 1

"ਹਾਇ ਨੀ ਤੇਰੀ ਪਾਟ ਜੂ ਕਮੀਜ਼।" ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੋਹਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਖਰਾ ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ।

ਪਾਲ ਅਤੇ ਪੱਪੂ ਇਸ ਵਕਤ ਭਵੰਤਰ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਪੰਡਤ ਦੀ ਹਰਕਤ ਚੰਗੀ ਨਾ ਲੱਗੀ।

"ਬਾਹਮਣਾ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਤੂੰ ਵਿਦਵਾਨੀ 'ਚ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਹੁੰਨੈਂ! ਆਹ ਕੰਮ ਤੇਰਾ ਸ਼ਰੀਫਾਂ ਵਾਲੈ?"

ਦਿਲਰਾਜ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਕਫੂਰ ਵਾਂਗ ਉੱਡ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਐਵੇਂ ਆਪਣਾ ਰੋਹਬ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਛੰਡਦਿਆਂ ਆਖਿਆ,

"ਪਾਲ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਕੇ ਨੱਬਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟੈ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਯਾਰ ਸੁਗਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ। ਆਪਣਾ ਚਿੱਤ ਰਾਜੀ ਨਾਲੇ ਉਹ ਖ਼ੁਸ਼।"

"ਉਹ ਖ਼ੁਸ਼ ਸੀ?" ਪੱਪੂ ਨੇ ਚਤਰ ਹਾਸੀ ਹੱਸੀ, "ਤਾਂ ਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦਾ ਸੀ।"

"ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਯਾਰ ਅਗਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪੈ ਜਾਨੇ ਓ। ਤਾਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੇ ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮਖੌਲ ਕਰ ਲਿਆ।"

"ਬਾਈ ਸਿਆਂ।" ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, "ਸੁਗਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਖਦੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਰਾਸਰ ਸੋਹਦਾਪਣ ਐ। ਮਖੌਲ ਤਾਂ ਉਹ ਐ ਪਤਾ ਏ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਪਾਂ ਗੇਟ ਮੂਹਰੇ ਖਲੋਤੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਡਾਕੀਏ ਨੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਠੀ ਦੀ ਬੈੱਲ ਵਜਾਈ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੜੀ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਬਰਾੜ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, 'ਨੀ ਮੈਂ ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਖੀਰ ਖੁਆਵਾਂ, ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਕਬੂਤਰ ਦੀ' ਤੇ ਕੁੜੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹੱਸ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਈ ਸੀ।"

ਪੱਪੂ ਨੇ ਸਿਰ ਘੁਮਾਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਸਤੀ ਜਿਹੀ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, "ਬਾਈ ਜੀ, ਉਹਨੇ ਇਹਦੇ ਵਾਂਗੂ ਮੱਥੇ ਤਿਊੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਸੀ!"

"ਓਇ ਛੱਡੋ ਯਾਰ! ਪੱਪੂ ਇਹ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਈ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਉਲਟਾ ਤੂੰ ਇਹਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਦਿਨਾਂ! ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੋਦੀ ਮੁੰਡਾ ਐ।"

ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆਇਆ, ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਤਾੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਣੋ ਕੇ ਘਰ ਵਲ ਪੈਰ ਮਲ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੂਹਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਖ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿੱਲੀ ਲੰਘ ਜਾਣ ਜੋਗੀਆਂ ਵਿਰਲਾਂ ਸਨ। ਖਾਲੀ ਅੱਖਾਂ ਤਖ਼ਤਿਆਂ ਕੋਲ ਭਉਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਸੱਖਣੀਆਂ ਮੁੜ ਆਈਆਂ? ਮਰੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਖਿੜਕ ਤੋਂ ਉਰੇ ਹੀ ਉਸ ਅੰਦਰੋਂ ਹਾਸੜ ਪੈਂਦੀ ਸੁਣੀ। ਮਨ ਖਿੜ ਉੱਠਿਆ, ਰਾਣੋ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਉਲਾਂਘਾਂ ਭਰਦਾ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਚੌਂਤੇ ਕੋਲ ਦਰਸ਼ਨ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਰਾਣੋ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸਿੱਧਾ ਜੇਹਾ ਝਾਕਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਲ ਸੁਰਖ ਹੋਏ ਮੂੰਹ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਬਾਕੀ ਵੀ ਹੱਸ ਪਏ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਉਸ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਲਈ। ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਫੇਰ ਹੱਸ ਪਏ।

"ਪਾਲ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਉਂ ਆਇਐਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਐ।"

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਨਿੱਖਰੀ ਹੋਈ ਪੀਹੜੀ ਉੱਤੇ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ ਪਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

"ਨਹੀਂ ਗੁਆਚਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਐ।"

"ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈ ਐ!" ਪਾਲ ਤ੍ਰਭਕ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਝਾਕਿਆ, ਧੀਰਾ ਆਪਣੇ ਮਾਤਜੂ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਗੁੱਝਾ ਹਾਸਾ ਖਲਾਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਰਸ਼ਨ ਵਲ ਤੱਕਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਜ ਵਾੜ 'ਚ ਫਸੇ ਬਿੱਲੇ ਵਾਂਗ ਇਧਰ ਉਧਰ ਝਾਕਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਫੇਰ ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ। ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੂਸਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰ ਲਈਆਂ ਤੇ ਅੰਦਰ ਵਲ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਇਹ ਤਾਂ ਬਈ ਗੁੱਸਾ ਮੰਨ ਗਿਆ!" ਧੀਰੇ ਦਾ ਵਿਅੰਗਮਈ ਬੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਸੁਣਿਆ, "ਜੁਆਨ ਗੁੱਸੇ ਖੋਰਾ ਈ ਬਾਹਲਾ ਐ! ਵਿਚਾਰਾ ਹਰਖ 'ਚ ਈ ਮੱਚਿਆ ਪਿਐ!"

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ,

"ਵੇ ਚਾਹ ਤਾਂ ਪੀ ਲੈ।"

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

"ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਜੁਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮੱਚਿਆ ਪਿਆ। ਚਾਹ ਪਿਆ ਕੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਐ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪਿਆਉਨੇ ਆਂ! ਫੇਰ ਗਲੋਟੇ ਵਾਂਗੂ ਉਧੜੂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੋਲਾ ਜਿਹਾ ਬਣਿਐ ਫਿਰਦਾ ਐ।"

"ਚੁੱਪ ਵੇ!" ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਧੀਰੇ ਨੂੰ ਝਿੜਕੀ ਦਿੱਤੀ, "ਅੱਜ ਤੂੰ ਵੀ ਟਰ ਟਰ ਕਰੀ ਜਾਨੈਂ!"

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਠਰੰਮੇਂ ਨਾਲ ਆਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਚੁਸਤ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਤੋਂ ਸੱਜੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਕਰ ਲਿਆ, "ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਡਰ ਐ।"

"ਨਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿਆਂ!" ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਥੋੜਾ ਭਾਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਐ, ਇਹਦਾ ਹੋਰ ਐ। ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਤਾਈਂ ਕੀ।"

"ਊਂ ਅੱਜ ਪਾਲ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਕੀ ਐ?" ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਹੁਣ ਹੀ ਬੋਲੀ ਸੀ।

"ਉਈਂ ਗੁੰਮ ਸੁੰਮ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਐ!" ਕਿਤੇ ਢਿੱਲਾ-ਮੱਠਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਪਾਂ ਆਪਦਾ ਈ ਯਹਿਬਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।"

"ਲਉ ਕਰ ਲੋ ਘਿਉ ਨੂੰ ਭਾਂਡਾ!" ਧੀਰਾ ਖੀਂ ਖੀਂ ਕਰਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਉਹਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਬੋਲ ਪਿਆ, "ਉਹ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਈ ਮਾਣ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹ ਜੂ ਸਮਾਨ।"

"ਭੌਂਕ ਨਾ ਵੇ!" ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਫੇਰ ਬੋਲੀ, "ਤੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਖੇਤੀ ਪੱਤੀ ਵਾਲਾ ਉਹਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨੀ ਐ!"

"ਚੁੱਪ ਕਰੋ ਬਈ।" ਧੀਰੇ ਨੇ ਫੇਰ ਛੁਰਲੀ ਛੱਡੀ, "ਬੇ ਜੀ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਪੁੱਤ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਘੁੱਟ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲਈ, ਸਾਰਾ ਅਗਲਾ ਪਿਛਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸਾਫ ਹੋ ਜੂ। ਅੱਗਾ ਦੌੜ ਤੇ ਪਿੱਛਾ ਚੌੜ!"

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਧੀਰੇ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਾਅ ਭਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਸਤੀ ਭਰੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਆਖੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਚਾਹ ਦਾ ਗਲਾਸ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਈ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੈਂਟ ਕਮੀਜ਼ ਲਾਹ ਕੇ ਫਿੱਕੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ ਕੁਰਤਾ ਪਜਾਮਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਸੱਖਣਾ ਜੇਹਾ ਝਾਕਦਿਆਂ ਉਸ ਗਲਾਸ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ, ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਤਿੜਕਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਲ ਕੰਨ ਲਾਏ, ਪਲ ਕੁ ਮਨ ਖਿੜ ਉੱਠਿਆ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਧੀਰਾ ਦੋਵੇਂ ਬੋਲ ਉਠੇ, "ਓਇ ਆ-ਜਾ ਪਾਲ!"

"ਆਉਨਾ ਆਂ।" ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆਂ, ਉਹ ਖਿੜਕ ਟੱਪ ਗਿਆ। ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਹਾਸੜ ਸੁਣੀ, ਧੀਰੇ ਦਾ ਬੋਲ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ, "ਪਾੜ੍ਹਾ ਗੁੱਸਾ ਕਰ ਗਿਆ, ਬਾਈ।"

ਚੁਗਾਨ ਵਿਚ ਉਸ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਰਾਣੋ ਕੇ ਮੋਟੀਆਂ ਵਿਰਲਾ ਵਾਲੇ ਤਖ਼ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੇੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਘਰ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਰਾਣੋ ਕਾ ਬੂਹਾ ਖੁੱਲਿਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਉਸਦਾ ਚਾਲੀ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਆਤਮਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਉਹਦੀ ਕੱਛ ਵਿਚ ਦੋੜਾ ਸੀ। ਸਰਸਰੀ ਪਾਲ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਖੇਤਾਂ ਵਾਲੀ ਡੰਡੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਪੈਰ ਫੇਰ ਘਰ ਵਲ ਮੋੜ ਲਏ, ਅੰਦਰੋਂ ਟਹਿਕਵਾਂ ਹਾਸਾ ਉੱਚਾ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੁਕ ਗਏ। ਸਿਆਲ ਦੀ ਪੀਲੀ ਧੁੱਪ ਟੇਢੀ ਜਿਹੀ ਖਿੜਕ 'ਤੇ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਆਇਆ ਢਲਾਨ ਉੱਤਰ ਕੇ ਦਰਿਆ ਵਲ ਜਾਂਦੀ ਡੰਡੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਡੰਡੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਧੁਦਲ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਹੇ ਪੈ ਗਿਆ।

ਬੰਨ੍ਹ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਮਿੱਟੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਭ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਢੱਕ ਵਿਚ ਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਤਰੱਕ ਗਾਵਾਂ ਮੱਝਾਂ ਚਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਜਾ ਪਈ। ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਦੀ ਢੋਕ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁੰਗੜ ਗਈ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਮੁੜ ਪੀਕ ਭਰੇ ਰਾਹ ਆ ਪਿਆ। ਰਾਵਣੀਆਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਹਸਦਾ ਖੇਡਦਾ ਕੱਖ ਪੱਠਾ ਲੈਣ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕਦਮ ਲੂੰਈ ਕੰਡਿਆਏ ਲਵੇ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਪਾਲ ਨੇ ਵੀ ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਤਾੜਿਆ। ਅੰਦਰ ਗੁਦਗੁਦੀ ਹੋਈ। ਜੰਟਾ ਜਦੋਂ ਰਾਵਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਪਾਲ ਦਾ ਵੀ ਜੀਅ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਕਹਿ ਨਾ ਸਕਦਾ। ਧੀਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਖੋਤ ਇਕ ਰਾਅ ਸਿੱਖਣੀ ਦੀ ਆਉਣੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਖਿੜਕ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਕੰਧੋਲੀ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਚੌਂਕੇ ਵਲ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਰਾਣੋ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਮੋਹਰੇ ਬੈਠੀ ਹੋਵੇ। ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੀਟ ਕੇ ਹੱਸੀ।

"ਕੀ ਗੱਲ?"

"ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ।" ਆਖਦਾ ਉਹ ਸਬਾਤ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਲਾਗਵੀਂ ਬਿਨ ਦਰਵਾਜੇ ਵਾਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਣ ਤੇ ਧੀਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗੁਰਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕੇ। ਦਰਸ਼ਣ ਮੋਹ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, "ਪਾਲ ਤੂੰ ਕਿਧਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ?"

"ਬਾਹਰ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਗਿਆ ਸੀ।"

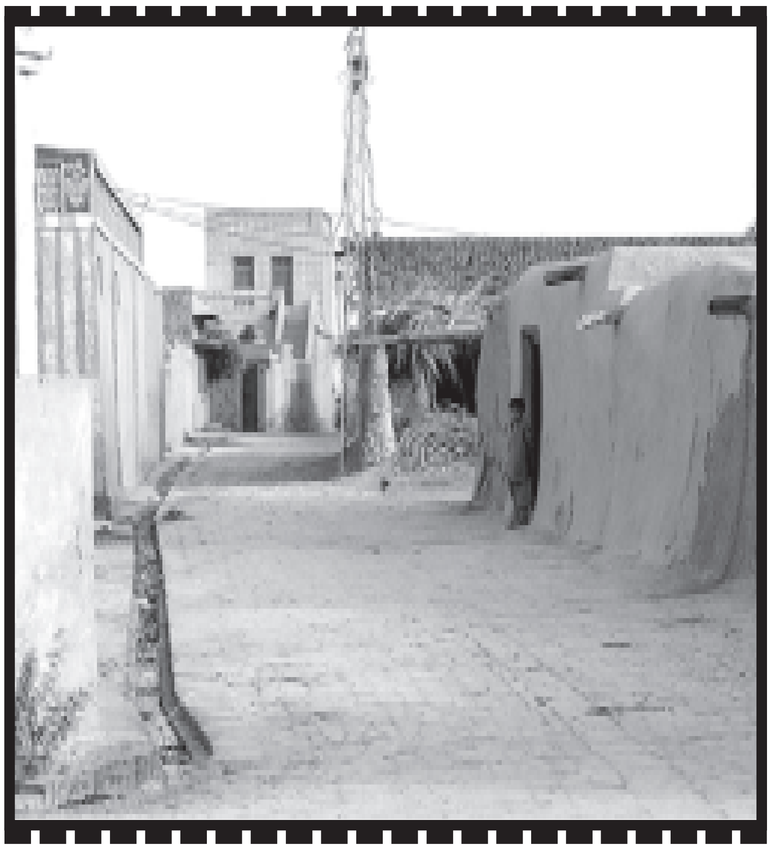

ਸਹਿਜ ਮਤੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਉਹ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।

ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਪਾਲ ਦੇ ਉਤਰੇ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵਿੰਹਦਿਆਂ ਭੁੰਜਿਉਂ ਬੋਤਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਵਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸੇ ਝੁੱਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਤੂੰ ਤਾਂ ਊਂ ਈ ਓਦਰਿਆ ਜਿਹਾ ਫਿਰਦਾ ਐਂ। ਵਿਚੋਂ ਗੱਲ ਕੀ ਐ?"

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪਾਈ।

"ਨਹੀਂ ਓਦਰਨਾ ਬਾਈ ਕਿਉਂ ਐ?"

ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਗੜਬੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਧੀਰੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਢਿੱਡ ਦਾ ਰੋਗ ਤਾਂ ਨੀਂ ਲੱਗ ਗਿਆ।"

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਧੀਰੇ ਦੇ ਮੁਸ਼ਕੀ ਰੰਗ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਤੇ ਹੱਸ ਪਿਆ, "ਇਹ ਰੋਗ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਧੇ ਨੂੰ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਐ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜੇ!"

ਧੀਰਾ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਜਿਹੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸਿਆ। ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਤੋਰ ਲਈ। ਪੀਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਹਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਮਲਕ ਦੇ ਕੇ ਲਾਈਟ ਬਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਤਿੰਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲ ਝਾਕੇ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਗਹਿਰ ਤੱਕ ਕੇ ਬੋਲੀ, "ਦਰਸ਼ਨ ਸਿਆਂ, ਰੋਟੀ ਪਾਈਏ ਭਾਈ?"

"ਪਾਉ ਬੇ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਈ ਆਉਨੇ ਆਂ।" ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਫੇਰ ਦੱਸਿਆ, "ਦੁਆਬਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਉਡ ਗਿਆ।"

"ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੋਂ ਵੀ।" ਪਾਲ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਧੀਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਮੂਤਰੇ ਜਿਹੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਮੋਰੜਿਆ, "ਤੇਰੇ ਆਲਾ ਬੇਲੀ ਜੰਟਾਂ, ਕਾਣਾਂ ਜੈਲੀ ਤੇ ਛੱਟੇ ਵੈਲੀ ਦਾ ਨਿੰਮਾ ਕਾਪੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਐ!"

ਹਰਪਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ, ਉਸਦੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਹ ਐਵੇਂ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਪਿਆ? ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਵਕਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੀ ਦਿਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਲਬ ਦੇ ਮੱਧਮ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਬੱਚਦੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰਾਬ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਉੱਲਦੀ, ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਤੇ ਘੁੱਟ ਭਰ ਕੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਗਲਾਸ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਧੀਰੇ ਨੇ ਉੱਠਦਿਆਂ ਥਿੜਕਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੋਚਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, "ਠਹਿਰੋ ਬਾਈ, ਮੈਂ ਹੋਰ ਲਿਆਉਨਾ।"

"ਨਹੀਂ, ਆ-ਜਾ।" ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, "ਰੋਟੀ ਖਾਨੇ ਆਂ।"

"ਨਹੀਂ।" ਧੀਰੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, "ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਪਈ ਐ। ਭਾਵੇਂ ਨਹਾ-ਲੋ ਨਹਾ!"

"ਓਇ ਮੁੜਿਆ ਖਸਮਾਂ!" ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਨਹਾ ਕੇ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ? ਅੰਦਰ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਉਡਣ ਖਟੋਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਐ। ਸਵੇਰੇ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨਾ।"

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਮਲਵੀਂ ਜੀਭ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਡਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਧੀਰਾ ਉਹਦੇ ਗਲ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਲੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, "ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਦਾਣੇ ਕਮਾ ਕੇ ਖੁਆਉਨਾਂ, ਆਹ ਪਾੜ੍ਹਾ ਕੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਾ ਐ। ਪਾ ਕੇ ਸੁਥਨੀ ਜੀ, ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੜ੍ਹੇਸ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰਦਾ ਰਹਿੰਦੈ, ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਐ?"

ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮੰਜਾ ਡਾਹ ਦਿੱਤਾ, ਦਰਸ਼ਣ ਤੇ ਧੀਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੁਰਬਤ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਧੀਰਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਾਲ ਕੋਲ ਕੱਛਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਦੇਈਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਖਲੋਤਾ ਸੀ, ਪਲ ਕੁ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਖਿੜਕ ਵਲ ਵੇਖ ਲੈਂਦਾ, ਹਨੇਰਾ ਪਸਰਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਿੜਕ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕੁਝ ਦਿਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਵੇ ਆ-ਜੋ!" ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਨੇ ਮਿੱਠੀ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਕਿਹੜੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਨੇ ਫੜ ਲੇ! ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਕਰ ਲਿਉ, ਹੰਗੀਆਂ ਮੁਤੀਆਂ!"

"ਚਲੋ ਬਈ ਰੋਟੀ ਖਾਈਏ!" ਧੀਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਥਿਕਣਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਕਿਤੇ ਵਕੀਲ ਸਾਹਬ ਆਪਣੇ ਤੇ ਕੇਸ ਈ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ।"

"ਵੇ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਕਾਹਦਾ ਕੇਸ ਕਰਨੈ! ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗੂੰ ਉਠ ਦੀ ਪੂਛ ਵਰਗਾ ਐਂ!"

ਧੀਰੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉੱਤਰ ਗਿਆ, ਉਸ ਖਸਿਆਨਾ ਜੇਹਾ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਉੱਠ ਦੀ ਪੂਛ ਵਰਗੀ ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਐਂ? ਘਰ ਵਾਲਾ ਤੇਰਾ ਕੰਨ 'ਚ ਪਾਇਆ ਨੀ ਰੜਕਦਾ! ਮੁੰਡਾ ਐ, ਰਲੋਟੇ ਵਰਗਾ। ਤੂੰ ਗੱਲ ਕਰ ਮਾਤੜ੍ਹ ਦੀ। ਜਿਹੜਾ ਤਿਹੁੰ ਨਾ ਤੇਰਾਂ 'ਚੋਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਦ ਆਂ।" ਉਸਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ, "ਭੂਆ ਦੀ ਸੱਸ ਆਂਹਦੀ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰੀ, ਡੰਡੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਰਿੱਛ। ਉੱਠ ਦੀ ਪੂਛ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਾਲੀ ਕਿਸੇ ਉੱਚੇ ਥਾਂ ਜੜੀ ਹੋਈ ਐ।" ਉਸ ਦਾ ਅੱਗੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, "ਭਾਬੀ ਤੂੰ ਸੱਚੀ ਐਂ! ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਪੂਛ ਥੋਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭਣੀ ਐ! ਇਉਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਇਹਨੂੰ ਸਾਲੀ ਨੂੰ ਉਈ ਵੱਢ ਸਿੱਟੋ। ਜਾਂ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਪੀਘ ਪਾ-ਲੋ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੀਂਘ ਕੰਮ ਦੇਊ, ਮੌਜ ਨਾਲ ਝੂਟੋ। ਜਦੋਂ ਜੜੋਂ ਈ ਪੱਟੀ ਗਈ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਟੈਂਟਾ ਈ ਮੁੱਕ ਜੂ।"

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹੌਲੀ ਜਿਹਾ ਆਖਿਆ, "ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾ ਲੈ।"

"ਪੂਛ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਕੀ!"

"ਸ਼ਰੀਰ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਈ 'ਵਾ-ਵਰੋਲਾ ਐ।"

ਧੀਰਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਜਾਣ ਕੇ ਗੱਲ ਬਦਲੀ, "ਬੇ ਜੀ, ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਬਣਾ ਲਾਂ। ਆਂਹਦੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿੱਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਐ।"

"ਬਣਾ ਲੈ, ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪੁੱਛਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਐ!"

"ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਖਾ ਈ ਐ, ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਈ ਹੁੰਦਾ ਐ।"

"ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਐ!" ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਬੋਲ ਪਈ, "ਚਾਚੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਬਿੱਲੂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਹ ਸੇਰ ਦੀ ਇੱਟ ਚੁਕਾ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਐ।"

"ਓਇ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਐ? ਜਿਹੋ ਜੀ ਤੂੰ ਐਂ, ਓਹੋ ਜਿਆ ਤੇਰੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਐ, ਪਿੱਲਾ ਜਿਹਾ। ਉਹ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰੂ, ਹਵਾ ਦੇ ਝੋਕੇ ਨਾਲ ਡਿੱਗਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦੈ।"

ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ, ਮਲਕੀਤੋ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੱਢ ਕੇ ਉਂ ਆਖਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਵਾਲਾ ਪਤੀਲਾ ਲਾਹ ਕੇ ਥੱਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੀ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ, "ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕਪੜਾ ਕਾਹਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਜੇ ਪਤੀਲਾ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ। ਨਾਲੇ ਆਪ ਮੱਚੋਂ, ਨਾਲੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਦੀ ਜਾਹ ਜਾਂਦੀ ਕਰੋ!"

ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠਾ ਧੀਰਾ ਬੋਲਿਆ, "ਅਕਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇ ਜੀ ਖੂਹ ਖਾਲੀ ਪਏ ਐ!"

ਉਸ ਦੀ ਅਟਕ ਅਟਕ ਕੇ ਆਖੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਮੱਚ ਉਠਿਆ।

"ਸਿਆਣੇ ਆਂਹਦੇ ਐ, ਜੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੱਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੰਧ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲੀਏ। ਤੇ ਤੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤਾਂ ਠਾਰਾਂ ਜਣੇ ਬੈਠੇ ਐ! ਜੇ ਭਾਬੀ ਪਤੀਲਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਬੇ ਜੀ 'ਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ, ਫੇਰ?"

ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹਾਸੜ ਫਿਰ ਪੈ ਗਈ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਫੜਾ ਕੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਦਰਸ਼ਣ ਸਿਆਂ, ਭਾਈ ਆਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ। ਕਮਾਈ ਕਰੋ ਦੱਬ ਕੇ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਐਂ! ਕੰਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾਓ। ਉਧਰ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਜਗਰਾਜ ਹੈਗਾ। ਇਧਰ ਤੂੰ ਉੱਠ ਜਾ! ਐਥੋਂ ਮੈਂ ਖੇਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਂਭੂ।" ਧੀਰੇ ਨੇ ਸਿਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਤੇਰਾ ਕੀ ਪਤਾ ਐ, ਕਦੋਂ ਬੀਚਰ ਜਾਵੇ।" ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਵਿਚਦੀ ਆਖਿਆ।

"ਪਾਲ ਨੂੰ ਭਾਈ ਪੜ੍ਹਾਉ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਹੁੰਦੈ।" ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਪਾਲ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾ ਪੋਲੀ ਜਿਹੀ ਥਾਪੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਪਾਲ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਮਿੱਤਰਾ! ਜਿੰਨਾ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇਂ। ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ। ਜਿੰਨੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਐ, ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਕਰ। ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡਾ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦੇਹ। ਲੋਕ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਰਨਗੇ ਬਈ ਫਲਾਣਿਆਂ ਦਾ ਭਰਾ ਐ!"

ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਪਾਲ ਦਾ ਮਨ ਅਨਾਰ ਵਾਂਗ ਖਿੜ ਗਿਆ। ਧੀਰਾ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲਿਆ, "ਪੜ੍ਹੋ! ਜਿੰਨਾ ਇਹਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦੈ। ਸਾਡਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਐ। ਪਰ ਜੇ ਇਹਨੂੰ ਆਖੀਏ, ਆ ਜਾ ਪਾਲ ਛੁੱਟੀ ਆਲੇ ਦਿਨ ਖੇਤ ਕੋਈ ਕੰਮ ਈ ਕਰਾ ਦੇ! ਆਖੂ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ! ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਆਂ। ਇਕ ਇਹਦਾ ਯਾਰ ਐ, ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀਆ! ਉਹ ਤਾਂ ਤਕੜੇ ਘਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ! ਇਹ ਉਹਦੀਆਂ ਰੀਸਾਂ ਕਰਦੈ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਬਿੰਦ ਕੁ ਇੰਜਣ ਕੋਲ ਬਹਿ ਜਾ, ਬਹਿ ਤਾਂ ਗਿਆ, ਝਾਕੀ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡ ਵਲ ਨੂੰ ਈ! ਰਾਮ ਤੋਰੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਕਰੀ ਬੈਠਾ। ਹਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਜਾ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 31 ਉਤੇ)

ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ

ਕਹਾਣੀ

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.)

ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਐਤਵਾਰ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਚਾਹ ਦੀ ਚੁਸਕੀ ਨਾਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਠੰਡੀ ਪੱਛਮੀ ਹਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਗੇਤੀ ਠੰਡ ਨੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਝਾੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

"ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥ ਭਾਈ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਐ.....ਕਿ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧੰਨ ਕੁਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਪੌਣੇ ਇਕ ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ"....ਦੁਬਾਰਾ....

"ਹੈਂ! ਜੋਰਾ ਸਿਉਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ ਈ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਕੋਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ।" ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਨਹੀਂ ਭਾਈ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਐ। ਕਹਿੰਦੇ ਐ ਸਾਡਾ ਕੌਣ ਐ ਇਸ ਦੁਨੀਆ 'ਚ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਅੱਖੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਐ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗੇ। ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ। ਇਕ ਜਿਉਂਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਰਿਹੈ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਕਿਤੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੱਚ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਦੱਸਦਾ ਸੀ- ਪੈਂਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਢੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਵੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣਾ ਅੱਜ ਜਿੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਰਲਾਈ ਸੀ। ਭੈਣ ਨੇ ਇਕੱਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਸਨ। ਯਾਰਾਂ ਬੇਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਸਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣੈ। ਇਕੋ ਸੋਚ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਯਾਰਾਂ ਬੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰੇ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ।

"ਬਾਈ ਜੋਰਾ ਸਿਆਂ, ਜੁੰਡੀ ਦਿਆ ਯਾਰਾ, ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾ ਬਾਈ। ਕੀ ਘਾਟੈ ਤੇਰੇ ਘਰੇ।" ਸੁਖਦੇਵ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਲੋਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਯਾਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾਂ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਅੱਗੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਬਾਬੇ ਅਸੀਂ ਨੀ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਤੈਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਕਨੂੰਡਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਲਮਕ ਜੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਈ।" ਮੇਜਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰੀ ਯਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

"ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਈ ਮਾਰ ਚੱਲਿਐਂ। ਆਪਾਂ ਕੱਠੇ ਖੇਡੇ ਸੀ। ਕੱਠੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟ ਖਾਂਦੇ ਸੀ। ਕੱਠੇ ਬਾਗ 'ਚੋਂ ਅਮਰੂਦ ਚੋਰੀ ਖਾਂਦੇ ਸੀ। ਯਾਰ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।" ਗੇਦਾ ਨਿਹੋਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਓਏ ਕਿਉਂ ਰੋਈ ਜਾਨੇ ਓਂ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਗੇੜਾ ਮਾਰਜਿਆ ਕਰੂੰ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਗੇੜਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਲਾਰਾ ਸਿਰਫ ਲਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਵਰ੍ਹੇ ਗਿੜਦੇ ਗਏ। ਜੋਰੇ ਦੇ ਯਾਰ ਬੇਲੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ, ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਲਹਿਰਾ ਰਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਸਰੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਹੁੰਦੀ। ਭੈਣ ਦੇ ਲਿਖੇ ਖ਼ਤ। ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਦੇ ਲਿਖਵਾਏ ਖ਼ਤ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦਰਦ, ਪੁੱਤ ਦੇ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦਾ ਹੇਰਵਾ ਸਾਫ ਝਲਕਦਾ। ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੀ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਚਾਹਤ। ਭੈਣ ਜਦੋਂ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪੇਕੀਂ ਗੇੜਾ ਮਾਰਨ ਆਈ ਤਾਂ ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਘਰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਉਹ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਗ ਲੈਣ ਬਹਾਨੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ। ਖੇਤ ਦੇ ਕਾਮੇ ਜੱਟ ਬਗੈਰ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਨੂੰ, ਵੱਟਾਂ ਡੌਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਮਕਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮਜਾਲ ਸੀ ਕਦੇ ਘਾਹ ਦੀ ਤਿੜ ਵੀ ਉੱਗ ਆਉਂਦੀ। ਸਾਗ ਤੋੜ ਕੇ ਉਹ ਮੋਟਰ ਵਾਲੇ ਕੋਠੇ ਕੋਲ ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੀਆਂ। ਸ਼ਿੰਦਰ ਤੇ ਜੋਰਾ ਮਾਂ ਨਾਲ ਕਪਾਹ ਚੁਗਦੇ-ਚੁਗਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਟਾਹਲੀ ਹੇਠ ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨਾ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਿਰ ਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

"ਮਾਂ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਐ ਖੇਤ ਦਾ ਦੇਖਲਾ। ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਵੀਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ।" ਸ਼ਿੰਦਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਬੱਸ ਭਾਈ ਉਹਦੀਆਂ ਉਹੀ ਜਾਣੇ।" ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਅਣਚਾਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਾਗ ਰਿੰਨ ਕੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

"ਭਾਈ-ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰਹਿ ਪੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਈ ਐ।" ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਨਾ ਨੁਕਰ ਕਰਦੀ ਸ਼ਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੀ ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿੰਦਰ ਇੰਨਾ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਗਈ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁੰਨੇ ਬਾਬਲ ਘਰੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿੱਤ ਕਾਹਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਹ ਵੇਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਓਵਰ ਟਾਈਮ, ਵਾਧੂ ਸ਼ਿਫ਼ਟਾਂ ਲਾ-ਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੂਬ ਡਾਲਰ ਕਮਾਏ। ਕਿਸ਼ਤਾਂ 'ਤੇ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਡਰਾਈਵਰੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਟਰਾਲੇ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ, ਪਰ ਧਨ ਕੁਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਕੋਹਲੂ ਦੇ ਬੈਲ ਵਾਂਗ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਟਰਾਲਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਭੈਣ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ। ਯਾਰਾਂ-ਬੇਲੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪੈਗਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਇਕ ਪੁਰਜਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹ ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਫ਼ੋਨ ਉੱਪਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੋਰੂ ਪਾਉਣ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ : "ਧਨ ਕੁਰੇ ਚਿੱਤ ਜਾ ਕਾਹਲਾ ਪਈ ਜਾਂਦੈ। ਬਾਪੂ ਬੇਬੇ ਨੀ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਥੇ ਈ ਲੈ ਆਈਏ।"

ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਤੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸੀ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ ਦੋ ਟਰਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਨ। ਇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅੱਜ ਵੀ ਓਵਰ ਟਾਈਮ ਲਗਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਹ ਘਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਬੇ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਤੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਾਰੀ ਪਿੰਡ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬੇਬੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਝਿੜਕਿਆ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਯਤਨ ਲਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਸਾਂ ਦਸ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਇਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੇਬੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪੁੱਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਕਿ ਬੇਬੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿਓ, ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ।

ਬੇਬੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਬਾਪੂ ਵੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਬਾਪੂ ਦੇ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਈ ਚੰਦਾ ਸਿਓਂ ਤੇ ਪਾਲ ਕੁਰ ਕੇਹੀ ਕਿਸਮਤ ਲਿਖਾ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਪੁੱਤ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੰਦਰੇ! ਇੰਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪੁੱਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਹੀ ਮਰ'ਗੇ। ਭਾਈ ਦਸ-ਪੰਦਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਜੇ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹੇਰਵਾ ਨਾ ਮਾਰਦਾ ਤਾਂ। ਕਾਠੀ ਤਕੜੀ ਸੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ। ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਉਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਧਾਹੀਂ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁਕਾਰਦਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਉਹ ਜੋਰੇ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਦੇ ਦੁਸਹਿਰੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਜੋਰੇ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰੇ ਦੀ ਇਸੇ ਜਿੱਦ ਨੇ ਪਿਉ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਵਿਛੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਮੌਤ ਤੱਕ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਭੋਗ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਧਨ ਕੁਰ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸੀਤਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹੈਰੀ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਏ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

"ਧਨ ਕੁਰ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿੱਤ ਜਾ ਨੀ ਲੱਗਦਾ। ਖੋ ਜਿਹੀ ਪੈਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ ਸਾਰਾ ਦਿਨ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ।

"ਐਵੇਂ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕਰੋ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੁਖ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਗੱਭਰੂ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।" ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਦਿਲ ਧਰਾਉਂਦੀ ਕਹਿੰਦੀ।

"ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਕਾਹਦੈ ਬੱਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਐ ਕਦੇ-ਕਦੇ। ਨਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਛੱਡ'ਤੇ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਉਹ ਗੱਭਰੂ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਸ਼ੀਤਲ ਧੀ ਦਾ ਆਹੀ ਸਾਲ ਐ। ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਉਹਨੂੰ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਘਰੇ ਵਿਆਹਾਂਗੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ।

ਸੀਤਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੀ ਜੌਬ ਜੁਆਇੰਨ ਕਰ ਲਈ। ਧਨ ਕੁਰ ਤੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧੀ ਤਾਂ ਪੈਨ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕੋ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀ : "ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਰਸਨਲ ਮਾਮਲਾ ਐ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ।"

ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਰਦੀ ਜਾਪਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸੀਤਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਫਲੈਟ ਲੈ ਲਿਆ। ਧਨ ਕੁਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਫਲੈਟ ਉੱਪਰ ਗਈ ਤਾਂ ਸੀਤਲ ਨੇ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। "ਪਲੀਜ਼! ਮੰਮੀ ਜੀ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਾਈਫ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਨਾ ਦਿਓ।"

"ਹੈਂ ਕੁੜੇ! ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਾਈਫ ਹੋ ਗਈ। ਥੋਡੀ ਖਾਤਰ ਅਸੀਂ ਨਗਰ ਖੇੜਾ, ਮਾਂ ਪਿਓ, ਭੈਣ, ਭਰਾ ਛੱਡ 'ਤੇ।" ਧਨ ਕੁਰ ਇਕੋ ਸਾਹ ਕਹਿ ਗਈ।

"ਮੰਮੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਓ।" ਸੀਤਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਧਨ ਕੁਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਡਿੱਗਦੀ ਢਹਿੰਦੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਰੋਈ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਵੀ ਨਾ ਆਈ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਲਈ ਪੂਰਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ।

"ਚੱਲ ਸੌਂ ਜਾ! ਸਵੇਰੇ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਿੰਨਤ ਕਰਕੇ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸਾ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਤਲ ਦੀ ਫਲੈਟ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸੀਤਲ ਦੇ ਬੈਂਕ ਗਏ। ਪਰ ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਈ ਐ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖੜਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਿਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਣ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਆਮ ਘਟਨਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਧਨ ਕੁਰ ਘਰ ਹੀ ਸੀ। ਸੀਤਲ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਿੱਤਰ ਫਰੈਂਡ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸੀਤਲ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਵੈਣ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ੀਤਲ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਆਪਾ ਸਮਝਾਂਗੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਪੁੱਤ ਹੀ ਹੈ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਜਿਨਾ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਉਨਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲੀ।

ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦਾ ਲੱਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹੈਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਸਨ। ਉਹ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਹੈਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰੇਗਾ।

ਸੀਤਲ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਹੈਰੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਹੈਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਹੈਰੀ ਦੇ ਬੈੱਡ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਜਿਹੇ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁੜੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੈਰੀ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਉਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ : "ਮੌਮ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬੈੱਡਰੂਮ ਕਿਉਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਨਾਲੇ ਇਹ ਹੈਰੋਇਨ ਐ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੋ।"

"ਪੁੱਤ ਅਸੀਂ ਥੋਡੇ ਖਾਤਰ ਮਰ'ਗੇ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦੇ", ਧਨ ਕੁਰ ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਨੋ ਮੌਮ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸੀਤਲ ਸਿਸਟਰ ਦੀ ਲਾਈਫ ਤੁਸੀਂ ਡਿਸਟਰਬ ਕੀਤੀ ਐ। ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰੇ ਓ।" ਹੈਰੀ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਤੋਂ ਬੇਬਾਕ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਪੁੱਤ ਥੋਡੇ ਲਈ ਥੋਡਾ ਡੈਡੀ ਤੇ ਮੈਂ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਸਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਤਲ ਡੋਬਾ ਦੇ ਗੀ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਚਾਲੇ ਵੀ ਵਿਗੜਗੇ।" ਧਨ ਕੁਰ ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਮੌਮ ਐਵੇਂ ਡੀਬੇਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਲਾਈਫ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੇਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਨੀ ਆਪਣੀ ਲਾਈਫ ਐਂਦਾਂ ਵੇਸਟ ਕਰਨੀ। ਮੈਂ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਆਂ। ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਂ।" ਹੈਰੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਆਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਹੈਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ।

"ਡੈਡ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਸਾਂਭੋ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲਾਈਫ ਖ਼ੁਦ ਚੁਣਾਂਗਾ। ਸਮਝ ਲਵੋ ਹੈਰੀ ਮਰ ਗਿਆ ਐ।" ਹੈਰੀ ਨੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਹੇਰ-ਫੇਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਪਰ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

"ਚੰਗਾ ਭਾਈ ਥੋਡੀ ਮਰਜ਼ੀ। ਬੁੱਢੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਹੱਡ ਗਾਲ ਰਹੇ ਓ।" ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਘਰ ਵਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੁੜ-ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਧਨ ਕੁਰ! ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ।" ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

"ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦੈ। ਏਸ ਔਲਾਦ ਨੇ ਤਾਂ ਲੱਕ ਤੋੜਤਾ, ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਇਸ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਆਏ ਸੀ। ਕੀ ਐ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕੋਲ। ਨਾ ਪੁੱਤ ਨਾ ਧੀ।" ਧਨ ਕੁਰ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ। ਚਲੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਖਾਤਰ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਮਾਪੇ ਛੱਡੇ, ਯਾਰ ਦੋਸਤ ਛੱਡੇ, ਆਪਣਾ ਖ਼ੂਨ ਛੱਡਿਆ, ਜਨਮ ਭੋਇੰ ਛੱਡੀ। ਅੱਜ ਇਹੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਰ'ਗੇ।" ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਸੀ,

ਜਿਵੇਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

"ਮੈਂ ਨੀ ਰਹਿਣਾ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਧੀ ਖੋਹ ਲਏ। ਅੱਗ ਲੱਗੇ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ।" ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਏਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵੱਖਰੈ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਜੰਮਦੇ ਈ ਅੱਡ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਐ। ਜਿਹੜੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਹੱਡ ਗਾਲਤੇ ਉਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਹੁੰਦੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਕਰਦੇ ਨਗਰ ਖੇੜੇ ਦੀ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੱਠ-ਬਾਹਟ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਪਰੋਂ ਥਲੀ ਲੱਗੇ ਝਟਕਿਆਂ ਨੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਲਕ ਤੇ ਨਗਰ ਖੇੜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਯਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਰੰਗ, ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਉਹਦਾ ਬਾਪੂ ਉਹਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ। ਧਨ ਕੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਸੁੱਟਦਾ-ਸੁੱਟਦਾ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆਇਆ, ਆ ਕੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਧਨ ਧਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਵੀਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਤੋਂ ਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਰੇ ਸਮਝ ਲੋ ਕਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਰੀ ਦਾ ਨਸ਼ਈ ਹੋਣਾ। ਅਵਾਰਾ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਚਿੱਤ ਕਾਹਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੋਂ ਔਲਾਦ ਦੀ ਦੂਰੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਸੀਤਲ ਵੀ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਗੋਰੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ। ਕਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਹ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਹੁਣ ਕਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਹੇਰਵਾ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਝੂਲਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਉਹ ਠੰਡੀਆਂ ਸੀਤ ਰਾਤਾਂ ਜਦੋਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਣਕ ਨੂੰ ਮੋਘੇ ਦੀ ਵਾਰੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਜਾਂਦਾ। ਜੋਬਨ ਮੱਤੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਧੂਈਂ ਪਾ ਕੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ। ਕਿੰਨੇ ਵਧੀਆ ਸਨ ਉਹ ਦਿਨ।

ਨਾ ਫ਼ਿਕਰ ਨਾ ਫਾਕਾ। ਕਦੇ ਥਕਾਵਟ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਮੱਘਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿੰਨੀ-ਮਿੰਨੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਚੁਗਾਵੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਚਾਹ ਧਰਦਾ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਕਾਮੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਹੋਕਰਾ ਮਾਰਦਾ। ਪੁੱਤ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਹੋਕਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਕਿੰਨਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸੀ ਉਹ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਕਚਹਿਰੀ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੱਢਾ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਨੁਕਰ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਚੱਢੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿੰਨਾ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਬਾਪੂ ਚੰਦਾ ਸਿਓਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ। ਕਿੰਨਾ ਰੋਇਆ ਸੀ ਬਾਪੂ ਚੰਦਾ ਸਿਓਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਅੱਗੇ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਤੇ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਕ ਨਾ ਮੰਨੀ।

"ਜੋਰਿਆ ਕੀ ਨੀ ਭਾਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ। ਸਤਾਰਾਂ ਕਿਲੇ ਭੋਏਂ ਦੇ ਐ। ਕੀ ਬੁੜਿਆ ਪਿਐ ਭਾਈ ਵਲੈਤ ਕੰਨੀਓਂ। ਆਪਣੀ ਪੈਲੀ ਸਾਂਭ ਹੁਣ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਕਰਦੇ ਬੱਸ।" ਬਾਪੂ ਨੇ ਤਰਲੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ।

"ਬਾਪੂ ਥੋਡਾ ਸਮਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐ। ਨਾਲੇ ਇਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਐ। ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਵਰ ਜਾਏਗਾ।" ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ।

ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਬੇਬੇ-ਬਾਪੂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਤਲ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਪੂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਹੰਝੂ, ਬੇਬੇ ਦੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਤੇ ਭੈਣ ਦੀਆਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ ਕੈਨੇਡਾ ਖਿੱਚ ਲੈ ਆਈ।

"ਧਨ ਕੁਰ ਮੈਂ ਨੀ ਰਹਿਣਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ। ਜਿਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਪਹਿਚਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਗੀ। ਮੈਂ ਨੀ ਰੋਲਣੇ ਆਪਣੇ ਹੱਡ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ 'ਚ। ਚੱਲ ਪਿੰਡ ਚੱਲੀਏ।" ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ...ਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਯਾਰ ਬੇਲੀ ਸੁਖਦੇਵ, ਮੇਜਰ ਤੇ ਗੇਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆ-ਆ ਮਿਲੇ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਵਕੜੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ-ਲੈ ਧਾਹੀਂ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ।

"ਹੋਰ ਸੁਣਾ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਹਾਲ।" ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ।

"ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ ਭਰਾਵੋ। ਜੇ ਲੋਕ ਲੱਜਿਆ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਧਿਓਂ ਵਧ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨੇ।" ਉਹ ਨਜ਼ਿਜਕ ਕਹਿੰਦਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਮਿਲਣ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਭੇਜ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। "ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ।" ਉਸ ਨੇ ਧਨ ਕੁਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

"ਅਰਦਾਸ! ਅਰਦਾਸ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸੁਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਨੀ। ਕਰਵਾ ਦੇ।" ਸ਼ਿੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ।

"ਨਹੀਂ ਭਾਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਐ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਮਰ ਜਾਂਦੈ। ਉਹ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ।" ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਤੋਂ ਇਕ ਭਾਰੀ ਪੱਥਰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

"ਕੀ ਹੋ ਗਿਐ ਬਾਈ ਤੈਨੂੰ। ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਐਂ ਤੂੰ।" ਭੈਣ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੂਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਹਾਂ-ਹਾਂ ਮੈਂ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆਂ ਭੈਣ। ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਖ਼ੂਨ ਮੇਰੀ ਧੀ ਸੀਤਲ ਤੇ ਪੁੱਤ ਹੈਰੀ ਮਰ ਗਏ ਨੇ। ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਰਹਿ ਗਿਐ। ਮੈਂ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਆਪਣੀ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਐ ਭਾਈ।" ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

"ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਈ ਆਪਣੀ ਹਿੰਦ ਪਗਾਉਂਦਾ ਰਿਹੈਂ। ਚੱਲ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਲੈ।" ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਉਸਦੇ ਜ਼ਿੱਦੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ।

....ਤੇ ਅੱਜ ਆਏ ਇਸ ਹੋਕੇ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਦੇ ਬਿਖਰਣ ਦੀ ਝਲਕ ਆ ਗਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨਵੇਂ ਲਾੜ੍ਹੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਠਾਠ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਬੈਠਿਆ।

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਉਠ ਜਾ, ਮੈਂ ਆਪੇ ਕਰ ਲੂੰ।

"ਕੁਪੱਤੇ ਦੇ ਢਾਈ ਪਰੋਸੇ।" ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਥਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਂਜਣ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਕੋਲ ਬਹਿੰਦੀ ਬੋਲੀ, "ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ ਤੇਰੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਦਾ।"

"ਤੂੰ ਇਹਨੂੰ ਬੱਤੀ ਸੀਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਗਲ ਪਾ-ਮੈਂ ਇਹ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਂ! ਏਨਾ ਵੀ ਨ੍ਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ! ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੌ ਸੌ ਗੱਲ ਆਖ ਦੇਈ ਦੀ ਐ। ਬੇ ਜੀ ਨ੍ਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ। ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਭਾਬੀ, ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਲਾਗ ਡਾਟ ਐ।"

"ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਝਾੜ ਕੇ ਬਿਠਾ ਦਿੰਨੈਂ।"

"ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਭਾਬੀ ਮੇਰੇ ਪੱਖ ਦੀ ਕਦੇ ਗੱਲ ਨੀ ਕੀਤੀ। ਚਲ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਸੋਹਣਾ ਐ! ਕੂੰਨਾ ਐ। ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਮੀਸਣਾ! ਗੌਂ ਦਾ ਮਾਰਾ ਬੋਲਦਾ ਨ੍ਹੀਂ।"

"ਤੇਰੇ ਪੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕੀ ਕਰੂ? ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ, ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਭਾਂਡੇ ਖਲਾਰ ਦਿੰਨਾਂ! ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਈ ਕੀ ਆਂ? ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਝਾੜ ਦਿੰਨਾ। ਇਹਨੂੰ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਫੜਾਈਏ, ਖਾ ਲੈਂਦੈ। ਤੇਰੇ ਵਾਂਗੂ ਨ੍ਹੀਂ, ਘਿਉ ਭੋਰਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਥਾਲ ਵਗਾਹ ਵਗਾਹ ਮਾਰਦੈਂ।"

"ਇਹ ਤਾਂ ਆਪੇ ਈ ਕੂੰਨਾ ਐ! ਕੰਮ ਨ੍ਹੀਂ ਕਾਰ ਨ੍ਹੀਂ, ਬੀਬੀ ਘਰ ਮੁਖਤਿਆਰ।" ਫੇਰ ਜੁੱਤੀ ਪਾ ਕੇ ਘਸੀਟਦਾ ਉਠ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ, "ਜੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਬਦਸ਼ਕਲ ਆਂ! ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੂਰ ਪਰੇ ਕਰੋ। ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਦਾ ਇਨਸਾਫ ਐ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਸਾਲੀ ਕਿਸਮਤ ਈ ਮਾੜੀ ਐ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਘੁਲ ਕੇ ਵੀ ਆਹ ਪਰੋਸੇ ਮਿਲਦੇ ਐ!" ਉਹ ਬੋਲਦਾ ਬੋਲਦਾ ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਪੈਣ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸਵੇਰੇ ਸਾਝਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਹਰਪਾਲ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਜਾਣ ਲਈ ਦਰਿਆ ਵਲ ਭੌਂਵਿਆ, ਰਾਣੋਂ ਬਾਹਰ ਰੂੜੀ ਤੇ ਟੋਕਰਾ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਪੈਰ ਮਲਿਆ, ਉਸ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਨਾ ਤੁਰਨ ਵਾਂਗ ਪੈਰ ਪੁੱਟਿਆ, ਪਰ ਰਾਣੋਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਛੂਟ ਵੱਟ ਕੇ ਲੰਘ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਵੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਰਾਣੀ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਲ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਨਾ। ਪਲ ਝੱਟ ਉਹ ਤੇਜ ਕਦਮੀਂ ਜਾਂਦੀ ਰਾਣੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਲ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਡੂੰਘਾ ਸਾਹ ਭਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਉਲਾਂਘ ਪੁੱਟੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਹੂ ਸੂਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ, "ਰਾਣੀ ਇਉਂ ਅਕੜੇਵੇਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਲੰਘ ਗਈ, ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਇਉਂ ਕੀਤਾ। ਗੱਲ ਕੀ ਹੋਈ?" ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਉਸ ਬੰਨ੍ਹ ਵਾਲੀ ਕਿੱਕਰ ਤੋਂ ਕੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਦਾਤਣ ਤੋੜੀ, ਦਾਤਣ ਉਪਰੋਂ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੰਡੇ ਲਾਹੁੰਦਾ ਵੀ ਉਹ ਰਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚੀ ਗਿਆ।

ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਵੇਖਿਆ, ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਵਿਹੜਾ ਸੰਬਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਦਾਤਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਐਵੇਂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਉਹ ਕਾਲਿਜ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਪੱਗ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੂਣੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਰਾਣੀ ਦਿਸੀ, ਮਨ ਖਿੜ ਉਠਿਆ। ਪਰ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸਰਸਰੀ ਝਾਕ ਕੇ ਦੂਜੀ ਬਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਚੁੱਕੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਦੋ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਰਾਣੀ ਭੈਣ ਬਣ ਕੇ ਪੂਣੀਂ ਕਰਾਈਂ!" ਅੰਦਰਲੀ ਝਿੜਕਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਰਾਣੀ ਵਲ ਕੀਤੇ ਲੜ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਦੀ ਹਰਕਤ ਮੱਠੀ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਲ ਇਕ ਪਲ ਦੇਖਿਆ, ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਲੜ ਫੜ ਲਿਆ। ਪਾਲ ਨੇ ਪੱਗ ਖਿੱਚੀ, ਰਾਣੀ ਦਾ ਪੈਰ ਉਖੜ ਗਿਆ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਰਤਾ ਕੁ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਸ਼ਕਾਈ। ਪਰ ਰਾਣੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਲੜ ਕਸ ਕੇ ਫੜੀ ਖੜੀ ਰਹੀ, ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੱਗ ਦੋਬਾਰਾ ਖਿੱਚੀ।

"ਕੀ ਗੱਲ ਰਾਣੋਂ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਪਾਈ ਐ?" ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਰਾਣੀ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਵਾਂਗ ਅਹਿਲ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੀਟੀ ਖਲੋਤੀ ਸੀ, ਫੇਰ ਪੱਗ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲਿਆ, "ਮੈਂ ਸੁਣਿਆਂ ਰਾਣੋਂ ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਥੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਐਂ?"

ਉਸਨੇ ਇਕ ਦਮ ਹਰਪਾਲ ਦੇ ਸੁਨੱਖੇ ਤੇ ਧੋਤੇ ਸੰਵਾਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਅੱਖਾਂ ਡੁੱਬ-ਡੁਬਾਈਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

"ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਦੇ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ?"

ਐਤਕੀਂ ਰਾਣੀ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵਲ ਭਰਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸੁੱਟੀਆਂ, ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ ਚੌਂਤੇ ਵਲ ਹੋ ਗਈ। ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਲਾਬੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀ।

"ਭਾਬੀ, ਮਾਸੀ ਕਿੱਥੇ ਐ?"

"ਮਾਸੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਬੁੱਟਰਾਂ ਦੇ ਗਈ ਐ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸੋਂ ਮੁੜਿਆ। ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸੀ।

"ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਊਂ ਪੁੱਛਿਆ।"

"ਭੈਣੇਂ ਸਾਡੇ ਗੋਚਰਾ ਕੰਮ ਐ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿੰਨੇ ਆਂ।"

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਨਾੜੂਏ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਸਵਾਸ ਤੱਕ ਨਿਭਦੈ ਮਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

● ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ ●

ਸਵੇਰੇ ਉਠਦੇ ਸਾਰ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਮਾਂ ਹੱਥ ਅੱਡ ਕੇ ਇਹ ਬੋਲ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢਦੀ "ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ!" ਉਠ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਕਰਦੀ ਉਹ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ- "ਸਮ-ਸੁਣੋ ਸਹੇਲੀਓ ਮੇਰੀਓ ਨੀ ਸਤਿਸੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਇਓ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਤਾਂ ਵਾੜ ਹੈ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ, ਰਸਤਾ ਭੁੱਲ ਕੇ ਔਝੜੇ ਨਾ ਮੂਲ ਜਾਇਓ।" ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਭਜਨ ਗਾਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਰ-ਬਣਤਰ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ 'ਚ ਹੁਣ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਕਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਭਜਨ ਦੇ ਬੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ..."ਵੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਾਵਰੀ ਹੋ ਗਈ ਆਂ, ਵੇ ਜਿੰਦ ਮੁੱਕ ਗਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰੀਆਂ ਨਾ ਗਈਆਂ।"

ਮੇਰੀ ਮੈਥੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਚਟਪਟਾ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਂਜ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਬਣੇ ਵਧੀਆ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਮਾਂ ਅੱਗੇ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, "ਵੇਖ ਪਰਾਈ ਚੋਪੜੀ ਨਾ ਤਰਸਾਈਏ ਜੀ। ਰੁੱਖੀ ਸੁੱਕੀ ਖਾ ਕੇ ਠੰਡਾ ਪਾਣੀ ਪੀ।"

ਅਸੀਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਧੀਆ ਸ਼ੈਅ, ਵਸਤ, ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਘਰ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਬੜੇ ਹਸਰਤ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, "ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੱਚੇ ਢੋਤੇ ਢਾਅ ਦੇਣੇ ਐ?" ਏਦਾਂ ਨੀਤ ਨਹੀ ਮਾੜੀ ਕਰੀਦੀ।" ਜੇ ਸਾਥੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਜ ਕੋਸਣ ਲਗਦੀ, "ਮੂਰਖ ਨਾ ਮਰੇ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਮਰੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜੰਮ ਧਰੇ।" ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਥਾਵੇਂ-ਕੁਥਾਵੇਂ ਬਹਿ-ਖੜੋ ਕੇ ਕੰਘੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। "ਇਕ ਥਾਂ ਬਹਿ ਕੇ ਵਾਲ ਵਾਹਿਆ ਕਰੋ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖਿਲਰਨਗੇ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ 'ਚ ਡਿਗਦੇ ਫਿਰਨਗੇ।" ਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦੀ, "ਪਤੈ ਥੋਨੂੰ, ਜੀਹਦੇ ਵਾਲ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡਦੇ ਹੋਣ, ਉਹਦੀ ਅਕਲ ਉੱਡੀ ਫਿਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ?" ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਉਜ਼ਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਕਦੇ ਵਿਹੜੇ ਜਾਂ ਲਾਂਘੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ-ਵੜਦਿਆਂ ਬਹੁਕਰ ਬੁਹਾਰੀ ਨੂੰ ਪੈਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, "ਕੁੜੇ, ਇਹਨੂੰ ਪੈਰ ਨਾ ਲਾਓ, ਇਹ ਤਾਂ ਲੱਛਮੀ ਐ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ

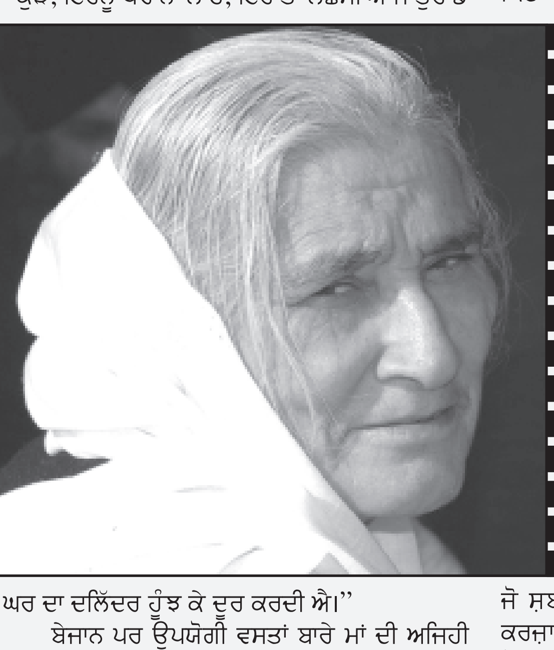

ਘਰ ਦਾ ਦਲਿੱਦਰ ਹੂੰਝ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਐ।"

ਬੇਜਾਨ ਪਰ ਉਪਯੋਗੀ ਵਸਤਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਗੱਲ ਦਾ ਮਰਮ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਆਸਥਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਹਣੀ ਤੇ ਸੁੱਚਜੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤ ਜੇ ਲੱਛਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਸੰਵਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਜੇ ਕਦੇ ਮਾਂ ਕਿਤੇ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਸਾਹ ਲੈਣ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਗੋਡਿਆਂ ਉਤੇ ਹੱਥ ਧਰਦੀ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉੱਠ ਖੜੋਂਦੀ, "ਉਠ ਵੇ ਮਨਾਂ ਬਗਾਨਿਆਂ ਧਨਾ।" ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਮਾਂ ਦੇ ਗੋਡੇ-ਮੋਢੇ ਪਲੋਸਦੀਆਂ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਪੁੱਛਦੀਆਂ, "ਕਿਉਂ ਬੀਬੀ, ਮਨ ਬਗਾਨਾ ਧਨ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੈ?" ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਆਖ ਛੱਡਦੀ, "ਅਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿਆਣੀਆਂ, ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਵੋਂਗੀਆਂ ਤਾਂ ਆਪੇ ਸਮਝ ਜਾਉਂਗੀਆਂ।"...ਹੁਣ ਸੱਠਾਂ ਦੀ ਵਰੇਸ ਟੱਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦੇ ਗੋਡੇ ਦੁਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਵੀ ਅਕਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਠਣ ਲੱਗੀ ਕਹਾਂ, "ਉਠ ਵੇ ਮਨਾ...."

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੀ ਇਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲਣ ਦੀ, ਅਰਥਾਤ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, "ਮੰਗਣ ਗਿਆ ਸੋ ਮਰ ਗਿਆ, ਮੰਗਣ ਮੂਲ ਨਾ ਜਾਹ!"

ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵਿਚ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ, ਫਾਇਨੈਂਸ ਕਰਾਉਣਾ, ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣਾ ਆਦਿ। ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਮੰਗਣ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਮਝਾਈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਕਾਰਡ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ, ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. 'ਲੋਨਜ਼' ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਗਈ, "ਕੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਗਲਤ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ?" "ਮੰਗਣ ਮੂਲ ਨਾ ਜਾਹ?" ਮਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, "ਖਾਂਦਿਆਂ ਤਾਂ ਖੂਹ ਵੀ ਨਿਖੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਨੇ" ਤੇ ਕਦੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣਾ ਕੀ ਇੰਜ ਸਿਰਫ ਖਾਣ-ਖਰਚਣ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਬਹਾਂਗੇ?.... ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸੰਜਮ ਤੇ ਸੰਕੋਚ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਲੜਖੜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਰਿਧੀ ਦਾ ਦਮ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਭੁਕਾਨੇ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਕਥਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ, "ਮੰਗਣ ਗਿਆ ਸੋ ਮਰ ਗਿਆ...."

ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਉਤੇ ਹੰਢਾ ਕੇ ਵੀ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਪੈਰ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਵੱਜਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਦੁਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਏ ਨੀ ਮਾਂ! ਹਾਏ..ਅੰਮੜੀਏ! ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾ ਕੇ ਸਾਵੇਂ ਹੋ ਜਾਈਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਬਾਲ-ਵਰੇਸ ਦੀ ਉਮਰੇ ਦੀ ਹਯਾਤੀ ਦੀ ਲੀਹ ਟੱਪ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹੋ ਮਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੀ ਦਰਦ-ਨਿਵਾਰਕ ਅਤੇ 'ਸ਼ਾਕ ਐਬਜ਼ਾਰਬਰ' ਹੋ ਕੇ ਬਹੁੜਦੀ ਹੈ।

ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾੜੂਏ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਸਵਾਸ ਲੈਣ ਤਕ ਨਾਲ ਨਿਭਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਸਚਮੁਚ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਮਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਮਾਂ ਆਪ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ।

ਕਮਲਿਆਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ-3

ਰੰਗ-ਬੇਰੰਗ

ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਲਿਆਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਛਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ। ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਦਾ ਲੇਖ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਇਸ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ

ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਚਪਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨਾ ਅਕਸਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ।

ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਜਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹ ਵਿਚੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਮਨਿੰਦਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਫੋਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੁੱਸੇ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ 1970ਵਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਂ ਦੋ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਪੰਜ-ਛੇ ਮੁੰਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੁਗਰਾਫੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਧਰੇ ਕੱਦ ਦਾ ਗੁਰਦੀਪ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਵਾਲਾ ਸੇਖੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਂ, ਉਂਜ ਹੀ ਸ਼ੁਗਲ ਵਜੋਂ। ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਬੜੀ ਧਾਂਕ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਕੱਢਵੀਂ ਜੁੱਤੀ ਪਾਈ, ਪੂਰੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਉਹ ਤੁਰਦੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਜਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰ ਜਾਏ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਮਾਰਕਿਟ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ। ਗੁਰਦੀਪ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ ਜਿਵੇਂ ਨਿਆਣਾ ਮੋਢੇ ਲਾਈਦਾ ਐ।' ਪਲ ਕੁ ਤਾਂ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਪਰ ਗੁਰਦੀਪ ਆਪ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਗੋਦੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰਦੀਪ ਬੋਲਿਆ, 'ਮੰਮੀ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਚਾਕਲੇਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਦਿੰਦੇ।' ਉਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤ 'ਤੇ ਹੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀਆਂ।

ਐਮ ਏ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਦੋ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਇਸ ਬਲਾਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਵਰਗੀ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਡਰਾਮਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡਾਂਡੇ ਮੀਂਡੇ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਜਾਣ-ਆਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਰਾਸਤਾ ਹੋਰ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਸੀ, 'ਮਾਲ ਓ...' ਉਧਰੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਨੰਬਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਤੱਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇਸੇ ਸੁਰ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਮਾਲ ਓ...।' ਬਸ ਫਿਰ ਤੇ ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇਣੀ, 'ਮਾਲ ਓ...' ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣੀਆਂ, 'ਮਾਲ ਓ...', 'ਮਾਲ ਓ...'। ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਗਾਰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਦੇ ਹਨ। ਗਾਰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਹੋਸਟਲ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਾ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਮ ਬੋਲੇ, 'ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਾਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਿਉਂ, ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ?' ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਉਧਰ ਦੀ ਨਾ ਲੰਘੀਆਂ। ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਨਾ ਆਏ। ਪਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਦਾ ਦਿਖਿਆ ਉਹੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ, 'ਮਾਲ ਓ...', 'ਮਾਲ ਓ...'।

ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਇਕ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਵਾਰਡਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਗੈਸ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਲੋਹ ਅਤੇ ਕੋਲਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਉਤੇ ਪੱਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਰੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਵਾਹ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਜਿਹੜੀ ਮੁੰਡੇ ਝਾੜ ਝਾੜ ਕੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਂਦੇ। ਸਬਜ਼ੀ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ। ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਤਣ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਕੰਟੀਨ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁਛਿਆ, 'ਕਿਉਂ ਬਈ ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ?'

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਇਕ ਦਮ ਬੋਲਿਆ, 'ਡਾ. ਸਾਬ੍ਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ।'

'ਦੱਸੋ' ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ।

ਜਸਵੀਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਇਕ ਤੇ ਜੀ ਮੈਸ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵਿਚ ਫੁਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਬਹੁਤ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਲ 'ਚ ਕਿੰਨੀ ਸੁਆਹ ਸਾਨੂੰ ਖੁਆ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।' ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਛੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ, ਗੋਭੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ, ਫਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ ਤੇ ਮੀਟ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ...।

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਹਾਂ ਬਈ, ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਫੁਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਆਹ ਬੜੀ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ 'ਚ ਆਲੂ ਬਹੁਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਨੀਰ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਪਾਲਕ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਮਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਗੋਭੀ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਫਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਛੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਬੈਂਗਣਾਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਮੀਟ ਵਿਚ ਆਲੂ ਤੇ ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ...।'

ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਹੱਸ ਪਏ ਪਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਫਾਈ ਦਿੱਤੀ, 'ਹਾਂ ਜੀ, ਹੁਣ ਦਮ ਆਲੂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਲੂਆਂ 'ਚ ਆਲੂ ਹੀ ਪੈਣੇ ਹੋਏ।'

ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦਮ ਆਲੂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨੀ ਦੀ ਪਲੇਟ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਆਲੂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੋਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਸਾਲਾ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾਲ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਹੋਰ ਆਲੂ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਸੀ ਦਮ ਆਲੂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ।

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਫਿਰ ਬੋਲੇ, 'ਨਹੀਂ ਬਈ, ਆਲੂ ਘੱਟ ਪਾਇਆ ਕਰੋ ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ।'

ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ ਏ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਗਲਪ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਜੀਦਾ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਮੌਜ ਆਈ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਠੱਠਾ ਵੀ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟੋਕਿਆ। ਓਗਲੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਹਰਚਰਨ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਡਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, 'ਡਾਕਟਰ ਸਾਬ੍ਹ ਕੌਣ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੇ।'

ਡਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਹਰਚਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਹਾਂ ਬੀਬਾ ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਜੱਟ ਦੇ ਵਿਆਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤੇਰੇ ਟੋਕਰਾ ਗੋਹੇ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਡ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ।'

ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੱਸ ਪਏ। ਡਾ. ਕੇਸਰ ਫਿਰ ਬੋਲੇ, 'ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਜਫਰ ਜਾਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਗਣ ਨੂੰ ਵੀ ਚੀਨੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਮਿਲਦੈ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।'

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੱਚੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਨਾ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਭੁੱਲਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟੋਕਿਆ ਹੀ।

ਐਮ ਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਮ ਫਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਖੰਡ ਅਖੌਤੀ ਰਿਸਰਚ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸਾਂ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਦਾ ਗੇੜਾ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ ਛਪਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਦਾ ਕੋਰਸ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਟੀਨ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ-ਸਰੀਤਾ ਭੋਗਲ। ਮਸੀਂ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਗਿਆਰਾਂ ਇੰਚ। ਗੋਭਲੀ ਜਿਹੀ, ਇਕ ਗੁੱਡੀ ਲੱਗਦੀ। ਸਬੱਬੀਂ ਅਸੀਂ ਦੋ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ 'ਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਚਾਹ ਪੀਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਭਾਗ ਜਾਣ ਲਈ ਸਕੂਟਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਅੱਗਿਓਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਆਖਿਆ, 'ਓਏ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਨੂੰ ਗੰਢ ਜਿਹੀ ਨੂੰ ਲਈ ਫਿਰਦਾਂ?'' ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿ ਪਾਉਂਦਾ, ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਮੈਂ ਜੇ ਮੁੜ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖ ਲਿਆ ਤਾਂ ਤੱਤੀ ਤੱਤੀ ਚਾਹ ਤੇਰੇ ਸਿਰ 'ਚ ਪਾ ਦੇਣੀ ਆ।' ਮੈਂ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਸਫਾਈਆਂ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਚਾ ਮੇਰਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਦਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਸੋਚਦਾਂ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾ।

ਚਾਚਾ ਗੁਲਾਟੀ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਸੂਤਰਧਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਰ ਸਹੀ।

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਘਰੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

1761 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਉਬੇਦ ਖਾਂ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੁਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਕੌਮ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸਿੱਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਅੰਕਿਤ ਸੀ :

'ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ' ਨੁਸਰਤ ਬੇਦ ਰੰਗ, ਯਾਫਤ ਅਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ।'

1762 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਛੇਵਾਂ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨੇੜੇ ਕੁੱਪ ਅਸਥਾਨ ਕੋਲ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚਕਾਰ ਘਮਸਾਣ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ 25,000-30,000 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਉਪਰ 22 ਫੱਟ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 1764 ਈ. ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਜ਼ਾਲਿਮ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਿਚੋਂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਏ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਣਵਾਇਆ। 1765-66 ਵਿਚ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਹੋਈ।

ਅਬਦਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪੰਨੂਆਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਨੇ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਹਿਣੇ ਕਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਖਾਲਸਾ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਮੋੜਦਾ, ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ।

1777 ਈਸਵੀ ਨੂੰ. ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਧੀਰ-ਮਲੀਏ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ. ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉਪਰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀਰ ਮਲੀਏ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫੂਲਕੀਆ ਮਿਸਲ ਜੋ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦੂਹਰੀ ਨੀਤੀ ਉਪਰ ਰਹੀ। ਕਦੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਹਕੂਮਤ ਦਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਕਈ ਵੇਰ ਫੂਲਕੀਆ ਮਿਸਲ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ।

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਔਕੜ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਦਬ ਅਤੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਔਕੜ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪੰਥ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ 1783 ਈ. ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਛਾਉਣੀ ਪਾਈ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕੋਰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੂਜਾ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸੀ। 11 ਮਾਰਚ 1783 ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਉਪਰ ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨੇ-ਆਮ ਵਿਚ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਾਰਨ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਤਖ਼ਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਕੇ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ। ਅੰਤ 20 ਅਕਤੂਬਰ 1783 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਨਗਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਗਏ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਿਆ। ਇਸ ਘੋਰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਹੋ ਕੇ ਉਭਰੇ।

ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ, ਨਿਡਰਤਾ, ਅਡੋਲਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਦਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ।

1749 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ। 1761 ਈ. ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਮਰਹਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ-ਧਨ ਅਤੇ 2200 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਖਾਂ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ, ਮੀਰ ਮੰਨੂ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ, ਅਦੀਨ ਬੇਗ, ਸਲਾਬਤ ਖਾਂ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਾੜਵੀ ਅਤੇ ਨਾਪਾਕ ਲੁਟੇਰਾ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਦਸ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਦਿੱਲੀ ਹਰਾਇਆ, ਮਰਾਠਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਦਰਿੰਦੇ ਨੂੰ ਭਾਜੜਾਂ ਪਾਈਆਂ। 40 ਸਾਲ ਕੌਮ ਦੀ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਖੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਝੁਕਾਈ, ਕਾਬਲ ਨਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗੜਾ, ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਮੁਲਤਾਨ, ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਅਟਕ ਤਕ ਹਕੂਮਤ ਕੀਤੀ। ਆਪਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਜੀਂਦ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ, ਜੰਮੂ, ਕਾਂਗੜਾ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਨਾਲਾਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਕੁੰਜਪੁਰ ਅਤੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਨਵਾਬ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਦਾਦ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੁੱਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤਕ ਭੁਲਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1985 ਵਿਚ ਇਸ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰਸਟ ਫਾਰ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਲਚਰ ਹੈਰੀਟੇਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਧ ਅਤੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਭਣਾ ਹਾਲੇ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੇਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੀ ਡੇਢ ਕੁ ਸਦੀ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਇਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹੱਬਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੌਮ ਵੀ ਜਿਊਂਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ।

ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਘਾ ਹੈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਰਾਨ ਦਾ

ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਬਾਬਤ ਵਧੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਇਕ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਮਾਰਚ, ਅਪਰੈਲ ਤੇ ਮਈ 2008, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਰਾਨ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਦਿੱਕਤ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਸੈਰਗਾਹ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਇਰਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਮਿਲਣ, ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਜਾਂਦਾ। ਨਾਚ ਅਤੇ ਗਾਣਿਆਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਰਾਨਣਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਜਦੀਆਂ, ਇਹ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਏਨੀ ਕੁ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਏਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿਤੇ ਕੇਵਲ ਫਾਰਸੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਕੇ ਚਲੇ ਵੀ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਹੜਾ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਖ਼ਤਮ। ਉਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਪੜਤਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਇਕ ਬੱਚਾ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੈ ਵੀ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਉਸਨੇ ਇਰਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਉਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ, ਇਕ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ। ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 500 ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ ਦੋ ਕੁ ਸੌ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਏਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਉਥੇ ਉਚ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਖ਼ਤ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਧੀਕ ਉਥੇ ਹੀ ਵਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੇਵਲ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਸਿੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਨੇ ਕੁ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਣ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਔਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੁਹੱਪਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼, ਪਤਲੀਆਂ, ਲੰਮੀਆਂ, ਉਹ ਗੋਰੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਗੁਲਾਬੀ ਹਨ। ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਦਾ ਗੋਰਾ ਰੰਗ ਸੁਹਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਜਿਹੜਾ ਯੂਰਪੀ ਗੋਰਾ ਗੋਰੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ ਦੇਖੋ, ਉਸਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਰਾਨੀ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਸਾਡੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਹਕਾਫ ਦੀਆਂ ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੌਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਅਨਸਾਰੀ ਨੇ ਮੁਸਕਾਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ- ਕਾਕੇਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜਨਾਂ, ਹੋਰ ਕੀ? ਕੋਹ ਮਾਇਨੇ ਪੱਥਰ, ਪਹਾੜੀ, ਤੇ ਕਾਫ, ਕਾਕੇਸ਼ੀਆ ਲਈ। ਪੁਰਾਣਾ ਪੈਮਾਨਾ ਮੀਲ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਹ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਮੀਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਗੱਡੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਹ (ਪੱਥਰ) ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਜਾਂ ਜਪਾਨੀ ਹਨ ਤੇ ਜਾਂ ਇਰਾਨੀ। ਗੁਲਾਬ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗੁਲਾਬ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ - ਰੋਜ਼ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਲਫ਼ਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਗੁਲਾਬ ਤਾਂ ਫੁੱਲ ਦਾ ਆਬ ਹੋਇਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੁੱਲ ਦਾ ਰਸ।

ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਕੁੰਮ। ਸਾਡੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸਟੱਡੀਜ਼। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅੱਠਵੇਂ ਈਮਾਮ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਹਜ਼ਰਤ ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਨੇ ਅਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਈਮਾਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਸੁੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੀਆ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਦੰਗੇ ਅਕਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ।

ਈਮਾਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 12 ਹੈ, ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਕਤਲ ਹੋਏ। ਬੀਬੀ ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਆਪਣੇ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਬਚਦੀ ਬਚਾਂਦੀ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਤੁਰਦੀ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਕੁੰਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜੀ ਤਦ ਤਕ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਨਿਕਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ। ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਸਫਰ ਵਿਚ ਏਨੀ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਫਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰਮ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਰਾਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮਸ਼ਹਦ ਅਤੇ ਕੁੰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ। ਮਸ਼ਹਦ ਵਿਚ ਅੱਠਵੇਂ ਈਮਾਮ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਈ, ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਫਾਰਸੀ ਲਫ਼ਜ਼ ਮਸ਼ਹਦ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਠਵਾਂ ਈਮਾਮ, ਸੱਤਵੇਂ ਈਮਾਮ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਤੇ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮਾਣੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਈਮਾਮਬਾੜਾ ਸਮਾਣੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਕੁੰਮ, ਤਹਿਰਾਨ ਤੋਂ 150 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕੁੰਮ ਵਿਚੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੀਆ ਇਰਾਨ ਦਾ ਹਰੇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਇਤੁੱਲਾ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੰਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਿਰੁਧ ਬਗਾਵਤ ਆਇਤੁੱਲਾ ਖੁਮੀਨੀ ਨੇ ਹਰਮ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੰਜ਼ਲਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁਹੰਮਦ ਰੂਹਾਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ? ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਨ, ਦੂਜਾ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਗਲਫ ਲਾਗੇ ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚ ਤੇ ਤੀਜਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਸੀ, ਇਕ ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸਿੱਖ ਐਲੀ ਸੀ। ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਤਹਿਰਾਨ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਜਾਇਬਘਰ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਵੀ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਏ। ਪਹਿਲਾ ਰਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹ ਪਹਿਲਵੀ, ਦੂਜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ, ਉਸਦਾ ਬੇਟਾ। ਪਹਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਭਲਾ ਮਾਣਸ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰਜ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਾ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1940 ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਲ ਦੌਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸੀ ਦੁਜ਼ਤਿ ਆਬ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਾਣੀ-ਚੋਰ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹ ਪਿੰਡ ਲਾਗਿਓਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ 6-7 ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉਪਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਹੜੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਝੁਕ ਕੇ ਸਲਾਮ ਅਰਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ - ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰੂਹਾਨੀ ਫਕੀਰ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ। ਕਿਸਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ - ਹਜ਼ੂਰ ਇਹ ਫਕੀਰ ਫਕੂਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

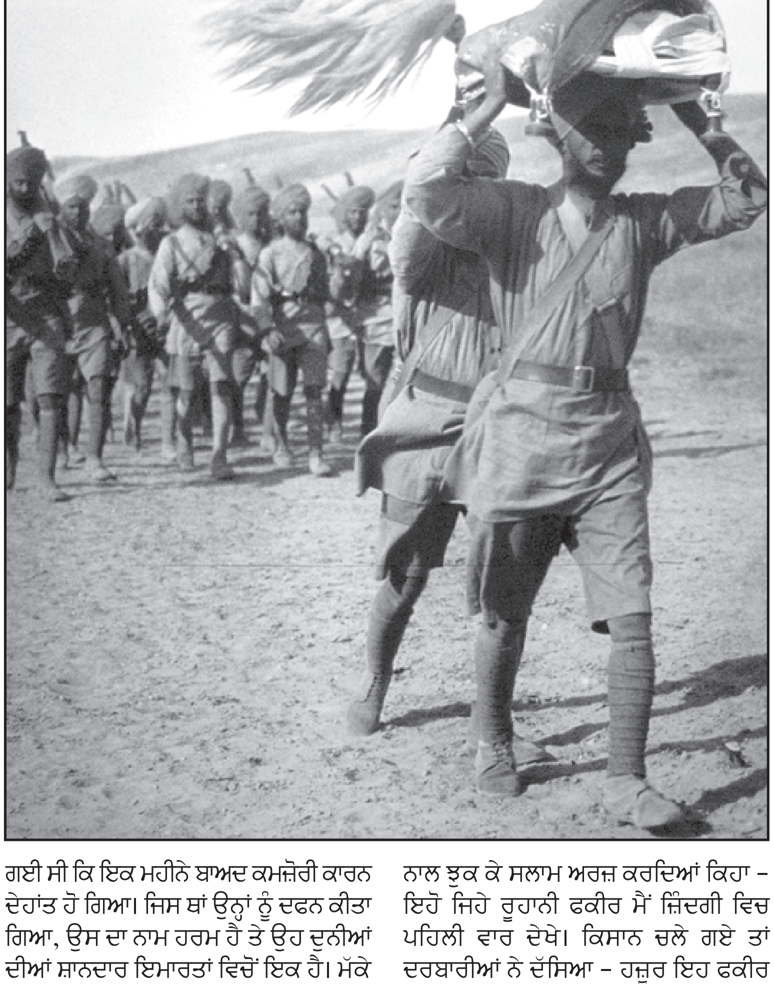

ਇਹ ਤਾਂ ਜਾਹਲ ਕਿਸਾਨ ਹਨ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਜ਼ਹਬ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਹਾ - ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਖਾਹਸ਼ਮੰਦ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ - ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਕਬਖ਼ਤ ਇਨਸਾਨ ਹੋ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਹਜ਼ੂਰ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਸਜਿਦ ਤਾਮੀਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਮੁਲਕ ਹੋਇਆ, ਜਿਥੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਇਕ ਥਾਂ?

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ-ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਜੀ ਇਕ ਏਕੜ। ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਮੈਂ ਇਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਗਾਤ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਜੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਹਾਂ, ਨਾ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ, ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਆਦਤ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਾਂਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਦਿਉ। ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ-ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੁਮਾਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਠੀਕ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੁਮਾਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉ, ਮੈਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਇਬਾਦਤਗਾਹ ਵਾਸਤੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਾਂ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਚੈਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ-ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਦੈਤੁਸਜ਼ਦਿ ਆਬ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਹੋਏਗਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ (ਰੱਬ ਦੇ ਮੁਰੀਦ)।

ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਾਗਿਓਂ ਦੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ- ਦਰਵਾਜ਼ਾ-ਇ-ਦੌਲਤ। ਇਥੋਂ ਜਿਹੜੀ ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸਰਦਾਰ ਕਬੀਰ ਐਲੀ। ਐਲੀ ਮਾਇਨੇ ਰਾਹ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ-ਦਰਵਾਜ਼ਾ-ਇ-ਦੌਲਤ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਧਨਵਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਦਾਰ ਕਬੀਰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਨਾਮ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾਮ ਅਜਿਹੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਰਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਓਪਰੇ ਨਾ ਲੱਗਣ।

ਦਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸੜਕ ਹੈ ਸੀ। ਬਾਣੀਕਾਰ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਗਏ ਤਾਂ ਕਬੀਰ ਨਾਮ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਬੀਰ ਰੱਬ ਦੇ 99 ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਾਮ ਹੈ। ਸੰਤ ਤੇ ਭਗਤ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਫ਼ਜ਼ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਸਰਦਾਰ ਲਫ਼ਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਉਥੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਲਫ਼ਜ਼ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਾਸਤੇ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ - ਤੁਹਾਡੀ ਦਾਨਿਸ਼ਗਾਹ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਮਾਇਨੇ ਚੀਫ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ ਤੇ ਕਿਹਾ - ਅਹਿ ਦੇਖ ਭਰਾ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਐ। ਇਥੇ ਬਾਹਰਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕੇਸ ਕਟਾ ਤੇ ਟੋਪੀ ਪਹਿਨ। ਇਹ ਏਥੇ ਜੰਮਿਆਂ ਪਲਿਆ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੈ। ਮੈਂ ਫੌਜ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਈ ਨੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ-ਤੁਸੀਂ ਇਰਾਨੀ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮੇਰੀ ਕਿਉਂ ਮੰਨੇਗਾ? ਉਹ ਬੋਲੀ-ਤੁਸੀਂ ਦਾਨਸ਼ਵਰ ਓ ਨਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਮੋੜ ਈ ਨੀ ਸਕਦਾ ਉਹ। ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦ ਦੇ ਪੰਜ ਸਤ ਸਿੱਖਾਂ ਸਣੇ ਮੈਂ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਂ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲਿਆ। ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ- ਇਹ ਜੁਆਨ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਹਬ ਵਿਚ ਕਾਮਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਫੌਜ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਕਰੇਗਾ। ਦਸਤਖ਼ਤ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ-ਬੀਬੀ ਮੈਂ ਵੀ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਹੋਈ।

ਉਹ ਬੋਲੀ-ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਿਲਣ ਆਈ ਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ - ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ? ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਕਿਤੋਂ ਤਵਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਰਾਨੀ ਖਾਣੇ ਸੁਆਦ ਨੀਂ ਲਗਦੇ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਤਵਾ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਇਰਾਨਵਾਸੀ ਘਰ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਪਕਾਉਂਦੇ। ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਵਿਚ ਨਾਨਬਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਮਿਲੇਗੀ।

ਗਜ਼ ਗਜ਼ ਦੇ ਵਿਆਸ ਵਾਲੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ, ਤਵੇ ਦੀਆਂ ਵੀ ਤੰਦੂਰੀ ਵੀ। ਕੋਈ ਇਰਾਨੀ ਗਰਮਾ ਗਰਮ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦਾ ਸ਼ੁਕੀਨ ਨਹੀਂ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਏ ਤੇ ਦਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਮੀਟ ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਖਾ ਲਈ। ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਦ ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਫਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਦੁੱਧ ਦਹੀਂ ਤੇ ਮੱਖਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੱਜਵੀਂ, ਪਰ ਨਾ ਨਮਕ ਪਾਉਣਾ ਨਾ ਮਿਰਚ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਮਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਪੇ ਆਪਣਾ ਪਾ ਲਵੇ, ਪਰ ਮਿਰਚ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੇ ਕੁੰਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮਿਰਚਾਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਲੱਭੀ, ਜਿਥੋਂ ਹਫਤੇ ਵਾਸਤੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆਉਂਦੇ।

ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪੇਂਟਰ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਦਿਸਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਾਰ ਫੋਟੋ ਖਿਚਣ ਲਈ ਆਰਟਿਸਟ ਆਇਆ ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ - ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ? ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ - ਤੁਸੀਂ ਬਤੌਰ ਮਾਡਲ ਇਥੇ ਬੈਠੋਗੇ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਮੰਨਦਿਆਂ ਇਕ ਪੇਂਟਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਪਣੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਖਰੀਦੋਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਮੁਫਤ ਸੁਗਾਤ ਦਿਆਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤਕ ਤਾਂ ਕਈ ਵਿਕ ਚੁਕੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਹੱਥ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜੀ।

ਪੱਛਮੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਨਕਲਚੀ ਹਨ, ਪੁਰਾਣੇ ਬੁਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਵੇਂ, ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਵਰਗੇ ਬਣਾ ਬਣਾ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੇਂਟਿੰਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਫਲਾਣੀ ਕ੍ਰਿਤ ਜਿਹੜੀ ਫਲਾਣੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਨਕਲ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਧੀਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਉਪਰ ਉਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਵਧੀਕ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਉਪਰ।

ਖੱਲ ਦਾ ਰੰਗ ਹਲਕਾ ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਣਕ ਦਾ ਨਾੜ ਚੌੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਬੋਹਟੀਆਂ ਬਣਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਨਾੜ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜੋੜ ਉਹ ਪਲਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਗਰਾਊਂਡ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਰਿਕੰਸਟਰਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਬਹਾਦਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਅਹਿਮੋਸ (3500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ) ਦੀ ਖੱਲ ਉਪਰ ਉਕਰੀ ਇਕ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ 2500 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਨਕਲ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕੋਈ ਕਹਿ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਰਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸਸਤੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਹੋਇਆ?

ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਫਤਿਹ ਕੀਤਾ ਉਦੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ਼ੀਰਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਸ਼ੀਰਾਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ - ਪਰਸਪੋਲਿਸ। ਇਥੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ ਜੋ ਹੁਣ ਖੰਡਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਸੀ.ਡੀ. ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ-ਪਰਸਪੋਲਿਸ ਰਿਕੰਸਟਰਕਟਿਡ (ਨਵਾਂ ਉਸਾਰਿਆ ਮਹਾਂਨਗਰ) ਸੀ.ਡੀ. ਚਲਾਉ ਤਾਂ ਖੰਡਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ, ਉਦਾਸ ਸੰਗੀਤ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ - ਫਿਰ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਕਣ ਜਿਹੜੇ ਹਵਾ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਰਗੜ ਰਗੜ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਖਿਲਾਰ ਦਿਤੇ ਸਨ, ਉਡ ਉਡ ਕੇ ਥਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਬੜਨ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਥਮ੍ਹਲੇ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ਉਪਰ ਉੱਠਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਛੱਤਾਂ ਬੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਉਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਉਘੜਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਰਸਦੀ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਸੈਨਾਵਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੱਜ ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋਬਨਵੰਤੀਆਂ ਨੱਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੁਰਾਂ, ਪੁਰਾਣਾ ਸੰਗੀਤ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਸਭ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਕੈਟਰੀਨਾ

ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਸਟਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਰਿਹਾ। ਸੱਚਾਈ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਚ ਕੈਟਰੀਨਾ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਮਾਇਆਨਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਅੱਜ ਕਰੀਨਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਗਦੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਮਾਇਆਨਗਰੀ 'ਚ ਆਈ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਕਾਇਮ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਤੇ ਕਰੀਨਾ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਨੂੰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਝਟਕਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ 'ਨਕੱਸ਼ਤਰ' ਦਾ ਵਿਗਿਆਪਨ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਤੋਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਹਥਿਆ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਮਾਇਆਨਗਰੀ 'ਚ ਆਈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ। ਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿਲਵਰ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਫਲਾਪ ਰਹੀਆਂ। ਅੱਜ ਸਲਮਾਨ ਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਲਮਾਨ ਖਾਤਰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਗਦੈ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇੱਛਾਵਾਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਲਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਨੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਅਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਜ਼ਬ ਕਹਾਨੀ' ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਵੰਡੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੈਟਰੀਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਨਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਮੁੱਲ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਮੰਗ

ਇਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਟਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। 'ਕਭੀ ਅਲਵਿਦਾ ਨਾ ਕਹਿਨਾ' ਅਤੇ 'ਝੂਮ ਬਰਾਬਰ ਝੂਮ' ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਬੈਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਟਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਈਆਂ।

ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਆ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਸੋਚ ਤੱਕ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਕ੍ਰਿਕਟ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਸਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਛੋਟੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਟੀ ਨੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਿਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਰਟ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਿਟੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲੱਗੇ।

ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਸਿਨ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫਿਲਮ 'ਗਜਨੀ' 'ਚ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਕੇ ਸਰਵੋਤਮ ਨਵੀਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਸਿਨ ਇਹ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 'ਗਜਨੀ' ਅਸਿਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ 'ਚ ਬਣੀ 'ਗਜਨੀ' ਲਈ ਦੱਖਣ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਸਿਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਸਿਨੇਮਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁੜੀ ਰਹਾਂਗੀ ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰਖਾਂਗੀ।

ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ

1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਦੀਦੀ' ਅਤੇ 'ਜ਼ਮਾਨਾ' ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਫ-ਟਫ ਚਿਹਰਾ, ਉੱਚਾ ਕੱਦ, ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼, ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਜੇਮਸ ਬਾਂਡ ਨੁਮਾ ਟੋਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ਿਲਮੀ ਸਫਰ ਬੜੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਰੋਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਤੇ ਉਸਨੇ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜੂ ਰਿਪੋਟਰ' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਹਿੱਟ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ 'ਆਦਮੀ ਔਰ ਇਨਸਾਨ' ਅਤੇ 'ਸਫਰ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ 'ਨਾਗਿਨ', 'ਕਾਲਾ ਸੋਨਾ', 'ਆਰਜ਼ੂ', 'ਸਫਰ', 'ਕਬੀਲਾ', 'ਖ਼ੂਨ ਔਰ ਪਾਨੀ', ਵਰਗੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੇ ਹੋਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੇ ਚਲਾ', 'ਬਹੂ ਰਾਨੀ', 'ਚੁਣੌਤੀ', 'ਜਾਦੂ ਟੋਨਾ', ਅਤੇ 'ਦਰਿੰਦਾ', ਨਾਲ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਮਨ ਮੋਹਿਆ।

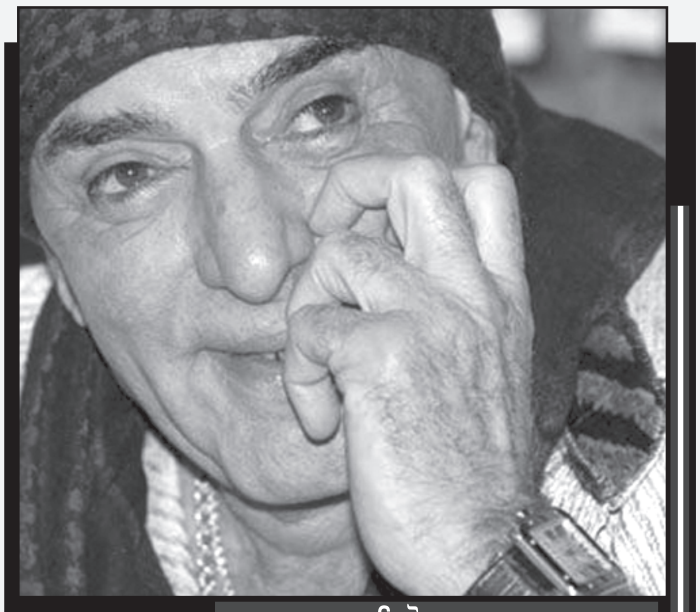

ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ

ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਅਮੈਰਿਕਨ ਪਠਾਨ ਸੀ, ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਅਸਰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ 'ਅਪਰਾਧ', 'ਧਰਮਾਤਮਾ', 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ 'ਜਾਂਬਾਜ਼'-ਅਮਰੀਕੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਫਰਦੀਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੇਮ ਅਗਨ' 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਹੋਈ। ਜੋ ਸਫਲਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਫਲਤਾ ਉਹ ਮੁੜ ਫਿਰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਉਚਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਦੌੜ 'ਚ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸਫਲਤਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਆਪ ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਂ ਆਏ' ਨਾਲ ਨਾਜੀਆ ਹਸਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬਿਦੂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। 25 ਸਤੰਬਰ 1939 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਾਦਿਕ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਮਾਂ ਫਾਤਿਮਾ ਈਰਾਨੀ ਸੀ। ਫਿਰੋਜ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਅਤੇ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਭੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਝਿੜਕਾਂ ਖਾਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਬੈਰਿਸਟਰ ਬਣੇ, ਪਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਅਭਿਨੈ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸਟਾਈਲ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਟਸ, ਟੋਪੀਆਂ ਦੀ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਦਰਜੀ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਡੈਨਿਮ ਸਟਾਈਲ ਦੀ ਪੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਹੋਈ। ਉਹ ਮਸਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਗਰਟ ਪੀ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋ ਕੇ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਿਸ਼ੰਗ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਅਭਿਨੈ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਭਾਰਤੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਅਪਣਾਈ ਰੱਖਿਆ।

1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਦੀਦੀ' ਅਤੇ 'ਜ਼ਮਾਨਾ' ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਫ-ਟਫ ਚਿਹਰਾ, ਉੱਚਾ ਕੱਦ, ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼, ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਜੇਮਸ ਬਾਂਡ ਨੁਮਾ ਟੋਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ਿਲਮੀ ਸਫਰ ਬੜੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਰੋਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਤੇ ਉਸਨੇ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜੂ ਰਿਪੋਟਰ' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਹਿੱਟ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ 'ਆਦਮੀ ਔਰ ਇਨਸਾਨ' ਅਤੇ 'ਸਫਰ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ 'ਨਾਗਿਨ', 'ਕਾਲਾ ਸੋਨਾ', 'ਆਰਜ਼ੂ', 'ਸਫਰ', 'ਕਬੀਲਾ', 'ਖ਼ੂਨ ਔਰ ਪਾਨੀ', ਵਰਗੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੇ ਹੋਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੇ ਚਲਾ', 'ਬਹੂ ਰਾਨੀ', 'ਚੁਣੌਤੀ', 'ਜਾਦੂ ਟੂਨਾ', ਅਤੇ 'ਦਰਿੰਦਾ', ਨਾਲ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਮਨ ਮੋਹਿਆ। ਇਕ ਵੇਲਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਫ.ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਮੀ ਫ਼ਿਲਮ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਚ 'ਅਪਰਾਧ', 'ਧਰਮਾਤਮਾ', 'ਕੁਰਬਾਨੀ', 'ਦਇਆਵਾਨ', 'ਜਾਂਬਾਜ', 'ਯਲਗਾਰ', 'ਪ੍ਰੇਮ ਅਗਨ' ਅਤੇ 'ਜਾਂਨਸੀ' ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਭਿਨੈ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਵੀ ਰਹੀਆਂ।

'ਏਕ ਖਿਲਾੜੀ ਏਕ ਹਸੀਨਾ' 'ਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਫਰਦੀਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਅਨੀਸ ਬਜ਼ਮੀ ਦੀ 'ਵੈਲਕਮ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਸੀ।

ਫਿਰੋਜ਼ ਨੇ ਘੱਟ ਪਰ ਚੰਗੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ 'ਤੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ।

'ਪਾ' ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬਣੇਗਾ ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਪਿਓ

ਕਦੇ ਕਦੇ ਫਿਲਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਲਟਾ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲਕੀ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਪਾ' ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਚਨ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦੇ ਮੈਗਾ ਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ 'ਬਿਗ ਬੀ' ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਡੀਆ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਚਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਇਕ 'ਮੇਕਅੱਪ ਮੈਨ' ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ।

ਮੈਗਾ ਸਟਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰੋਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਮੇਕਅੱਪ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਫ੍ਰੈਂਚ ਕੱਟ ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਸਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਇਸ ਫਿਲਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਇਹ ਬੱਚਨ ਦੀ ਬਾਲਕੀ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਚੀਨੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਸਟੂਡੀਓ 'ਚੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ : 1969-70 ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਮਿਤਾਭ ਇਸ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦੇ ਬੁਲਾਉਣ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਮੈਗਾਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਪਣੇ ਬਲਾਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਨ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਇਕ ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਰਚ ਗੇਟ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਨ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੋਰੇਗਾਓਂ ਉਤਰਦੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਸਟੂਡੀਓ ਤੱਕ ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਗਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਰੁਖੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਮਿਤਾਭ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬਿੱਗ ਬੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ (ਸ਼ਸ਼ੀ) ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਲਾਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਰਨ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਰੂਮ ਸੀ। ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਡਬਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਸਟੂਡੀਓ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਲੱਗੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਅੰਦਰ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਬਿੱਗ ਬੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਿਤਾਭ ਦੇ ਜ਼ਹਿਨ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਘਟਨਾ ਤਾਜ਼ੀ ਹੈ।

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਅਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Golden State Realty

Real Estate and Loans
Under One Roof

ਦੇ ਮਾਲਕ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੁਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ

Let us start looking for homes. Foreclosures, bank owned and other good deals are waiting for you. Now is time to act when sellers are motivated and aware of market situations. We start seeing multiple offer situations on all under market homes. Act now before its too late. Master of winners in multiple offer situation is waiting for your call.

Just Sold!

4169 Colby St. Fremont CA 94538				4663 Mildred Dr Fremont CA 94536
27106 Saint Francis Ave Hayward CA 94544	164 Harvard Dr Vallejo CA 94589	4900 Rochelle Comm Fremont CA 94536	1222 Montgomery ln Tracy CA 95377	2174 Decoto Dr Union City CA 94587
4604 Rochelle Dr. Union City CA 94587	1939 Navy Pl San Jose CA 95133	3155 Antonio Loop Tracy CA 95377	1715 Reyes Ln Tracy CA 95376	6403 Marguerite Dr Newark CA 94560
27476 Coronado Way Hayward CA 94545	1430 Chilco St. Menlo Park CA 94025	4561 Niland St. Union City CA 94587	2434 Elkins Way San Jose CA 95121	And many many more...

Refinance Now

30 Yr Fixed Rates Are Getting Better!!!
Refinance Now At Low Cost
Call Sukhi Gill @ 510-207-9067

Mortgage credit certificate funds are available in Alameda county for first time buyers for detail call Sukhi Gill @510-207-9067

Golden Star Realty and Loans is participating lender for MCC Program for Alameda and Santa Clara county

ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ
ਸੁਖਵੀਰ ਅਤੇ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

Selling new and old Homes from San Jose to Sacramento

Fremont Office:
86 Pilgrim Loop
Fremont CA 94539
510-440-9292

Cell: 510-304-9292
Cell:408-666-8279

Jaswinder Gill M.Sc(PAU)
CA DRE# 00966763
Broker/Owner/Notary

*2004 to 2006
Award Winner
Top 1% Listing Realtor
in Bay Area

Sacramento Office:
8695 Territorial Way,
Elk Grove CA 95624
Tel:- 916-612-5773
Fax:- 916-393-2586

E-mail: jassi@jassigill.com or
Visit us @ www.jassigill.com
for hot listings

Sam Chahal
916-612-5773

Jaspreet Kaur
408-832-5759

Kamaljit Sidhu
510-541-2250

Rakesh Pabla
408-531-5464

Real Estate and Home Loans

For buying or selling your home Call Aman Hundal at: 209-918-6464

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ

ਲੋਨ ਮਾਫ ਕਰਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਦਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਰੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਲੈਣਾ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਨਾ ਦਿਓ।

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California- Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank,Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਗਏ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

Century 21 M&M and Associates

Sold Foreclosed homes

Lathrop CA	2879 Sq ft 4 BR 2.5 Bath	Sold $220,000	previously sold $561,000
Ceres CA	1040 sq ft 3 Br 2 Bath	Sold $70,000	previously valued at 300,000
Keyes CA	2346 Sq ft 4 Br 2.5 bath	Sold $190,000	previously sold $403,000
Tracy:	1030 Bordona Ln	1400 sq feet for $150,000	previously sold for $445,000
Tracy:	311 Yosemite Dr	1105 sq ft for $150,000	previously sold for $398,000
Tracy:	1832 Periwinkle Dr	3008 Sq ft for $320,000	previoulsy sold for $690,000
Lathrop:	17619 Water Mill St	2350 sq ft for $ 238,000	previously for $ 528,000

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS

*Auto*Home*Life*Business *Workers Comp.

*ਆਟੋ *ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
*ਲਾਈਫ
*ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.

Farmers offers more discounts than anybody else.

Call me today to insure that your assets are protected.

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal

(209)345-0183

Truck Insurance at very competitive rates.

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ

khundal@farmersagent.com
CA insurance License # 0F96503

1900 Standiford Ave.
Modesto, CA 95350

ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।